

วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล Santapol College Academic Journal (SCAJ)

ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2558
ISSN 2408 - 1728

วิทยาลัยสันตพล อุดรธานี
ป.ตรี ป.บัณฑิต ป.โท

คุณภาพ คู่คุณธรรม นำสังคม

ISSN 2408 - 1728

www.stu.ac.th

วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล Santapol College Academic Journal (SCAJ)

ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2558
ISSN 2408 - 1728

วิทยาลัยสันตพล อุดรธานี
ป.ตรี ป.บัณฑิต ป.โท

วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล เป็นวารสารฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่พิมพ์เผยแพร่บทความวิจัย (Research Article) บทความวิชาการ (Academic article) หรือบทความปริทัศน์ (Review article) มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสื่อกลางเผยแพร่ผลงานวิจัยและผลงานทางด้านวิชาการที่เป็นการส่งเสริมความเป็นเลิศให้กับคณาจารย์และนักวิชาการ พร้อมทั้งเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้และรวบรวมองค์ความรู้ต่างๆ ทางวิชาการของทั้งหน่วยงานภายในและภายนอก

กำหนดการออกเผยแพร่ ปีละ 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม

ผู้จัดทำ

วิทยาลัยสันตพล

299/1 ถนนอุดร-สกล ตำบลหนองบัว อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี 41000

โทรศัพท์ 042-323-464 โทรสาร. 042-204-263 Email : slamtum@stu.ac.th

สามารถดาวน์โหลดเอกสารแบบฟอร์มต่างๆ ได้ที่ <http://scaj.stu.ac.th/download>

เดือน / ปีที่ตีพิมพ์

มกราคม 2558

พิมพ์ที่

โรงพิมพ์ ภาคอีสานการพิมพ์ (999) อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

โทร. 042-246611, 042-246622

- ข้อความใดๆ ที่ตีพิมพ์ในบทความของวารสารวิชาการฉบับนี้ เป็นความคิดเห็นของผู้เขียนแต่ละท่าน ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกของกองบรรณาธิการวารสาร
- บทความทุกเรื่องต้องผ่านการประเมินพิจารณาเห็นชอบจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อยบทความละ 2 ท่าน
- กองบรรณาธิการวารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล ไม่มีส่วนสิทธิ์ในการคัดลอกข้อความของวารสาร หากอ้างอิงแสดงที่มา

คณะกรรมการ
วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล

ที่ปรึกษา

อาจารย์ธงชัย	ลาวรรณ	วิทยาลัยสันตพล
อาจารย์กรณิการ์	นันท์โพธิเดช	วิทยาลัยสันตพล
อาจารย์จักริน	นันท์โพธิเดช	วิทยาลัยสันตพล

บรรณาธิการ

ว่าที่ร้อยเอก ดร.เจริญชัย พรไพโรเพชร	วิทยาลัยสันตพล
--------------------------------------	----------------

รองบรรณาธิการ

อาจารย์กานูมาศ พุ่มแก้ว	วิทยาลัยสันตพล
-------------------------	----------------

กองบรรณาธิการ

รศ.ดร.วิทร	วิภาหันธ์	วิทยาลัยสันตพล	ดร.ไพรัช	วัฒนเรืองรอง	วิทยาลัยสันตพล
ผศ.ดร.จันทนา	แสนสุข	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี	ดร.นิตยา	สุนทรสิริพงศ์	วิทยาลัยสันตพล
		ราชมงคลสุวรรณภูมิ	ดร.วรพล	คลองเชิงคร	วิทยาลัยสันตพล
ผศ.ดร.อมรา	ดิศศรีวัฒน์	มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	ดร.รัฐชัย	ศิลาเจริญ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ผศ.ดร.ปรีชา	เกรียงกรกฎ	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	นายชัยยุทธ	ศรีจำนง	ผู้พิพากษาศาลฎีกา

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ

รศ.ดร.ภูมิ	โชคเหมาะ	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	ผศ.ปัทมนัดด์	อนุรักษญาณนท์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
รศ.วรวิทย์	เทพทอง	มหาวิทยาลัย			ราชมงคลธัญบุรี
		สุโขทัยธรรมมาธิราช	ว่าที่ร้อยเอก ดร.เจริญชัย พรไพโรเพชร	วิทยาลัยสันตพล	
รศ.ดร.เจริญ	จันทรวงศ์	วิทยาลัยสันตพล	ดร.ยุทธสิทธิ์	จันทร์คูเมือง	วิทยาลัยสันตพล
ผศ.ดร.วันชัย	ประเสริฐศรี	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี	ดร.ชานนท์	เศรษฐแสงศรี	วิทยาลัยสันตพล
		ราชมงคลธัญบุรี	ดร.ยิ่งเกียรติ	ผู้เจริญวิบูลย์	บริษัท หลักทรัพย์ เคทีบี (ประเทศไทย) จำกัด

ผู้พิสูจน์อักษร

รศ.วิรัตน์	วสะยางกูร	วิทยาลัยสันตพล	อาจารย์ขมาพร บุตตะโยธี	วิทยาลัยสันตพล
------------	-----------	----------------	------------------------	----------------

ฝ่ายออกแบบและเทคนิคสื่อออนไลน์

อาจารย์อดุลย์ ทองแก้ว	วิทยาลัยสันตพล
อาจารย์เกียรติพร จันโทภาส	วิทยาลัยสันตพล
อาจารย์ไพบูลย์ ดวงจันทร์	วิทยาลัยสันตพล

ฝ่ายจัดการ

นายพิชัย	กลัดเพชร	วิทยาลัยสันตพล
นางณัฐพัชร	เจียรรวงศ์วาน	วิทยาลัยสันตพล
นางสาวสุภาดา ใจวัน		วิทยาลัยสันตพล
นางสาวธิดารัตน์ นิตตะยะโส		วิทยาลัยสันตพล

บทบรรณาธิการ

วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล (Santapol College Academic Journal : SCAJ) ฉบับนี้เป็นฉบับปฐมฤกษ์ โดยจะมีการตีพิมพ์ จำนวน 2 ฉบับต่อปี วัตถุประสงค์เพื่อก่อให้เกิดระบบการศึกษาค้นคว้าผลงานวิจัยและวิชาการอย่างมีคุณภาพและแพร่หลาย จึงได้รับความสนใจและร่วมมือจากนักวิจัยและนักวิชาการทั่วประเทศ ส่งบทความวิจัยและบทความวิชาการมายังกองบรรณาธิการ เพื่อพิจารณาลงตีพิมพ์ คณะกองบรรณาธิการได้รับความเมตตากรุณาเป็นอย่างดีจากท่านผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนมาก ช่วยกรุณาพิจารณาคุณภาพของบทความ ซึ่งทำให้บทความบางส่วนได้รับการปฏิเสธในการลงตีพิมพ์ เนื่องจากระบบการประเมินพิจารณาบทความลงตีพิมพ์ จะต้องได้รับความเห็นพ้องต้องกันของผู้ทรงคุณวุฒิหรือ Peer Reviewed Journal ที่ตรงกับสาขาวิชาในบทความนั้นอย่างน้อยจำนวนสองท่าน หากมีความเห็นแย้งกัน จะเชิญผู้ทรงคุณวุฒิไม่น้อยกว่าหนึ่งท่านช่วยพิจารณาตัดสิน

วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล (SCAJ) ฉบับปฐมฤกษ์ มีบทความวิจัยและบทความวิชาการที่หลากหลายสาขาวิชา เช่น บริหารธุรกิจ ศึกษาศาสตร์ นิติศาสตร์ เป็นต้น และบทความที่ลงตีพิมพ์จัดอยู่ในเกณฑ์คุณภาพมาตรฐานสากล อันจะก่อให้เกิดเป็นประโยชน์ทั้งต่อเจ้าของผลงาน วิทยาลัยสันตพล สถาบันที่เกี่ยวข้อง เครือข่ายวิจัย ผู้สนใจและผู้ใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยหรือบทความวิชาการเหล่านั้น

คณะกองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คุณภาพวารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล จะมีคุณภาพในเกณฑ์ระดับสูงยิ่งขึ้น และมีการใช้อ้างอิงในวงงานวิจัยและวิชาการอย่างกว้างขวางและแพร่หลายต่อไป

ว่าที่ร้อยเอก ดร.เจริญชัย พรไพโรเพชร
บรรณาธิการวารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล

1 มกราคม 2558

อาจารย์กรรณิการ์ นันทโพธิเดช อธิการบดีวิทยาลัยสันตพล (ป.ตรี ป.บัณฑิต ป.โท)
รับรางวัลชมเชยขององค์กรโปร่งใส ประจำปี พุทธศักราช 2555 และ 2556

วิทยาลัยสันตพล (ป.ตรี ป.บัณฑิต ป.โท) ได้รับรางวัลชมเชยขององค์กรโปร่งใส ครั้งที่ 4 ประจำปี พุทธศักราช 2556

รองศาสตราจารย์ ศิริศักดิ์ ศุภมนตรี กรรมการสภาวิทยาลัยสันตพล (ป.ตรี ป.บัณฑิต ป.โท)
เป็นผู้แทนวิทยาลัยสันตพล เข้ารับรางวัลชมเชยองค์กรโปร่งใส ครั้งที่ 4 ประจำปี พุทธศักราช 2556

วิทยาลัยสันตพล อุตรธานี เปิดสอนระดับปริญญาตรี ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู และระดับปริญญาโท

บทความวิจัย

- ความสัมพันธ์ระหว่างการเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครูกับความผูกพันของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2.....1
กรชศา สิงห์อุดม
- ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำฝ่ายบริการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4.....11
ปรียาพร อนุรักษ์
- ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2.....23
สงค์การ สุทรวงศ์
- การเปรียบเทียบทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ และความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย ระหว่างการจัดกิจกรรมประกอบอาหาร กับการใช้เกมการศึกษา.....32
วิไลภรณ์ สมศรี
- ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชากร ในเขตพื้นที่ตำบลกุดสระ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี.....42
ชลลดา เหมะธูลิน และจินตนา ชัยชนะ
- การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี.....50
เกรียงศักดิ์ โชติจรงเกียรติ์

บทความวิชาการ

- โครงสร้างหลวมของสังคมไทยในบริบทคุณลักษณะของคนอาเซียน.....64
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณพศ ลิทธิเลิศ

บทความวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างการเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครูกับความผูกพันของครู
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2

THE RELATIONSHIP BETWEEN TEACHER EMPOWERMENT AND COMMITMENT
OF TEACHERS IN SCHOOLS UNDER NONG BUA LAM PHU
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

กรชชา สิงห์อุดม¹ รองศาสตราจารย์ ฤชณา มาร์เชิร์ท² ดร. อาภารัตน์ ราชพัฒน์³
KORNCHASA SINGUDOM¹ ASSOC.PROF. KRISANA MARCHER² DR. APHARAT RATCHAPAT³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เน้นศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครูกับความผูกพันของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้ 1) เพื่อสำรวจการเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครูในโรงเรียน 2) เพื่อหาความผูกพันของครูในโรงเรียน และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครูกับความผูกพันของครู ประชากร เป็นครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 1,130 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 291 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) การเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การสร้างภาวะผู้นำ รองลงมาได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านการสร้างแรงจูงใจ 2) ความผูกพันของครูในโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความผูกพันต่อวิชาชีพ รองลงมาคือ ความผูกพันต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ความผูกพันต่อโรงเรียน 3) การเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครูกับความผูกพันของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง โดยมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : ความสัมพันธ์, การเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครู, ความผูกพันของครูในโรงเรียน, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2

¹ผู้วิจัย นักศึกษาลัทธิสุตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

²ประธานที่ปรึกษา ประจำหลักสูตรสาขาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

³กรรมการที่ปรึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียนสุวรรณคูหาพิทยาสรรค์

ABSTRACT

This research aimed to study the teacher empowerment and teacher commitment in schools under Nong Bua Lam Phu Primary Educational Service Area Office 2 which the research purposes were to : 1) explore the teacher empowerment in the schools, 2) find out the teacher commitment in the schools, and 3) study the relationship between the teacher empowerment and teacher commitment. The 1,130 population, and the 291 research samples comprised of teachers drawn from Nong Bua Lam Phu Primary Educational Service Area Office 2. A rating scale questionnaire was used for data collection and the statistics applied for data analysis were percentage, mean, standard deviation and Pearson's product moment correlation coefficient.

The research findings were as follows :

- 1) The overall aspect of the teacher empowerment in the schools was found at a high level. The aspect of the leadership was the highest mean and followed by the participation in making decision while the lowest mean was the motivation.
- 2) The teacher commitment was found in overall aspect at a high level. The highest mean was professional commitment then the commitment of the learners' learning respectively. The lowest mean was the commitment to the school.
- 3) The teachers' empowerment was positively associated with the teachers' commitment at a moderate level with the statistical significance at .01 level.

Keyword : Relationship, Teacher empowerment, Teacher commitment in schools, Nong Bua Lam Phu Primary Educational Service Area Office 2

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ส่งเสริมความรู้ ความคิด มีทักษะ และเจตคติให้รู้ตนเอง รู้จักชีวิต เข้าใจสังคม มีความสามารถพร้อมที่จะปรับตัวได้อย่างเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก และสถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่สำคัญคือ การพัฒนาการศึกษาของชาติให้มีคุณภาพสูงขึ้น ดังนั้นการบริหารสถานศึกษาในปัจจุบันจึงมีเป้าหมายที่มุ่งปลูกฝังอบรม พัฒนาคุณภาพการศึกษา และชีวิตของนักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ คือมีการพัฒนาทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาไปพร้อมๆ กัน (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545, น. 12)

ในการจัดการศึกษาครูเป็นผู้มีบทบาทมากที่สุดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การจัดการศึกษาจะประสบผลสำเร็จหรือไม่เพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยในตัวครูหลายอย่างและปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งคือ ความผูกพันต่อโรงเรียนของครู ความผูกพันต่อวิชาชีพ และความผูกพันต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นต้น ซึ่งจะเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้เกิดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานในโรงเรียนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ แต่ในปัจจุบันพบว่า การปฏิบัติงานของครูยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ได้ทั้งหมด เนื่องจากครูยังไม่เกิดความรู้สึกผูกพันต่อโรงเรียน ต่อวิชาชีพและต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างจริงจัง ดังนั้น การแก้ปัญหาที่แท้จริงจึงอยู่ที่ว่าทำอย่างไรจึงจะอุทิศตนทั้งด้านร่างกาย

จิตใจอย่างเต็มที่เสมือนว่าตนเองเป็นเจ้าของโรงเรียน หรือมีความผูกพันต่อโรงเรียน ต่อวิชาชีพและการเรียนรู้ของผู้เรียนนั่นเอง สอดคล้องกับ สาธิต รื่นเรืองใจ (2549, น. 1) ซึ่งได้กล่าวว่า ความผูกพันต่อโรงเรียนมีผลต่อพฤติกรรมการทำงานของครู เพราะหากครูมีความผูกพันต่อโรงเรียนสูงก็ย่อมจะมีพฤติกรรมที่ส่งผลให้โรงเรียนประสบความสำเร็จในเป้าหมายที่กำหนดไว้ หากสามารถทำให้ครูมีความผูกพันต่อโรงเรียนได้มากเท่าไร ก็จะทำให้ครูมีความปรารถนาที่จะอยู่เป็นสมาชิกของโรงเรียนต่อไป ทুমเทความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ มีผลงานที่น่าพอใจซึ่งจะเกิดผลดีต่อโรงเรียนมากที่สุด ถ้าครูมีความผูกพันต่อโรงเรียนในระดับสูงก็จะมีผลผูกพันต่อวิชาชีพและการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยเช่นกัน และก็จะแสดงออกมาโดยการปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ ทุมเทกำลังใจ กำลังใจ เสียสละเวลา มีความรัก ความพอใจ เชื้อมั่น ยอมรับเป้าหมายและต้องการดำรงเป็นสมาชิกของโรงเรียน แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าครูมีความผูกพันต่อโรงเรียนต่ำ พฤติกรรมของครูที่แสดงออกมาอาจเป็นที่ไม่พึงประสงค์ ขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ไม่กระตือรือร้น ขาดความรับผิดชอบหรือขอยกย้ายไปอยู่ที่อื่นก็จะส่งผลกระทบต่อการบริหารงานทั้งหมด ที่สำคัญอาจส่งผลถึงประสิทธิภาพในการสอนความผูกพันต่อโรงเรียนของครูจึงเป็นตัวชี้ให้เห็นถึงประสิทธิภาพของสถานศึกษาด้วย (จิตพัฒน์ สดางค์จันทร์, 2552, น. 2)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 มีเขตพื้นที่การปฏิบัติงานควบคุมกำกับ ดูแล 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอนากลาง อำเภอสุวรรณคูหา และอำเภอนาวัง มีความมุ่งมั่นในการดำเนินงานบริหารจัดการ และพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีเป้าหมายที่สำคัญ คือ ผู้เรียนที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 1,130 คน (ข้อมูลสารสนเทศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2, 2556 : 10 มิ.ย. 56) และจากผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยร้อยละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในการสอบระดับชาติ

ขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2553 (คณิตศาสตร์ ภาษาไทย วิทยาศาสตร์) มีคะแนนรวมเฉลี่ยร้อยละ 49.91 และปีการศึกษา 2554 คะแนนรวมเฉลี่ยร้อยละ 45.37 ในทุกรายวิชา มีคะแนนเฉลี่ยลดลง ยกเว้นวิชาภาษาไทย จึงทำให้คะแนนรวมเฉลี่ยลดลง และคะแนนเฉลี่ยร้อยละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2553 มีคะแนนรวมเฉลี่ยร้อยละ 45.24 และปีการศึกษา 2554 เฉลี่ยร้อยละ 46.87 สำหรับคะแนนเฉลี่ยร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2553 มีคะแนนรวมเฉลี่ยร้อยละ 40.35 และปีการศึกษา 2554 คะแนนรวมเฉลี่ยร้อยละ 43.57 แต่ในรายวิชาสุขศึกษา และการงานอาชีพ มีแนวโน้มลดลง และเมื่อพิจารณาโดยภาพรวมของทั้งสองปีการศึกษา พบว่า มีคะแนนรวมเฉลี่ยไม่ผ่าน 50 % ซึ่งปัญหาเรื่องผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่าเป้าหมายนั้นอาจมาจากหลายสาเหตุ เช่น ขาดแคลนสื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสม ครูสอนไม่ตรงกับวิชาเอก ครูรับภาระงานอื่นมากเกินไปทำให้ไม่มีเวลาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับนักเรียนได้อย่างเต็มที่ แต่สาเหตุหนึ่งน่าจะมาจากการที่ครูขาดความผูกพันต่อโรงเรียน ต่อวิชาชีพและการเรียนรู้ของผู้เรียน จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนต่ำกว่าเป้าหมายที่ควรจะเป็น

จากที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจและเห็นความสำคัญของการเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครูและความผูกพันของครูในโรงเรียน ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวสามารถนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนางานด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ตลอดจนปรับปรุงรูปแบบการบริหารงาน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดมาตรการเสริมสร้างศักยภาพของสถานศึกษาและความผูกพันของบุคลากรต่อสถานศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษานั้นๆ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อเด็กและเยาวชนที่รับผิดชอบต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2

2. เพื่อศึกษาความผูกพันของครูในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
หนองบัวลำภู เขต 2

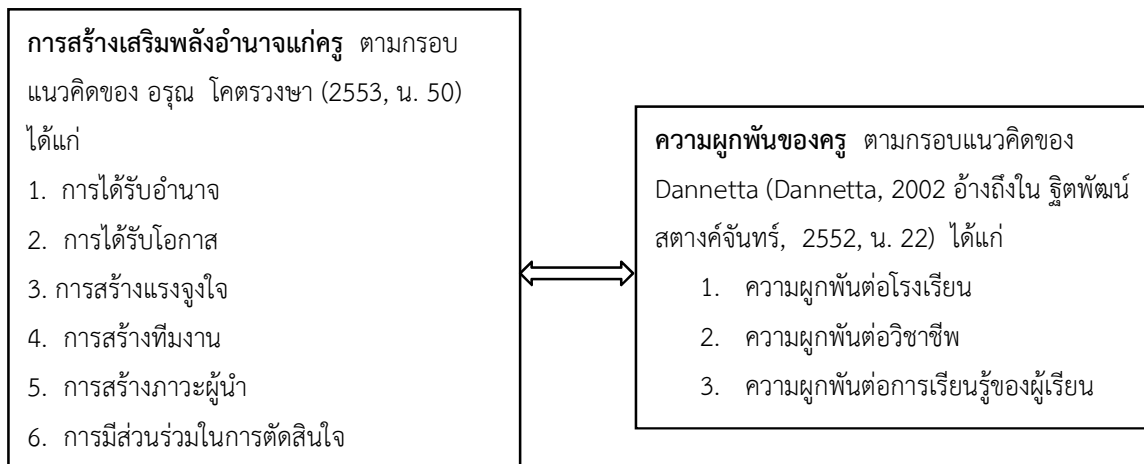
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการ
เสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครูกับความผูกพันของครูใน
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
หนองบัวลำภู เขต 2

กรอบแนวคิดของวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรตัวที่ 1

ตัวแปรตัวที่ 2

ภาพประกอบที่ 1 แผนภูมิกรอบแนวคิดของการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

การเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครูมีความสัมพันธ์กับ
ความผูกพันของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง
การเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครูกับความผูกพันของครูใน
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
หนองบัวลำภู เขต 2 ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการครู
พนักงานราชการ และครูอัตราจ้าง ซึ่งทำหน้าที่หลัก
ทางการเรียนการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 จำนวน 291
คน ได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัย
ที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรในการวิจัย กำหนดนิยามศัพท์ และ
ขอขานเนื้อหาในการสร้างเครื่องมือตามกรอบแนวคิดของ
การวิจัย

2. นำนิยามศัพท์มากำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับ
ประเด็นเนื้อหาที่ต้องการวัดเพื่อสร้างแบบสอบถาม และ
ศึกษาข้อคำถาม จำนวนข้อคำถาม แล้วนำไปให้อาจารย์ที่
ปรึกษาตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ
เนื้อหาที่ต้องการวัดและให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงให้
ถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้น

3. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ
เพื่อตรวจสอบคุณภาพของข้อคำถามด้านความตรง
เชิงเนื้อหา และพิจารณาความสอดคล้อง (Index of Item
Congruence : IC) ของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ จากนั้น
เลือกคำถามที่มีค่า IC ที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปมาใช้ ซึ่งในการ

วิจัยครั้งนี้ แบบสอบถามเกี่ยวกับการเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครู มีค่า IC อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 และแบบสอบถามเกี่ยวกับความผูกพันของครูในโรงเรียน มีค่า IC อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient Method) ตามวิธีของ Cronbach (ภัทรพร เกษสังข์, 2549, น. 143) ซึ่งได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเกี่ยวกับการเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครูเท่ากับ 0.724 และแบบสอบถามเกี่ยวกับความผูกพันของครูเท่ากับ 0.588

5. นำผลการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือที่ทดลองใช้ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือไปยังครูในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกชุดภายหลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย เพศ วุฒิ การศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale)

3. แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความผูกพันของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครูกับความผูกพันของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 สรุปผลได้ดังนี้

1. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 61.86 เป็นเพศชาย จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 38.14 และขนาดของสถานศึกษาส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 57.39 เป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 42.61 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์การรับรู้การเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการสร้างภาวะผู้นำ ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.72) รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.77) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการสร้างแรงจูงใจ ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.74)

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความผูกพันของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านความผูกพันต่อวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.62$, S = 0.40) รองลงมา คือ ด้านความผูกพันต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.51) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านความผูกพันต่อโรงเรียน ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.57)

4. ผลความสัมพันธ์ระหว่างการผลิตสร้างพลังอำนาจแก่ครูกับความผูกพันของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($r = .568$) โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาระดับความสัมพันธ์เป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า การเสริมสร้างพลังอำนาจของครู ด้านการสร้างแรงจูงใจกับความผูกพันของครูในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($r = .569$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รองลงมาคือ การเสริมสร้างพลังอำนาจของครู ด้านความก้าวหน้าในวิชาชีพกับความผูกพันของครูในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($r = .555$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การเสริมสร้างพลังอำนาจของครู ด้านการสร้างภาวะผู้นำกับความผูกพันของครูในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($r = .551$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การเสริมสร้างพลังอำนาจของครู ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับความผูกพันของครูในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($r = .542$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การเสริมสร้างพลังอำนาจของครู ด้านการได้รับอำนาจกับความผูกพันของครูในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($r = .520$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การเสริมสร้างพลังอำนาจของครู ด้านการสร้างทีมงานกับความผูกพันของครูในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($r = .515$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการเสริมสร้างพลังอำนาจของครู ด้านการได้รับโอกาสกับความผูกพันของครูในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($r = .493$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่พบว่า คู่ที่มีความสัมพันธ์สูงสุดคือ การสร้างทีมงานมีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อโรงเรียนอยู่ในระดับสูง ($r = .674$) การสร้างแรงจูงใจมีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อโรงเรียนอยู่ในระดับสูง ($r = .672$) และการสร้างภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อโรงเรียนอยู่ในระดับสูง ($r = .668$) ส่วนคู่ที่มีความสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ การสร้างทีมงานมีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อวิชาชีพ ($r = .267$) อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ

การอภิปรายผล

1. การเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครู

การเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การดำเนินงานตามโครงการต่างๆ การจัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการประจำปี วางแผนใช้จ่ายงบประมาณประจำปี กำหนดนโยบาย เป้าหมายในการทำงานของโรงเรียน ให้ครูได้ใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ อรุณ โคตรวงษา (2553) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการผลิตสร้างพลังอำนาจครูกับความผูกพันต่อองค์การของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 พบว่า ครูมีระดับการผลิตสร้างพลังอำนาจครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และกุหลาบ ปิงไสย (2551) ได้ศึกษาการผลิตสร้างพลังอำนาจครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 พบว่า ครูมีระดับการผลิตสร้างพลังอำนาจครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิทยา ยี่สารพัฒน์ (2549, น. 97) ได้ศึกษาการผลิตสร้างพลังอำนาจในวิชาชีพผู้บริหารในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 อยู่ในระดับสูง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครู ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการสร้าง

ภาวะผู้นำ อาจสืบเนื่องมาจากผู้บริหารกระตุ้นให้ครูร่วมสร้างวิสัยทัศน์ในการปฏิบัติงาน เพื่อมุ่งสู่การพัฒนาผู้เรียน ผู้บริหารวางตัวเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ร่วมงานทั้งด้านการทำงานและการปฏิบัติตน อีกทั้งยังตั้งใจและสนับสนุนให้ครูคิดริเริ่มในการสร้างสรรค์ผลงานและวิธีการทำงานใหม่ๆ อยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะธิดา วรญา โณปกรณ์ (2546, น. 138) ได้พัฒนาตัวบ่งชี้ร่วมการเสริมสร้างพลังอำนาจครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การเสริมสร้างพลังอำนาจครู มิติกระบวนการ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ 58 ตัวบ่งชี้ ซึ่งการสร้างภาวะผู้นำ เป็นองค์ประกอบที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด และสอดคล้องกับ สถาพร บุตรไสย (2549) ได้ศึกษาอิทธิพลของกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจที่มีต่อพลังอำนาจครู ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจได้รับอิทธิพลทางตรงจากส่งเสริมความร่วมมือสูงสุด รองลงมาคือการสร้างภาวะผู้นำและการสร้างบรรยากาศ ตัวแปรความก้าวหน้าในวิชาชีพได้รับอิทธิพลทางตรงจากการสร้างบรรยากาศสูงสุด รองลงมาคือการสร้างภาวะผู้นำและการสร้างทีมงาน ตัวแปรสถานภาพได้รับอิทธิพลทางตรงจากการส่งเสริมความร่วมมือและการสร้างแรงจูงใจและได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากการส่งเสริมความร่วมมือและการสร้างภาวะผู้นำโดยส่งผ่านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตัวแปรความเชื่อมั่นในตนเองได้รับอิทธิพลทางตรงจากการสร้างภาวะผู้นำและได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากการสร้างบรรยากาศและการสร้างภาวะผู้นำโดยส่งผ่านความก้าวหน้าในวิชาชีพ ตัวแปรความเป็นอิสระได้รับอิทธิพลทางตรงจากการสร้างภาวะผู้นำสูงสุด รองลงมาคือ การสร้างบรรยากาศและการสร้างทีมงาน ตัวแปรผลกระทบได้รับอิทธิพลจากการสร้างบรรยากาศ

ผลการวิจัยครั้งนี้ยังพบว่า การเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครู ด้านการสร้างแรงจูงใจ มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่นๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารขาดการอำนวยความสะดวกแก่ครูในการปฏิบัติงานนอกสถานที่ ให้การเคารพการตัดสินใจของครูทุกคนไม่เท่าเทียมกันและขาดการเอาใจใส่ความเป็นอยู่ของครู ซึ่งสอดคล้องกับ Schrum

(1991 อ้างถึงใน ปิยะธิดา วรญา โณปกรณ์, 2546, น. 139) ได้กล่าวว่า ครูที่ได้รับการสร้างแรงจูงใจในการทำงานจะทำให้เกิดความรู้สึกถึงการได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจ ขณะเดียวกันผู้บริหารใช้การบริหารที่ให้บุคลากรมีส่วนในการปฏิบัติงานสูงจะเป็นการเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครูให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานเป็นแนวทางในการเสริมสร้างพลังอำนาจของบุคลากรในองค์กร (Steers & Porter, 1983)

2. ความผูกพันของครูในโรงเรียน

ความผูกพันของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่ได้รับการยอมรับจากสังคมไทยว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติ มีความเจริญก้าวหน้า มีความมั่นคง ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ดังนั้นจึงทำให้ครูรู้สึกภาคภูมิใจในอาชีพของตน มีความสุขเมื่อได้ปฏิบัติงานสอนในโรงเรียน ใช้ความรู้ที่มีอยู่ในการปฏิบัติงานในวิชาชีพครูด้วยความเสียสละ เพื่อพัฒนาตนเอง พัฒนาผู้เรียนและโรงเรียนจนได้รับการยอมรับจากนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ถ้าผู้เรียนที่ครูรับผิดชอบประสบความสำเร็จจนเป็นที่ยอมรับจากสังคม เช่น สามารถผลิตนักเรียนให้ได้รับรางวัลจากการแข่งขันทักษะวิชาการในระดับต่างๆ สอบแข่งขันเพื่อศึกษาต่อในสถาบันที่มีชื่อเสียงได้ สิ่งเหล่านี้จะก่อให้เกิดความภาคภูมิใจกับครูมากยิ่งขึ้นส่งผลให้ความผูกพันต่อวิชาชีพครูมากขึ้น ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ รุติพัฒน์ สดางค์จันทร์ (2552, น. 70) ที่พบว่าความผูกพันของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และอรุณโคตรวงษา (2553) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเสริมสร้างพลังอำนาจครูกับความผูกพันต่อองค์กรของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 พบว่าความผูกพันต่อองค์กรของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านความผูกพันต่อวิชาชีพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูคิดว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่มีเกียรติ มีความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงในวิชาชีพ และคิดว่าเหมาะสมแล้วที่เลือกประกอบวิชาชีพครู เพราะได้รับการยอมรับจากสังคมมากขึ้น จึงทำให้ครูรักและผูกพันในวิชาชีพของตน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปิยะธิดา วรญาโนปกรณ์ (2546, น. 139) พบว่า มิติผลลัพธ์ของการเสริมสร้างพลังอำนาจครู ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ 44 ตัวบ่งชี้ จัดอันดับความสำคัญตามน้ำหนักองค์ประกอบได้ดังนี้ ความผูกพันต่อวิชาชีพครู สถานภาพครู ความพึงพอใจในงาน ความรู้สึกมีคุณค่าในตน ความเชื่อมั่นในตนเองและความเป็นอิสระ ตามลำดับ

อย่างไรก็ตามผลการวิจัยยังพบว่า ครูมีระดับการรับรู้ด้านความความผูกพันต่อโรงเรียน เมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด นั่นอาจเป็นเพราะว่าครูยังขาดความเชื่อมั่นและตระหนักในการกำหนดเป้าหมายหรือไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน และอาจไม่ตระหนักถึงเป้าหมายที่แท้จริงของการจัดการศึกษา จึงทำให้ครูขาดความทุ่มเทแรงกาย แรงใจในการทำงาน ไม่มีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนหรือความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียน จึงทำให้ครูขาดความรักและความผูกพันต่อโรงเรียน ซึ่งจะเห็นได้จากข้อค้นพบของการวิจัยนี้ พบว่า ค่าเฉลี่ยด้านความผูกพันต่อโรงเรียน ข้อที่ต่ำที่สุดคือ ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและเป้าหมายโรงเรียน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมาน นาวาสีหิ (2553, น. 126) พบว่า ความผูกพันต่อโรงเรียน เป็นความผูกพันที่ขยายผลจากห้องเรียน จากผู้เรียนและจากอาชีพการสอนมาเป็นความผูกพันต่อเพื่อนร่วมงานคือคณะครูในโรงเรียน ครูจะทำงานกับเพื่อนครูเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียน จะอุทิศและทุ่มเทให้กับการปฏิบัติงานเพื่อความสำเร็จของโรงเรียน และมีความรักและความภาคภูมิใจกับโรงเรียน มีความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียน (Ownership) ถ้าครูมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียนแล้ว ครูก็จะทำทุกอย่างเพื่อให้โรงเรียนประสบความสำเร็จ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครูกับความผูกพันของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2

การเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครูมีความสัมพันธ์กับความผูกพันของครูในโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 โดยมีทิศทางความสัมพันธ์เป็นไปทางบวก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารผลักดันให้ครูสามารถปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของตนได้อย่างเต็มที่ รับรองผลการปฏิบัติงานรวมถึงให้ข้อมูลข่าวสารและทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อสนับสนุนการทำงานให้มีประสิทธิภาพ สร้างขวัญกำลังใจในการทำงานแก่ครู ให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ จึงทำให้ครูจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสียสละทุ่มเทความรู้ความสามารถให้กับงานที่ได้รับมอบหมายโดยไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย ซึ่งจากการปฏิบัติงานด้วยความทุ่มเทและเสียสละนี้จะทำให้ครูได้รับการยกย่องและการยอมรับจากสังคม ทำให้ครูเกิดความรัก ความภาคภูมิใจ ความผูกพันต่อโรงเรียนมากขึ้นตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Graves (2002 อ้างถึงใน ปิยะธิดา วรญาโนปกรณ์, 2546, น.138) พบว่าครูที่ได้รับความก้าวหน้าในวิชาชีพเกิดจากการได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณ โคตรวงษา (2553, น. 142) พบว่า การเสริมสร้างพลังอำนาจครูกับความผูกพันกับองค์การของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครู ด้านการสร้างแรงจูงใจกับความผูกพันของครูในโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้น่าอยู่เอื้อต่อการทำงานของครู จัดให้มีระบบรักษาความปลอดภัยให้ครูทั้งในโรงเรียนและบ้านพักครู อำนวยความสะดวกในการจัดหายานพาหนะเพื่อปฏิบัติงานนอกสถานที่แก่ครู อำนวยความสะดวกในการเบิกจ่ายเงินสวัสดิการ

ต่างๆ และผู้บริหารเคารพการตัดสินใจของครูทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน จึงทำให้ครูมีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียนของตน จึงแสดงความเต็มใจที่จะปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มศักยภาพและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทธรุ สิริศาสตร์ (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเสริมสร้างพลังอำนาจในงาน ค่านิยมในการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานควบคุมงาน ธนาครไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า การเสริมสร้างพลังอำนาจในงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อองค์กรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาการเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครูที่สัมพันธ์กับความผูกพันของครูในโรงเรียน แยกเป็นรายคู่พบว่า การเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครูด้านการสร้างทีมงานกับความผูกพันของครูในโรงเรียน ด้านความผูกพันต่อโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของครูอย่างชัดเจน เปิดโอกาสให้ครูเลือกสมาชิกเพื่อที่จะทำงานร่วมกัน สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการทำงานเป็นทีม โดยนำเทคนิค วิธีการทำงานใหม่ๆ มาพัฒนาการทำงานเป็นทีม เพื่อให้ทีมงานทำงานจนบรรลุเป้าหมายของโรงเรียนและเกิดประสิทธิผลสูงสุด จึงทำให้ครูเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งที่สามารถผลักดันให้โรงเรียนประสบความสำเร็จได้ จึงทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองและเพื่อนครู ซึ่งสอดคล้องกับ สมาน นาวาสีธิ (2553, น. 123) เมื่อครูรับรู้ความสามารถรวมของครูทั้งโรงเรียนเพิ่มขึ้น ก็ยอมทำให้ครูผูกพันต่อโรงเรียน ต่อวิชาชีพครูและต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. การเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครู ด้านการสร้างแรงจูงใจ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับองค์ประกอบด้านอื่น ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญต่อการสร้างแรงจูงใจให้กับครูทุกคนในโรงเรียน โดยการปรับภูมิทัศน์ของ

โรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน การจัดให้มีระบบรักษาความปลอดภัยให้แก่ครูทั้งในโรงเรียนและบ้านพักครู รวมทั้งเคารพในการตัดสินใจของครูทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน อำนวยความสะดวกในการจัดหายานพาหนะเพื่อปฏิบัติงานนอกสถานที่แก่ครูตามโอกาส และแสดงความเอาใจใส่อย่างเหมาะสมความเป็นอยู่ด้านครอบครัวของครู

2. การเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครู ด้านการสร้างทีมงานกับความผูกพันของครูในโรงเรียน ด้านความผูกพันต่อโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริมปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครู โดยเฉพาะด้านการสร้างทีมงาน เช่น ควรเปิดโอกาสให้ครูเลือกสมาชิกเพื่อที่จะทำงานร่วมกันเป็นทีมอย่างอิสระ สร้างความตระหนักในบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบให้แก่ครู และแสดงการยอมรับโดยยกย่องชมเชย เมื่อครูปฏิบัติงานได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด เพื่อให้ครูเกิดความเชื่อมั่นในตนเองและเพื่อนร่วมงาน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำให้ครูมีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียนและก่อให้เกิดความผูกพันต่อโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กุหลาบ บึงไธย. (2551). การเสริมสร้างพลังอำนาจครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ฐิตพัฒน์ สดางค์จันทร์. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างความผูกพันครูกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

- ภัทรพร เกษสังข์. (2549). การวิจัยทางการศึกษา.
เลย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ภัทรวุธ สิทธิศาสตร์. (2547). ความสัมพันธ์ระหว่าง
เสริมสร้างพลังอำนาจในงาน คำนิยมในการ
ทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน
ควบคุมธนาคารไทยพาณิชย์จำกัด (มหาชน)
สำนักงานใหญ่. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรม บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปิยะธิดา วรญาโณปกรณ์. (2546). การพัฒนาตัวบ่งชี้
รวมการเสริมสร้างพลังอำนาจครูในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยี
วิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
บูรพา.
- วิทยา ยี่สารพัฒน์. (2549). ความสัมพันธ์ระหว่าง
ความรู้สึกที่มีคุณค่าต่อตนเองกับการเสริมสร้าง
พลังอำนาจในวิชาชีพผู้บริหารที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลการบริหารงานบุคคลในโรงเรียน
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์
เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาการ
บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนคร.
- สถาพร บุตรไสย. (2549). อิทธิพลของกระบวนการ
เสริมสร้างพลังอำนาจที่มีต่อพลังอำนาจครู.
ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัย
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สมาน นาวาสีห์. (2553). รูปแบบความสัมพันธ์
โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ
ความสำเร็จทางวิชาการของผู้เรียนในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬ
สินธุ์เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สาธิต รื่นเรืองใจ. (2549). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อ
ความผูกพันต่อองค์กรของครูโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อรุณ โคตรวงษา. (2553). การศึกษาความสัมพันธ์
ระหว่างการเสริมสร้างพลังอำนาจครูกับความ
ผูกพันต่อองค์กรของครูในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาการบริหาร
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เลย.
- Steers, R.M., & Porter, L.W. (1983). *Motivation
and work behavior*. 3rd ed. New York :
Mcgraw - Hill.

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4

THE RELATIONSHIP BETWEEN THE PRINCIPAL SERVANT LEADERSHIP
AND EFFECTIVENESS OF SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF KHON KAEN
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 4

ปรียาพร อนุรักษ์¹

PREEYAPORN ANURAK

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารโรงเรียน 2) ศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียน และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 4 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 1,795 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) จำนวน 317 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 มีภาวะผู้นำใ้บริการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าองค์ประกอบหลักการมีวิสัยทัศน์ องค์ประกอบหลักการคุ้มครองดูแลรักษา และองค์ประกอบหลักการสร้างความร่วมมือร่วมใจ อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ มีประสิทธิผลของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน และความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ และมีภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียนโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยภาวะผู้นำใ้บริการองค์ประกอบหลักการมีวิสัยทัศน์ ได้แก่ องค์ประกอบย่อยการตระหนักรู้ การมองการณ์ไกลและการสร้างมโนทัศน์ องค์ประกอบหลักการคุ้มครองดูแลรักษา ได้แก่ องค์ประกอบย่อยการรับฟังอย่างตั้งใจ การกระตุ้นและให้กำลังใจ การพิทักษ์รักษาและการเห็นอกเห็นใจ และองค์ประกอบหลักการสร้างความร่วมมือร่วมใจ ได้แก่ การโน้มน้าวใจ การมุ่งมั่นพัฒนาคนและการสร้างชุมชน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น การแก้ปัญหาภายในโรงเรียน การปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน และด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์, ภาวะผู้นำ, ภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารโรงเรียน

¹ผู้วิจัย นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

Email : preeyapornanurak@gmail.com

ABSTRACT

The research entitled “The relationship between the principal servant leadership and effectiveness of schools under Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 4” was designed to : 1) explore the principals’ servant leadership level, 2) find out the effectiveness of schools, and 3) study the relationship between the principals’ leadership servant and school effectiveness. The 317 research samples were teachers drawn from the schools. A questionnaire was used for data collection which data were analyzed by computer program to obtain percentage, mean, standard deviation and Pearson’s product moment correlation coefficient.

The research findings were found as follows :

1. The principals’ servant leadership in the schools was found in overall as well as by aspect at a high level. It was found that the vision aspect was the highest mean in the protection and keeping principles and the participation respectively.
2. The overall aspect as well as by aspect of the school effectiveness was found at a high level. The highest means were the capabilities for the cultivation of the students for higher achievement, school’ problem solving, the school’s modification and development and the students’ development for being the positive attitude respectively.
3. The principals’ servant leadership was positively associated with the school effectiveness at a high level with the statistical significance at 0.05 level. The aspects of vision, the protection and keeping principles and the participation were positively associated with the capabilities for the cultivation of the students for higher achievement, school’ problem solving, the school’s modification and development and the students’ enhancement for being the positive attitude respectively with the statistical significance at 0.05 level.

Keywords: Relationship, Leadership, Servant Leadership

บทนำ

การบริหารจัดการในโรงเรียนทุกแห่งบุคคลที่มีความสำคัญและเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนให้การดำเนินงานทุกอย่างดำเนินไปสู่จุดมุ่งหมายทางการศึกษาคือ ผู้บริหารโรงเรียนซึ่งเป็นผู้ดำเนินการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยผู้บริหารจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับการพัฒนาองค์กรนั้นๆภาวะผู้นำเฝ้าบริการ (Servant leadership) เป็นภาวะที่ผู้นำมีความเชื่อและประพฤติปฏิบัติตนโดยมุ่งประโยชน์เพื่อพัฒนาคนในองค์กรให้มีความเจริญทั้งด้านอาชีพและจิตวิญญาณ มีความถ่อมตน

เอื้ออำนวยภาวะผู้นำและประโยชน์ให้กับสมาชิกในองค์กร พร้อมกับเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับสมาชิก ซึ่งได้มีการศึกษาพัฒนาหลักการและทฤษฎีมาตั้งแต่ทศวรรษที่ 1970 และมีการนำไปศึกษาวิจัยเชิงประจักษ์กับองค์กรหลากหลายในภาคธุรกิจ ภาครัฐ ภาคการศึกษา มีงานวิจัยให้ศึกษาเป็นจำนวนมากในต่างประเทศ แต่ยังมีจำกัดในประเทศไทยในด้านการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารเพื่อให้สอดคล้องเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงขององค์กรและสถานการณ์ปัจจุบัน สิ่งที่น่าสนใจทางด้านการศึกษาให้มีความสำคัญอย่างยิ่ง ประการหนึ่งคือภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลขององค์กรหรือโรงเรียน เนื่องจาก

การบริหารงานใดๆ จะเกิดประสิทธิผลได้ผู้บริหารจะใช้ภาวะผู้นำกระจายภาวะความรับผิดชอบอย่างเป็นธรรมไปสู่ผู้ใต้บังคับบัญชาในหน่วยงานของตน ผู้บริหารในยุคโลกาภิวัตน์ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้ภาวะผู้นำให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ โดยสามารถปรับตัวกับทุกสภาพการณ์ได้ และใช้ความรู้ความสามารถของตนให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพด้วย (Owen, 1981 : 45 อ้างถึงใน ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร, 2545 : 8) โรงเรียนจะมีประสิทธิภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้นำและการใช้ภาวะผู้นำในการปรับเปลี่ยนและการพัฒนาได้ดี

จากความสำเร็จและจำเป็นอย่างยิ่งดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำผู้บริหารของโรงเรียนกับประสิทธิภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยศึกษาภาวะผู้นำผู้บริหารของโรงเรียนอยู่ในระดับใด ความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนอยู่ในระดับใดและภาวะผู้นำผู้บริหารของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันหรือไม่ตามความคิดเห็น ทั้งนี้

เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับแนวทางให้ผู้เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารโรงเรียนในการใช้เป็นแนวทางพัฒนาตนเอง รวมถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำผู้บริหารของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำผู้บริหารของโรงเรียนกับประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการดำเนินงานวิจัย

ตัวแปรตัวที่หนึ่ง

ภาวะผู้นำผู้บริหารของโรงเรียน

ตามแนวคิดของกรีนลีฟ (Greenleaf, 1970) มีองค์ประกอบหลัก 3 ประการ

- 1) การมีวิสัยทัศน์
 - การตระหนักรู้ (Awareness)
 - การมองการณ์ไกล (Foresight)
 - การสร้างมโนทัศน์ (Conceptualization)
- 2) การคุ้มครองดูแลรักษา
 - การรับฟังอย่างตั้งใจ (Listening)
 - การกระตุ้นและให้กำลังใจผู้อื่น (Healing)
 - การพิทักษ์รักษา (Stewardship)
 - การเห็นอกเห็นใจ (Empathy)
- 3) การสร้างความร่วมมือร่วมใจ
 - การโน้มน้าวใจ (Persuasion)
 - การมุ่งมั่นพัฒนานคน (Commitment to the growth of people)
 - การสร้างชุมชน (Building community)

ตัวแปรตัวที่สอง

ประสิทธิภาพของโรงเรียน (School Effectiveness)

ตามแนวคิดของมอทท์ (Mott, 1972 , cited in Hoy & Miskel, 1991 : 373)

มี 4 ด้าน คือ

- 1) ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
- 2) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก
- 3) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน
- 4) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยดำเนินการสอบถามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำไฟบริการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 จำนวน 317 คน ได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร รายงานการวิจัย เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดตัวแปรในการวิจัย กำหนดนิยามศัพท์ของตัวแปร และกรอบการวัดตัวแปร

2. นำนิยามศัพท์ที่กำหนดขึ้นมากำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับประเด็นเนื้อหาที่ต้องการวัด จำนวนข้อคำถาม และศึกษาข้อคำถาม นำข้อคำถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาที่ต้องการวัดและให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงข้อคำถามให้ถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้น

3. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบคุณภาพของข้อคำถามด้านความตรงเชิงเนื้อหา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้อง และความเหมาะสมของข้อคำถามรายข้อกับนิยาม (Index of Item Congruence : IC) จากนั้นเลือกคำถามที่มีค่า IC ที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำไฟบริการของผู้บริหารโรงเรียน มีค่า IC อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 และแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนได้มีค่า IC อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ไป วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Alpha Coefficient of Cronbach) สำหรับ ผลการตรวจสอบแบบสอบถามในขั้นตอนนี้พบว่า ด้านภาวะผู้นำไฟบริการของผู้บริหารโรงเรียน ได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .921 และด้านประสิทธิผลของโรงเรียนได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .852

5. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 1,795 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยวิธีการต่อไปนี้

5.1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางเจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan ,1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 317 คน

5.2 สุ่มอำเภอในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 จำนวนทั้งสิ้น 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอน้ำพอง อำเภออุบลรัตน์ อำเภอกมลาไสย อำเภอสหัสวงศา และอำเภอชุมพวง

5.3 แบ่งชั้นตามขนาดโรงเรียน คือ เล็ก กลาง ใหญ่ ในแต่ละขนาด และกำหนดสัดส่วนตามอำเภอ และสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

6. นำผลการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือที่ทดลองใช้ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

ผลการวิจัย

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำไฟบริการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 216 คน คิดเป็นร้อยละ 68.14 มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี จำนวน 238 คน คิดเป็นร้อยละ 75.07 มีประสบการณ์ในการทำงาน มากกว่า 10 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 55.52 ปฏิบัติหน้าที่สอนอยู่ที่อำเภอน้ำพอง จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 37.22 และสอนในโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 39.43 ด้านผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำไฟบริการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยภาพรวมพบว่า ภาวะผู้นำใฝ่บริการของผู้บริหารโรงเรียน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{x} = 4.12$, S.D. = 0.35) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบหลักพบว่า องค์ประกอบหลักที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีวิสัยทัศน์ ($\bar{x} = 4.14$, S.D. = 0.37) รองลงมา คือ การคุ้มครองดูแลรักษา ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = 0.37) และการสร้างความร่วมมือร่วมใจ ($\bar{x} = 4.10$, S.D. = 0.40) ตามลำดับ ด้านผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยภาพรวม พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = 0.38) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ($\bar{x} = 4.29$, S.D. = 0.41) รองลงมาคือ ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ($\bar{x} = 4.28$, S.D. = 0.42) และความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ($\bar{x} = 4.24$, S.D. = 0.40) ส่วนความสามารถในการพัฒนา นักเรียนให้มีเจตคติทางบวก ($\bar{x} = 4.21$, S.D. = 0.47) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และด้าน ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำใฝ่บริการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 มีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับสูง ($r = 0.77$) โดยมีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

1. ภาวะผู้นำใฝ่บริการของผู้บริหารโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 มีภาวะผู้นำใฝ่บริการอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยองค์ประกอบหลักการมีวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การคุ้มครองดูแลรักษา และการสร้างความร่วมมือร่วมใจตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และ

ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2545-2559 ที่มุ่งพัฒนาให้คนไทยพึ่งตนเองได้และก้าวทันโลก โดยรัฐบาลมีนโยบายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ที่มีกรอบแนวคิดในการพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ พัฒนาครูยุคใหม่ พัฒนาสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552 : 4) ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริหารงาน โดยให้ความสำคัญกับความรู้สึกของบุคลากรให้ความไว้วางใจและเน้นให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ใช้เทคนิคโน้มน้าวใจให้บุคลากรปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่ง บุญช่วย ศิริเกษ (2540 : 227) ได้กล่าวไว้ว่า การมุ่งใจของผู้นำจะมีผลกระทบต่อนโยบายของผู้ใต้บังคับบัญชาและวิถีทางสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย การให้ความสำคัญที่เป้าหมาย จะส่งผลกระทบต่อความพอใจ พลังความพยายามและการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา อีกทั้ง ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ ปฏิบัติภารกิจการบริหารตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา และได้รับการพัฒนา เช่น การอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน จึงทำให้ผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะผู้นำใฝ่บริการอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งผู้วิจัย ได้อภิปรายผลเป็นรายด้าน ดังนี้ จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำใฝ่บริการด้านองค์ประกอบหลักการมีวิสัยทัศน์ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย คือ การตระหนักรู้การมองการณ์ไกล และการสร้างมโนทัศน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการกำหนดเป้าหมายและทิศทางของโรงเรียน เป็นภารกิจที่ทุกโรงเรียนต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและชัดเจน โดยการกำหนดโครงสร้าง แผนงาน โครงการให้เป็นลายลักษณ์อักษร มีผู้รับผิดชอบงานแต่ละด้านชัดเจน เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน มีจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติงานไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งปัจจุบันมีการจัดทำแผนปฏิบัติการ แผนพัฒนาโรงเรียนและแผนกลยุทธ์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของโรงเรียน ซึ่งต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ

เป้าหมาย โครงการและกิจกรรม ซึ่งผู้บริหารและครูต้องได้ร่วมกันปรึกษาหารือ สื่อสารสร้างความเข้าใจ และร่วมกันตัดสินใจ สอดคล้องกับสุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2545 : 45) ที่ว่าผู้บริหารที่แสดงพฤติกรรมต่อผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยการขอคำปรึกษาหารือตัดสินใจ รวมถึงการขอความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ และกระตุ้นให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจบ่อยครั้ง จะทำให้การทำงานของโรงเรียนบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้มีภาวะผู้นำไปบริการด้านองค์ประกอบหลักการมีวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์ประกอบย่อยด้านการสร้างมนทัศน์ ในข้อผู้บริหารมีการกระตุ้นให้คณะครูมีการสร้างเป้าหมายของโรงเรียนที่เป็นไปได้อย่างชัดเจน อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารได้ตระหนักถึงคุณค่าของคณะครู ยอมรับในตัวตนของครูและตนเอง ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างเพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้ครูรู้สึกเหมือนเป็นครอบครัวเดียวกัน มีเป้าหมายร่วมกัน เพื่อให้การดำเนินงานในโรงเรียนบรรลุผลสำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุริยันต์ สะท้อน (2550 : 80) ที่ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม การติดต่อสื่อสารของผู้บริหารกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 พบว่า พฤติกรรมการติดต่อสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เพราะผู้บริหารมีความตระหนักในเรื่องการใช้ทักษะการติดต่อสื่อสารว่าเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพและการติดต่อสื่อสารทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ช่วยแลกเปลี่ยนข้อมูลที่จำเป็นเพื่อช่วยในการแก้ปัญหาต่างๆ และช่วยในการตัดสินใจ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีจุดหมายที่ชัดเจนและรู้ทิศทางในอนาคตขององค์การอาจเนื่องมาจาก ครูมองว่าผู้บริหารโรงเรียนต้องกำหนดเป้าหมายหรือกิจกรรมตามนโยบายของต้นสังกัด ทั้งกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่ ฯ และกลุ่มโรงเรียน ซึ่งมีการปรับเปลี่ยนนโยบายหรือทิศทางอยู่บ่อยครั้ง จึงทำให้การตั้งเป้าหมายหรือทิศทางต้องสอดคล้องเป็นไปตามนโยบายจากต้นสังกัดอยู่แล้วภาวะผู้นำไปบริการด้านองค์ประกอบหลักการคุ้มครองดูแลรักษา

ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย คือ การรับฟังอย่างตั้งใจ การกระตุ้นและให้กำลังใจ การพิทักษ์รักษา และการเห็นอกเห็นใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่ผู้บริหารและครูต้องปฏิบัติงานและดำเนินกิจกรรมร่วมกันเป็นประจำ จึงต้องมีการสื่อสารปรึกษาหารือกัน วิพากษ์วิจารณ์และแบ่งปันข้อมูล รวมทั้งตัดสินใจดำเนินงานหรือแก้ไขปัญหาาร่วมกัน และการรับฟังอย่างตั้งใจอย่างแท้จริง ถือเป็นประจักษ์พยานที่ดีที่สุดของการยอมรับนับถือของครูที่มีต่อผู้บริหาร เมื่อครูรู้สึกว่าได้รับการยอมรับว่ามีคุณค่าจะพยายามปฏิบัติตนให้เป็นไปตามความคาดหวังของผู้บริหารหรือองค์กร และจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ สเปียร์สและลอเรนซ์ กรีนลีฟ และเพจและหว่อง (Spears & Lawrence, 2004 : 5-8 ; Greenleaf, 2002: 21-61; Page & Wong , 2003: 15-16) ที่กล่าวว่า คุณค่าพื้นฐานของผู้นำ คือทักษะในการสื่อสารและการตัดสินใจ ทักษะที่สำคัญทั้งสองนี้ต้องได้รับข้อมูลสนับสนุนจากทักษะการฟังผู้อื่นอย่างตั้งใจ ผู้นำไปบริการจะค้นหาเพื่อให้ทราบเจตนารมณ์ของกลุ่มและทำให้เจตนารมณ์เหล่านั้นมีความชัดเจนอีกทั้งรับฟังและทำความเข้าใจในสิ่งที่ผู้อื่นพูด การฟังและการสะท้อนสิ่งที่ได้ไตร่ตรองเป็นสิ่งสำคัญยิ่งสำหรับผู้นำไปบริการที่ดี ซึ่งจะส่งผลต่อการดำเนินงานในองค์กร สอดคล้องกับสุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2545 : 45-46) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารที่มีพฤติกรรมที่เป็นมิตรกับผู้ใต้บังคับบัญชา ใส่ใจในสวัสดิการและความเป็นอยู่ รวมทั้งสนับสนุนและสร้างบรรยากาศที่ดีของการทำงานให้การปฏิบัติอย่างเสมอภาคและให้การนับถือต่อศักดิ์ศรีของผู้ใต้บังคับบัญชาจะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชารักและเคารพ และสอดคล้องกับ มัณฑนา อินทุสมิต (2545 : 56) ที่กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมผู้นำแบบสนับสนุน จะเพิ่มพลังใจของผู้ตามที่ถูกพันอยู่กับความผิดหวังหรืองานที่ไม่พึงพอใจ เมื่อผู้นำแบบสนับสนุนถูกนำไปใช้ จะเพิ่มผลการปฏิบัติงานของผู้ตามแต่ละคนได้ เพราะเป็นความสอดคล้องกับความต้องการของคนที่ชอบและเกิดความรู้สึกที่ดีต่อการได้รับการยอมรับจากคนอื่น ๆ ทำให้ภาวะผู้นำไปบริการด้านองค์ประกอบหลักการคุ้มครองดูแลรักษา

อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์ประกอบย่อยด้านการรับฟังอย่างตั้งใจ ในข้อผู้บริหารปรึกษาคณะครูและพิจารณาข้อมูลอย่างระมัดระวังก่อนการตัดสินใจและการพูดเกี่ยวกับเรื่องหรือประเด็นปัญหาใดๆจนเข้าใจกัน อาจเนื่องมาจากผู้บริหารส่วนใหญ่ใช้หลักการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน(School-Based Management : SBM) เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ซึ่ง ศศิวิมล สุขทนารักษ์ (2553:124) กล่าวว่า การจัดการศึกษาทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป ได้รับการพัฒนาในเรื่องการบริหารจัดการโดยการอบรม ศึกษาดูงาน และศึกษาต่อ ทำให้เกิดวิสัยทัศน์ในการปรับกระบวนการทัศน์ในการบริหารงาน โดยสนับสนุนให้ผู้บริหารมีส่วนร่วมเป็นมิตรกับผู้ใต้บังคับบัญชา เข้าหาง่าย สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ให้ความเสมอภาค รวมถึงจัดแหล่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และสวัสดิการต่างๆ อย่างทั่วถึง ซึ่งการกระจายอำนาจดังกล่าว จะทำให้โรงเรียนมีความคล่องตัว มีอิสระในการบริหารจัดการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ร่วมกันตัดสินใจ และแก้ปัญหาร่วมกัน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ องค์ประกอบย่อยด้านการพิทักษ์รักษา ในข้อผู้บริหารมุ่งมั่นพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ อาจเนื่องมาจากโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง ยังมีความขาดแคลนในเรื่องของทรัพยากรต่างๆ ทั้งบุคลากรที่มีความสามารถ งบประมาณที่จะดำเนินกิจกรรม และขาดแรงจูงใจให้ครูสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้ใหม่ๆ อีกทั้งยังมีการงานอื่นๆ นอกเหนือจากงานสอนที่ต้องปฏิบัติควบคู่กับการสอนปกติ เช่น งานสารบรรณ งานการเงิน และงานพัสดุ เป็นต้น ภาวะผู้นำใฝ่บริการของผู้บริหารโรงเรียนด้านองค์ประกอบหลักการสร้างความร่วมมือร่วมใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก การเปลี่ยนแปลงทางด้านการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พุทธศักราช 2545 ที่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งส่งผลให้มีการตรวจสอบ ปรับปรุงระบบราชการที่เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม ตามหลักการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management : SBM) เน้นความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และมุ่งความสำเร็จของงาน ซึ่งผู้บริหารจะต้องใช้ความสามารถในการบริหารจัดการโดยใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย โดยเฉพาะการกระตุ้นคณะครูให้ปฏิบัติงานเพื่อเป้าหมายร่วมกัน โดยไม่สามารถใช้รางวัลเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนได้อย่างเดียว ผู้บริหารจึงต้องโน้มน้าวใจ สร้างแรงจูงใจให้กำลังใจและแสดงความชื่นชมยินดี เพื่อให้คณะครูมีพลังในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ ปรีชา ทศนละไม (2549 : 101) กล่าวว่า ผู้นำซึ่งมีเป้าหมาย มีพลังและมีความแตกต่างจากคนอื่น โดยการแสดงการยอมรับนับถือ และรู้คุณค่าของผู้ใต้บังคับบัญชา สามารถทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเชื่อในความถูกต้องของความเชื่อของผู้นำ สามารถเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆ ได้เพื่อผู้นำ มีความผูกพันกับภารกิจขององค์กรและมีเป้าหมายสูงขึ้นเพื่อให้ภารกิจประสบความสำเร็จ ทำให้ภาวะผู้นำใฝ่บริการของผู้บริหารโรงเรียนด้านองค์ประกอบหลักการสร้างความร่วมมือร่วมใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์ประกอบย่อยด้านการสร้างชุมชน ในข้อผู้บริหารทำงานร่วมกับคณะครูโดยไม่แยกตัวออกจากคณะครู อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารและครูส่วนใหญ่ มีภูมิสำเนาเป็นคนในภูมิภาคเดียวกัน มีความใกล้ชิดและในโรงเรียนมีบุคลากรไม่มาก ทำให้สามารถพบปะพูดคุยปรึกษาหารือกันได้ง่าย สอดคล้องกับ พชรนันท์ กลั่นแก้ว (2552 : 2) ที่กล่าวว่า การปรับตัวเข้าหากันตั้งแต่ระดับเจ้านายและลูกน้องเพื่อให้เกิดสมดุลระหว่างบุคคล และสัมพันธ์ภาพที่ดีของคนในองค์กร ด้วยวิธีการสร้างการมีส่วนร่วมในการทำงาน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อให้เกิดความเข้าใจ การช่วยเหลือและสามารถทำงานแทนกันได้ จะทำให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรได้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ องค์ประกอบย่อยด้าน

การโน้มน้าวใจ ในข้อผู้บริหารมีการสร้างแรงจูงใจให้คณะครูพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงและประยุกต์ใช้แนวคิดใหม่และสร้างความเห็นพ้องให้ร่วมมือกันแบบประชาธิปไตย อาจเนื่องมาจาก ครูส่วนมากยังมองว่าการบริหารจัดการ การกำหนดเป้าหมาย หรือการดำเนินกิจกรรมภายในโรงเรียน เป็นเรื่องของผู้บริหารและหัวหน้างานต้องเป็นหลักในการคิดหรือตัดสินใจ จึงไม่ค่อยแสดงความคิดเห็นหรือโต้แย้งเมื่อผู้บริหารหรือหัวหน้างานกำหนดแนวทางการดำเนินงาน ซึ่งครูอาจมองว่าดีแล้วหากจะดำเนินงานตามที่ผู้บริหารกำหนด

2. ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่าโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 มีประสิทธิภาพของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น รองลงมาคือ ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียนและความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนตามลำดับส่วนความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวกมีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารและครู มีความตระหนักเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษา ซึ่งมีผลมาจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ที่เน้นการปฏิรูปการศึกษา 4 ด้าน คือ การบริหารจัดการ บุคลากรทางการศึกษา กระบวนการเรียนการสอน และสถานศึกษา โดยเฉพาะการปฏิรูปการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ อีกทั้งยังมีการประกันคุณภาพการศึกษา ที่เป็นภารกิจที่โรงเรียนต้องให้ความสำคัญและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งผู้บริหารถือเป็นเสาหลักที่จะต้องเป็นผู้นำในการวางแผน บริหารจัดการ กำกับ ดูแล และเอาใจใส่ต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียน ให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและเป็นคนดีมีจิตสาธารณะ และให้โรงเรียนผ่านเกณฑ์คุณภาพของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผู้ปกครองมีความพึงพอใจ จึงทำให้ครูปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความรู้ความสามารถ ส่งผลให้การดำเนินงานต่างๆ ในโรงเรียนประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทำให้ประสิทธิผลของโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ซึ่งผู้วิจัยอภิปรายสรุปแต่ละประเด็น ดังนี้

2.1 จากผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนมีระบบการจัดการเรียนการสอนที่ดีมีการตระหนักถึงความสำคัญของหลักสูตรการสอน และการประเมินผลอย่างจริงจัง สอดคล้องกับ ธงชัย สันติวงษ์ (2538 อ้างถึงใน เสาวณี ตรีพุทธรัตน์, 2548:1) ให้ทัศนะในเรื่องนี้ว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เกี่ยวข้องกับการคัดเลือกตัวบุคคลและอบรมพัฒนา รวมถึงการประเมินผลการปฏิบัติงาน (performance appraisal) ในองค์การสมัยใหม่ ถือว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนระยะยาวที่ต้องมีความสนใจเป็นพิเศษซึ่งเท่ากับเป็นการสร้างความมั่นใจให้เกิดขึ้นว่าองค์การจะประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายระยะยาวได้ ย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพที่เกิดจากการสรรหา คัดเลือก อบรม และการประเมินผลการปฏิบัติงานซึ่งมีผลส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความคุ้มค่าได้อย่างยั่งยืน และแนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพของ Hoy & Miskel (2001.อ้างถึงใน เสาวณี ตรีพุทธรัตน์, 2548:1) ด้านผลผลิตยังพบว่า คุณภาพของการปฏิบัติงานถือเป็นตัวบ่งชี้ความมีประสิทธิภาพที่สำคัญของโรงเรียน กล่าวคือ ถ้าครูมีคุณภาพการสอนหรือการปฏิบัติงานต่ำ นักเรียนก็จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำไปด้วย ดังนั้น ผู้บริหารจะต้องส่งเสริมและการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับศักยภาพความต้องการจำเป็นที่แท้จริงของครู มีการวางแผนพัฒนาบุคลากร กำกับติดตาม และประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ประสิทธิภาพของโรงเรียนด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนมีกิจกรรมหรือโครงการเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนภายในโรงเรียน อาจเนื่องมาจากโรงเรียนต้องมุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและต้องยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น เพื่อให้โรงเรียนผ่านเกณฑ์มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์กรมหาชน (สมศ.) โรงเรียนจึงต้องมีการจัดทำแผนการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรและสามารถทำคะแนนผลการทดสอบระดับชาติ (O-Net) ได้ในลำดับต่อไป ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนได้รับรางวัลจากการเข้าร่วมกิจกรรมการประกวดแข่งขันทางวิชาการกับหน่วยงานต่างๆ อาจเนื่องมาจากโรงเรียนส่วนใหญ่ยังขาดทรัพยากรที่เพียงพอในการสนับสนุนให้ครูและนักเรียนทำกิจกรรมหรือนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อเข้าร่วมการแข่งขันต่างๆ ซึ่งทำให้นักเรียนที่ได้รับรางวัลส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่มาจากโรงเรียนขนาดใหญ่มากกว่าขนาดกลางหรือขนาดเล็ก

2.2 จากผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ดี มีการออกเยี่ยมบ้าน การเอาใจใส่ของครูที่มีต่อนักเรียน การเสียสละ อุทิศเวลา มุ่งมั่นในการสอน และการติดตามดูแลอย่างใกล้ชิด มีกิจกรรมและโครงการที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้เกิดขึ้นกับนักเรียน และเนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายปฏิรูปการศึกษามาอย่างต่อเนื่อง และมีการปรับปรุงพัฒนามาตามลำดับ ทั้งในเรื่อง นโยบายโรงเรียนในฝัน โรงเรียนวิถีพุทธ โรงเรียนดีศรีตำบล เป็นต้น จึงส่งผลให้โรงเรียนมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทั้งด้านการบริหารจัดการ การเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพรรณ สุริโย (2552 : 34) ที่สรุปว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เกิดจากความสนใจ ตระหนัก เห็นความสำคัญ มีความต้องการพัฒนาตนเอง เรียนรู้ด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบ รู้จักการวางแผนและทำตามแผนที่กำหนดพร้อม

ทั้งประเมินผลความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของตนเอง หาความรู้โดยใช้เทคโนโลยีด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนเป็นสถาบันหลักที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ทำให้ประสิทธิภาพของโรงเรียนด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนให้ความร่วมมือร่วมใจต่อการปฏิบัติการกิจของส่วนรวมให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี อาจเนื่องมาจากโรงเรียนมีระบบการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการที่ดี มีการกำหนดผู้รับผิดชอบหรือผู้ปฏิบัติงานชัดเจน มีตัวแทนนักเรียนหรือหัวหน้าชั้นดูแลและประสานงานกับครูและเพื่อนนักเรียน ทำให้นักเรียนสามารถเข้าร่วมกิจกรรมหรือปฏิบัติการกิจกรรมได้อย่างรวดเร็ว ทำให้นักเรียนอยากเข้าร่วมกิจกรรมและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติการกิจด้วยความเต็มใจ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้ปกครองพึงพอใจต่อการมีระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม ความประพฤติของนักเรียน อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนยังขาดการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองหรือชุมชน ทราบเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนอย่างทั่วถึง

2.3 จากผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนมีผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์เป็นนักพัฒนา มีทักษะในการแก้ไขปัญหา และมุ่งมั่นความเป็นเลิศ ส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน ใช้เทคนิคการสอนและนวัตกรรมใหม่ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมพัฒนาตนเอง สอดคล้องกับ บุญช่วย เกษศิริ (2540 : 228) ที่กล่าวว่า ผู้นำที่เน้นความสำเร็จจะตั้งเป้าหมายที่ท้าทายสำหรับผู้ใต้บังคับบัญชา จะเน้นความสำคัญไปที่ความเป็นเลิศในการปฏิบัติงาน และแสดงความมั่นใจในความสามารถของผู้ใต้บังคับบัญชาในการปฏิบัติงานให้สำเร็จด้วยมาตรฐานสูงย่อมทำให้เกิดประสิทธิภาพในองค์กร ทำให้ประสิทธิภาพของโรงเรียนด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนมีการนำผลจากการทดสอบนักเรียนไปใช้ในการวางแผนเพื่อจัดทำแผนงานโครงการในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน อาจเนื่องมาจากโรงเรียนต้องจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในแต่ละปีการศึกษา โดยต้องนำเอาผลการทดสอบของนักเรียนไปใช้ในการวางแผนการจัดโครงการให้สอดคล้องกับการยกระดับผลสัมฤทธิ์เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพการศึกษา จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์กรมหาวิทยาลัย (สมศ.) และเป็นการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนซึ่งเป็นภารกิจหลักที่ต้องจัดทำอยู่แล้วโดยปกติ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูและบุคลากรในโรงเรียนสามารถปรับเปลี่ยนตนเองให้เข้ากับสังคมปัจจุบันที่การเปลี่ยนแปลงค่อนข้างรวดเร็ว อาจเนื่องมาจาก ครูยุคปัจจุบันต้องมีการพัฒนาตนเองให้รู้เท่าทันสถานการณ์และสามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้ทันสมัย และดึงดูดใจให้นักเรียนสนใจและตั้งใจเรียนมากยิ่งขึ้น เพราะปัจจุบันมีสื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัย และมีความหลากหลาย ครูจึงต้องรู้จักและสามารถชี้แนะนักเรียน ให้สามารถเลือกใช้ และบริโภคสื่อที่เป็นประโยชน์ได้ จากผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนมีการบริหารจัดการโดยเน้นการมีส่วนร่วมให้บุคลากรทั้งภายในโรงเรียน และชุมชนได้ร่วมวางแผนในการดำเนินกิจกรรม มีการระดมทรัพยากรเพื่อช่วยในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ทำให้เมื่อเกิดปัญหา ครูและชุมชนได้ร่วมกันแก้ไข เกิดการประสานความร่วมมือ ทำให้มีความพึงพอใจในการดำเนินงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของพันธ์เทพ ใจคำ (2547 : 108) ที่พบว่า ความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ทำให้ประสิทธิภาพของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการช่วยเหลือกันและกันทั้งด้านกำลังคน กำลังทรัพย์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการให้บริการด้านต่างๆ เป็นลักษณะที่พึ่งพิงกันและกัน เมื่อเกิดปัญหาที่สามารถช่วยเหลือกันและกันได้ดีและ

มีความพึงพอใจ ทำให้ประสิทธิผลของโรงเรียนด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การแก้ปัญหาต่างๆ ของโรงเรียนส่วนใหญ่สร้างความพึงพอใจให้แก่บุคลากรทุกคนในโรงเรียนและชุมชน อาจเนื่องมาจากโรงเรียนเป็นสถาบันหนึ่งที่ให้บริการในชุมชน ทั้งด้านการเรียนการสอน สถานที่ บุคลากร ผู้รู้และการบริการเทคโนโลยีต่างๆ ซึ่งชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษา เมื่อมีปัญหาชุมชนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นหรือเข้าช่วยเหลือ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจและพึงพอใจ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีศักยภาพในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนได้ดี อาจเนื่องมาจากโรงเรียนมีครูและบุคลากรที่มีความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งการสอนและงานอื่นๆ แต่ยั้งถือว่าโรงเรียนมีความขาดแคลนทรัพยากรในหลายด้าน อีกทั้งด้านงบประมาณในการดำเนินการต่างๆ ต้องได้รับอนุมัติจากต้นสังกัด ซึ่งไม่เพียงพอต่อความต้องการ และได้รับอนุมัติล่าช้า ทำให้การดำเนินกิจกรรมหรือการพัฒนาไม่เป็นไปตามที่คาดการณ์หรือวางแผนไว้

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำผู้บริหารของ ผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ภาวะผู้นำผู้บริหารของผู้บริหารโรงเรียนโดยภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียนทุกด้าน อยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำผู้บริหารองค์ประกอบหลักการมีวิสัยทัศน์ ได้แก่ องค์ประกอบย่อยการตระหนักรู้ การมองการณ์ไกล และการสร้างมโนทัศน์ องค์ประกอบหลักการคุ้มครองดูแลรักษา ได้แก่ องค์ประกอบย่อยการรับฟังอย่างตั้งใจ การกระตุ้นและให้กำลังใจ การพิทักษ์รักษา และการเห็นอกเห็นใจ และองค์ประกอบหลักการสร้างความร่วมมือร่วมใจ ได้แก่ การโน้มน้าวใจ การมุ่งมั่นพัฒนาตนและการสร้างชุมชน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียนด้านความสามารถในการผลิต

นักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน และด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก อยู่ในระดับสูงตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำใฝ่บริการด้านองค์ประกอบหลักการสร้างความร่วมมือร่วมใจมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด แสดงให้เห็นถึงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารและคณะครูที่ยังมีความไม่เข้าใจ ไม่ตระหนักถึงเป้าหมายของโรงเรียนอย่างเพียงพอ ดังนั้น ผู้บริหารต้องส่งเสริมและสร้างความตระหนักถึงความเป็นครอบครัวเดียวกัน มีเป้าหมายร่วมกัน สร้างแรงบันดาลใจให้เกิดขึ้นในหมู่คณะ เชื่อมมั่นในศักยภาพของกันและกัน เช่น การจัดอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในโรงเรียน โดยให้ครูผู้ที่มีความสามารถในแต่ละด้าน เป็นวิทยากรในการให้ความรู้ ซึ่งจะเป็นการเปิดโอกาสให้คณะครูได้มีกิจกรรมทำร่วมกันอย่างพร้อมเพรียงและเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพบุคคลในองค์กรให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในวิชาชีพ ส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป ด้านประสิทธิภาพ พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารต้องส่งเสริมและกระตุ้นให้ครูประยุกต์ใช้แนวคิดและนวัตกรรมใหม่ๆ มาสอดแทรกในการจัดการเรียนการสอน และการดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านต่างๆ อย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยมีการติดตามตรวจสอบพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชน ในการช่วยกันดูแลนักเรียน และส่งเสริมให้การจัดกิจกรรมต่างๆ ภายในโรงเรียนเป็นไปในระบบเพื่อนช่วยเพื่อน หรือพี่ดูแลน้อง ซึ่งเป็นการให้เพื่อนหรือรุ่นพี่รุ่นน้อง

ได้ดูแลและทำกิจกรรมร่วมกันในโรงเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เป็นผู้นำและผู้ตาม เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีความรู้ คุณธรรม และมีเจตคติทางบวกต่อการเรียน และการดำเนินชีวิตต่อไปในอนาคต ด้านความสัมพันธ์พบว่า ภาวะผู้นำใฝ่บริการด้านองค์ประกอบหลักการคุ้มครองดูแลรักษา มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนสูงที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรตระหนักและเห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเอง มุ่งมั่นในการบริหารจัดการให้โรงเรียนประสบความสำเร็จ บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ประสานสร้างความสัมพันธ์กับบุคลากร ทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน กระตุ้นและจูงใจให้บุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติหน้าที่ ด้วยความเต็มใจและเต็มตามศักยภาพ พัฒนาทักษะการวางแผน มีการกำกับติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ และใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาในรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำใฝ่บริการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่ถูกต้องและชัดเจนยิ่งขึ้น

2.2 ควรทำการศึกษาภาวะผู้นำใฝ่บริการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำใฝ่บริการและประสิทธิผลของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ

2.3 ควรทำการศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำและประสิทธิผลของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

บุญช่วย ศิริเกษ. (2540). พฤติกรรมองค์การในการบริหารการศึกษา. เลย : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเลย.

- ปรีชา ทศน์ละไม. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนและประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1-3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- พันธุ์เทพ ใจคำ. (2547). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- พัชรนันท์ กลั่นแก้ว.(2008 , August). เคล็ดลับการสร้างแรงกระตุ้นลูกน้องให้มีไฟในการทำงาน. บทความ For Quality. 15 (130).
- พิมพ์พรรณ สุริโย.(2552). ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 9 กรมส่งเสริมการปกครองส่วน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- วินัย คำประดิษฐ์. (2547). องค์ประกอบที่สัมพันธ์เชิงสาเหตุกับประสิทธิผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศศิวิมล สุขทนารักษ์.(2553). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเขตอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. (2546). การพัฒนาการบริหารสถาบันการศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สุเทพ พงษ์ศรีวัฒน์. (2545). ภาวะผู้นำ ทฤษฎีและปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : วิรัตน์เอดดูเคชั่น.
- เสาวณี ตรีพุทธรัตน์.(2548).ปัจจัยองค์การที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพในการนำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ไปใช้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Spears, L.C. (1996). "Reflection on Robert K.Greenleaf and Servant Leadership." Leadership and Organization Development Journal 17 (7) : 33-35.
- _____ (2004). The Understanding and Practice of Servant-leadership. In L. C. Spears,

ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2

THE RELATIONSHIP BETWEEN PRINCIPAL COMPETENCY AND EFFECTIVENESS
OF SCHOOLS UNDER NONG BUA LAM PHU
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

นางสาวสงศ์การ สุทธวงศ์¹, รองศาสตราจารย์ กฤษณา มาร์เชิร์ท², ดร. อาภารัตน์ ราชพัฒน์³

SONGKAN SUTTHAWONG, ASSOC.PROF. KRISANA MARCHERT, DR. APHARAT RATCHAPAT

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อค้นหาประสิทธิผลของโรงเรียน 3) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน ประชากรเป็น ครู ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 1,130 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 291 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

- 1) สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ รongลมา ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ด้านการบริการที่ดี
- 2) ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านความวิริยะอุตสาหะของครู รongลมา คือ ด้านคุณภาพครู และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความสำเร็จของนักเรียน
- 3) สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : ความสัมพันธ์, สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา, ประสิทธิภาพของโรงเรียน, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองบัวลำภูเขต 2

¹ผู้วิจัย นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

Email : krukun82@hotmail.com

²ประธานที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ประจำหลักสูตรสาขาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

³กรรมการที่ปรึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียนสุวรรณคูหาพิทยาสรรค์

ABSTRACT

This research entitled “The relationship between principal competency and effectiveness of schools under Nong Bua Lam Phu Primary Educational Service Area Office 2” was designed to : 1) investigate the principals’ competency, 2) explore the school effectiveness, and 3) find out the relationship between the principals’ competency and the effectiveness of schools under Nong Bua Lam Phu Primary Educational Service Area Office 2. The 1,130 populations, and the 291 research samples comprised of teachers from Nong Bua Lam Phu Primary Educational Service Area Office 2. A rating scale questionnaire was used for data gathering which earned data were analyzed to obtain percentage, mean, standard deviation and Pearson’s product moment correlation coefficient.

The research findings were found as follows :

1) The principals’ competency was found in overall aspect at a high level. By item found that the analysis and synthesis was the highest aspect then followed by vision while the service mind was found at the lowest aspect.

2) The overall aspect of the effectiveness of schools was found at the high level. By aspect showed that the teachers’ diligence was the highest aspect and followed by the teachers’ quality. The students’ achievement was found at the lowest aspect.

3) The principals’ competency was positively associated with the school effectiveness in overall aspect at a high level with the statistical significance at .01 level.

Keyword : Relationship, Principal Competency, Effectiveness of Schools, Nong Bua Lam Phu Primary Educational Service Area Office 2

บทนำ

ความสำเร็จของการศึกษาจะบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ย่อมต้องอาศัยผู้บริหารเป็นหลักผู้บริหารสถานศึกษา จึงต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความรู้ความสามารถ และ คุณธรรม จริยธรรม เป็นที่ยอมรับ มีสติปัญญาที่ฉลาด เนื่องจากโรงเรียนต้องกำหนดเป้าหมายความสำเร็จของตนเอง กำหนดแผนการดำเนินงานตลอดจนหลักเกณฑ์ต่างๆ เพื่อความสำเร็จรวมทั้งระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา บริหารงบประมาณและทรัพยากร (เสาวนิตย์ ชัยมุสิก, 2544, น. 29-30)

ผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาของชาติโดยเฉพาะการบริหารจัดการศึกษาภายในโรงเรียนของตน ซึ่งสามารถเปรียบเทียบผู้บริหารโรงเรียนได้กับตัวจักรสำคัญที่จะควบคุมการดำเนินงานทุกอย่างภายในโรงเรียนให้เป็นไปอย่างราบรื่นและสอดคล้องกัน สมรรถนะในการทำหน้าที่ผู้บริหารโรงเรียนในฐานะผู้นำ จึงเป็นเครื่องมือชีวิตสำคัญประการหนึ่งว่าเราจะสามารถดำเนินงานต่างๆ ของโรงเรียนได้ประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด ผู้บริหารโรงเรียนที่ชาญฉลาดจะต้องเป็นผู้ที่สามารถกำหนดพฤติกรรมของตนเองได้สอดคล้องกับสถานะของโรงเรียนที่เผชิญอยู่ ประสานความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้บรรลุตาม

ภาระหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่สูงสุด บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษาของ โรงเรียนและชาติต่อไป (ชาตรี โพธิกุล, 2552, น. 4)

ดังนั้นสำนักงานข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาจึงได้กำหนดคุณภาพการปฏิบัติงานหรือสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินและพัฒนาสมรรถนะตามแนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์รวม 8 ประการ จำแนกเป็นสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงานอย่างละ 4 ประการ คือ 1) สมรรถนะหลัก ประกอบด้วย การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง และการทำงานเป็นทีม 2) สมรรถนะประจำสายงาน ประกอบด้วย การวิเคราะห์และสังเคราะห์ การสื่อสารและการจูงใจ การพัฒนาศักยภาพบุคลากร และการมีวิสัยทัศน์ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานตำแหน่งและวิทยฐานะที่กำหนด

ประสิทธิผลของโรงเรียน มีความสำคัญยิ่งในศาสตร์ทางการบริหารและองค์การ ซึ่งเป็นการตัดสินใจในขั้นสุดท้ายว่า การบริหารโรงเรียนจะประสบผลสำเร็จหรือไม่เพียงใด ซึ่งกรณี กิริติบุตร (2529, น. 185) ได้มองประสิทธิผล ว่าเป็นความคุ้มค่าของการทำงานในองค์การโดยสมาชิกและสังคมโดยรวมได้รับประโยชน์ ขณะที่ ประเสริฐ บัณฑิตศักดิ์ (2540, น. 16) มองว่าโรงเรียนจะอยู่รอดหรือมีความมั่นคงเพียงใด จะขึ้นอยู่กับประสิทธิผลของโรงเรียน ถ้าโรงเรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ก็จะสามารถดำรงอยู่ต่อไปได้ แต่ถ้าไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์โรงเรียนนั้นก็จะมีล่มสลายไป

บุญเรือง ศรีเหรียญ (2542, น. 27) กล่าวถึงประสิทธิผลของโรงเรียนว่า เป็นผลจากการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติของโรงเรียนที่ทำให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านพุทธานุภาพ จริยศึกษาและการปฏิบัติ ส่งผลให้นักเรียนเกิดการพัฒนาร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา มีลักษณะนิสัยมีทักษะมีบุคลิกภาพ และเจตคติที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิต และอารีย์ ชินสุวรรณ (2543, น. 2) กล่าวว่า โรงเรียนที่มีประสิทธิผลคือ โรงเรียนที่มีความสามารถในการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้ถึงจุดสูงสุด สามารถออกไปสู่ระบบสังคม

ภายนอกได้อย่างมีคุณภาพ รวมถึง Hoy & Miskel (2008, น. 465 อ้างถึงใน พัฒนะ สีหามู, 2553, น. 31) ได้ให้ทัศนะว่าถ้ามองประสิทธิผลของโรงเรียนตามระบบสังคม (Social - systems) ก็สามารถวัดประสิทธิผลของโรงเรียนได้จาก 5 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ คุณภาพครู ความปรองดองภายในโรงเรียน ความวิริยะอุตสาหะของครู ความสำเร็จของนักเรียนและความพึงพอใจในงานของครู

จากความสำคัญดังกล่าวมาแล้วในเบื้องต้น ประกอบกับผู้วิจัยเป็นครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลและแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องรวมถึงผู้ที่สนใจ เพื่อก่อให้เกิดผลดีในการจัดการศึกษาให้ถูกต้องตามกรอบการปฏิรูปการศึกษาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 เพื่อการพัฒนาการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา บังเกิดผลดีสอดคล้องกับจุดประสงค์และเป็นไปตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู

เขต 2

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรตัวที่หนึ่ง

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา

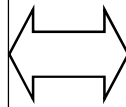
สมรรถนะการปฏิบัติงานของ
ผู้บริหารสถานศึกษาของ สำนักงาน
คณะกรรมการข้าราชการและบุคลากรทางการ
ศึกษา พ.ศ. 2548 แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้

1. สมรรถนะหลัก

- 1.1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์
- 1.2 การบริการที่ดี
- 1.3 การพัฒนาตนเอง
- 1.4 การทำงานเป็นทีม

2. สมรรถนะประจำสายงาน

- 2.1 การวิเคราะห์และการสังเคราะห์
- 2.2 การสื่อสารและการจูงใจ
- 2.3 การพัฒนาศักยภาพบุคลากร
- 2.4 การมีวิสัยทัศน์

ตัวแปรตัวที่สอง

ประสิทธิผลของโรงเรียน

(School Effectiveness)

ตามแนวคิดของ ฮอย และ มิสเกล

(Hoy & Miskel, 2008, น. 465 อ้างถึงใน
พัฒนา สีสาน, 2553, น. 31)

1. คุณภาพของครู
2. ความปรองดองภายในโรงเรียน
3. ความวิริยะอุตสาหะของครู
4. ความสำเร็จของนักเรียน
5. ความพึงพอใจในงานของครู

สมมติฐานของการวิจัย

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์
กับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดย
ดำเนินการสอบถามความคิดเห็นของ ครูในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู
เขต 2 เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหาร
สถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัด สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2
ประชากร ได้แก่ ครู ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ปีการศึกษา
2556 จำนวน 1,130 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie
and Morgan, 1979 อ้างถึงใน พิชิต ฤทธิ์เจริญ, 2544, น.
119) ได้ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 291 คน เลือกกลุ่ม
ตัวอย่าง โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random
sampling) ตามอำเภอ และ ขนาดโรงเรียนและแต่ละชั้น
ใช้วิธีกำหนดสัดส่วน จากนั้นจึงสุ่มอย่างง่าย และได้
ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร รายงานการวิจัย เอกสารที่
เกี่ยวข้องกับการวัดตัวแปรในการวิจัย กำหนดนิยามศัพท์
ของตัวแปร และกรอบการวัดตัวแปร
2. นำนิยามศัพท์ที่กำหนดขึ้นมากำหนด
รายละเอียดเกี่ยวกับประเด็นเนื้อหาที่ต้องการวัด จำนวน

ข้อคำถาม และศึกษาข้อคำถาม นำข้อคำถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาที่ต้องการวัดและให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงข้อคำถามให้ถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้น

3. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของข้อคำถามด้านความตรงเชิงเนื้อหา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้อง และความเหมาะสมของข้อคำถามรายข้อกับนิยาม (Index of Item Congruence : IC) จากนั้นเลือกคำถามที่มีค่า IC ที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ แบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา มีค่า IC อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 และแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนมีค่า IC อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่เกิดขึ้นมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Alpha Coefficient of Cronbach) สำหรับ ผลการตรวจสอบแบบสอบถามในขั้นตอนนี้พบว่า ด้านสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าความเที่ยงทั้งฉบับ เท่ากับ .964 และด้านประสิทธิผลของโรงเรียน มีค่าความเที่ยงทั้งฉบับ เท่ากับ .943

5. นำผลการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือที่ทดลองใช้ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับ ครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือไปยัง ครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ที่เป็นกลุ่ม

ตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกชุดหลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามด้านสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยสอบถามเกี่ยวกับ เพศ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการทำงาน อำเภอบ้านนาเมือง

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

ผลการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 พบว่า

1. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 63.23 เป็นเพศชาย จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 36.77 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 216 คน คิดเป็นร้อยละ 74.23 ระดับปริญญาโท จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 23.71 ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 2.06 มีประสบการณ์ในการทำงานไม่เกิน 10 ปี จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 41.24 เกิน 10 ปี ถึง ไม่เกิน 20 ปี จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 32.99 มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 25.77 สอนอยู่ในอำเภอนากลาง จำนวน 132 คิดเป็นร้อยละ 45.36 อำเภอบ้านนาเมือง

สุวรรณคูหา จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 36.43 อำเภอ
นาหวัง 53 คน คิดเป็นร้อยละ 18.23 และปฏิบัติหน้าที่ใน
สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ
57.39 สถานศึกษาขนาดใหญ่จำนวน 124 คิดเป็นร้อยละ
42.61

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสมรรถนะผู้บริหาร
สถานศึกษาระดับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา
โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$,
S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์
($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.69) รองลงมาคือ ด้านการมีวิสัยทัศน์
($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.63) และด้านที่ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ
ด้านการบริการที่ดี ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.63)

3. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับประถมศึกษา
หนองบัวลำภู เขต 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
คือ ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความวิริยะอุตสาหะของครู
($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.56) รองลงมาคือ ด้านคุณภาพครู
($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.44) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ
ความสำเร็จของนักเรียน ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.49)

4. ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหาร
สถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาระดับประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2
มีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับ สูง ($r = .738$)
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สมรรถนะ
ผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผล
ของโรงเรียนด้านความปรองดองภายในโรงเรียน (E_2)
ด้านความพึงพอใจในงานของครู (E_5) ด้านความสำเร็จของ
นักเรียน (E_4) อยู่ในระดับสูง ($r = .755$, $r = .733$,
 $r = .610$) ตามลำดับ และด้านความวิริยะอุตสาหะของครู
(E_3) ด้านคุณภาพของครู (E_1) อยู่ในระดับปานกลาง
($r = .589$, $r = .520$) ตามลำดับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า คู่ที่มีความสัมพันธ์
กันสูงสุด คือ สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาด้านการ
สื่อสารและการจูงใจ (C_6) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ
ประสิทธิผลของโรงเรียนด้านความปรองดองภายใน
โรงเรียน (E_2) อยู่ในระดับสูง ($r = .817$) รองลงมา คือ
สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมีวิสัยทัศน์ (C_8) มี
ความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียนด้าน
ความปรองดองภายในโรงเรียน (E_2) อยู่ในระดับสูง ($r =$
.805) ส่วนคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุดคือ สมรรถนะ
ผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (C_1) มี
ความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียนด้าน
ความวิริยะอุตสาหะของครู (E_3) อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ
($r = .307$) อย่างมีนัยสำคัญที่สถิติที่ระดับ .01

การอภิปรายผล

1. สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา

สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวม
อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน พบว่า ด้านที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ รองลงมา
คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ และด้านที่ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ
ด้านการบริการที่ดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา
มีคุณสมบัติเหมาะสมกับตำแหน่ง สามารถปฏิบัติงานใน
หน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงผู้บริหาร
สถานศึกษาได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาตนเอง
โดยการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมถึงการเข้ารับ
การอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้เพื่อนำมาใช้ในการบริหาร
จัดการองค์กร ทำให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สร้าง
นวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพของงาน
และเล็งเห็นความสำคัญในการปรับปรุงระบบบริการให้มี
ประสิทธิภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ
อาทิ นักเรียน ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา มีการ
ส่งเสริมให้กำลังใจและความช่วยเหลือแก่บุคลากรในการ
ปฏิบัติงานมีความสามารถในการนำพาบุคลากรในการ
วิเคราะห์ถึงสภาพปัญหา ความต้องการของสถานศึกษาที่
แท้จริง เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนจัดทำนโยบายและวาง
แผนการบริหารองค์กรอย่างเป็นระบบ รวมถึงสามารถ

โน้มน้าวให้ครูในโรงเรียนยอมรับและร่วมมือในการปฏิบัติงานไปในทิศทางเดียวกัน สามารถกำหนดวิสัยทัศน์ในพัฒนาองค์กรอย่างเป็นรูปธรรม ให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษามีระดับสมรรถนะที่สูง ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นิพิษฐ์ มาลา (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสมรรถนะด้านคุณภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนตามการรับรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 และเขต 2 พบว่า 1) ข้าราชการครูมีการรับรู้เกี่ยวกับสมรรถนะด้านคุณภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 และเขต 2 อยู่ในระดับมากทุกด้าน และ อีรภัทร แสงอามาตย์ (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสมรรถนะทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 และเขต 2 พบว่า การรับรู้สมรรถนะทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่หนองบัวลำภู เขต 1 และ เขต 2 โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ประสิทธิภาพของโรงเรียน

ประสิทธิภาพของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านความวิริยะอุตสาหะของครู รองลงมาคือ ด้านคุณภาพครู ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูในโรงเรียนมีวุฒิความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ มีคุณภาพ มีความวิริยะอุตสาหะ อุทิศเวลาในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่ ร่วมมือกันปฏิบัติงานมีความปรองดองภายในโรงเรียน สามารถทำงานร่วมกันได้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยตามเกณฑ์ของโรงเรียน ได้ปฏิบัติตามกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ ครูมีความพึงพอใจงาน ซึ่งสอดคล้องกับ ฮอย และมิสเกล(Hoy & Miskel, 2008, น. 465 อ้างถึงในพนทะ สีหามู, 2553, น. 31) ที่ได้พูดถึงประสิทธิภาพของโรงเรียนตามระบบสังคม (Social Systems) ว่าสามารถดูได้จาก คุณภาพของครู

ความปรองดองภายในโรงเรียน ความวิริยะอุตสาหะของครู ความสำเร็จของนักเรียน และ ความพึงพอใจในงานของครู

3. ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2

สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีทิศทางความสัมพันธ์เป็นไปทางบวก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติงานด้านๆ ของตน เพื่อให้สามารถบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาที่ตั้งไว้ อย่างเป็นระบบเสมอมา เมื่อระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากจึงส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมากตามไปด้วยซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิศิษฐ์ แสงสุพิน (2553, น. 86 - 88) ได้ทำการวิจัยเรื่องสมรรถนะหลักทางการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของกลุ่มตัวแปรสมรรถนะหลักทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมกับตัวแปรประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็กมีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ สุวิมล ศรีรงค์ (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นรายด้าน พบว่า สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาทุกด้านมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนโดยภาพรวมในระดับสูง ยกเว้น ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ในระดับ ปานกลาง โดยจะเห็นว่าด้านการมีวิสัยทัศน์มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนในระดับสูงสุด

เท่ากับ .762 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเมื่อผู้บริหารมีสมรรถนะด้านการมีวิสัยทัศน์แล้ว ผู้บริหารย่อมสามารถใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ หรือทิศทางในการพัฒนาองค์กร อย่างเป็นรูปธรรมมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ รวมถึงเป็นผู้ที่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงส่งผลต่อการพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับ สุวิมล ศรียงค์ (2555, น. 77) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารกับประสิทธิภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 พบว่า สมรรถนะผู้บริหารด้านการมีวิสัยทัศน์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพของโรงเรียน

เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาด้านการสื่อสารและการจูงใจมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพด้านความปรองดองภายในโรงเรียน อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีความสามารถในการจูงใจ โน้มน้าวให้บุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติตามแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาไปในทิศทางเดียวกัน สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับผู้ร่วมงาน ช่วยเหลือส่งเสริมผู้ร่วมงาน สร้างบรรยากาศการทำงานในโรงเรียนที่ดี บุคลากรมีความสามัคคีร่วมกันทำงานอย่างเต็มความสามารถเห็นประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก ลดความขัดแย้งในองค์กรได้ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาโรงเรียนจนทำให้เกิดประสิทธิภาพที่สูงขึ้น สอดคล้องกับ สุพน วังสินธ์ (2545 อ้างถึงใน วีระเชษฐ์ ฮาดวิเศษ, 2551, น. 79) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนในการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้จะต้องเป็นผู้สร้างกำลังใจแก่บุคลากรเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมในการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรได้รับการพัฒนาสมรรถนะด้านการสื่อสารและการจูงใจเป็นพิเศษ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวม อยู่ในระดับมาก อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารสามารถสร้างความพึงพอใจให้กับผู้รับบริการ เช่นนักเรียน ครู ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้อย่างต่อเนื่อง รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารสนับสนุนให้เกิดการให้กำลังใจซึ่งกันและกันในการทำงานระหว่างเพื่อนร่วมงาน จากข้อค้นพบ ดังกล่าว ผู้บริหารควรศึกษาความต้องการด้านการให้บริการแก่ นักเรียน ครู ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการจัดระบบการบริการโดยคำนึงถึงความต้องการของผู้รับบริการ จะช่วยสร้างความพึงพอใจให้กับผู้รับบริการมากขึ้น และผู้บริหารควรสนับสนุนให้บุคลากรร่วมกันปฏิบัติงาน สร้างทีมงานที่เข้มแข็งและให้เกียรติ ยกย่องชมเชยและให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงานในโอกาสที่เหมาะสม

2. ประสิทธิภาพของโรงเรียนโดยรวม อยู่ในระดับมาก อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านความสำเร็จของนักเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นควรพัฒนานักเรียนให้มีระเบียบวินัย ขยันขันแข็งและความรับผิดชอบ ต่อการเรียน หากนักเรียนมีความรับผิดชอบในหน้าที่ตนเองก็จะประสบความสำเร็จในการศึกษาและสามารถศึกษาต่อในระดับสูงได้ และควรพัฒนาปรับปรุงแบบการบริหารและการดำเนินงานต่างๆ ที่เหมาะสมต่อการพัฒนาผู้เรียนทำให้เป็นโรงเรียนที่มีความก้าวหน้าและประสบความสำเร็จในทุกด้าน มาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอน จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้วยเทคนิควิธีการที่เหมาะสมกับยุคสมัย ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนโดยภาพรวมให้สูงขึ้น

3. สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมีวิสัยทัศน์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพของโรงเรียนสูงสุด ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ควรพัฒนาสมรรถนะด้านการมีวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ในการบริหารงานปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ และวิธีการในการปฏิบัติงาน รวมทั้งมีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลอย่างจริงจัง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของโรงเรียนในทุกๆ ด้าน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการยกระดับสมรรถนะผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา
3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบสมรรถนะของบริหารสถานศึกษาในโรงเรียนที่มีประสิทธิผลดีเลิศ (Best practice) เพื่อจะได้้นำผลที่ได้มาปรับปรุงพัฒนายกระดับโรงเรียนให้มีประสิทธิผลสูงขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ชาตรี โพธิกุล. (2552). สมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ตามมาตรฐานวิชาชีพของคุรุสภา. รายงานการค้นคว้าอิสระ ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธีรภัทร แสนอามาตย์ (2552). สมรรถนะทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 และ เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- นิพัทธ์ มลาลา. (2551). สมรรถนะด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนตามการรับรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลยเขต 1 และ เขต 2. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- บุญเรือง ศรีเจริญ. (2542). การศึกษาศึกษาองค์ประกอบทางการศึกษาที่สัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และประสิทธิผลของโรงเรียนโดยใช้รูปแบบระดับชั้นลดหลั่นสอดแทรกเชิงเส้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ประเสริฐ บัณฑิตศักดิ์. (2540). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์กรของหน่วยงานนิเทศกรรมสามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พัฒนา สีหาม. (2553). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

พิชิต ฤทธิจรรณ. (2544). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือราชภัฏพระนคร.

พิศิษฐ์ แสงสุพิน.(2553). สมรรถนะหลักทางการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 3. รายงานการศึกษาอิสระ ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ภรณ์ กิริติบุตร. (2529). การประเมินประสิทธิผลขององค์กร. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

วีระเชษฐ์ ฮาดวิเศษ. (2551). สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สุวิมล ศรียงค์. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

เสาวนิตย์ ชัยมุสิก. (2544). การบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.

การเปรียบเทียบทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ และความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย ระหว่างการจัดกิจกรรมประกอบอาหาร กับการใช้เกมการศึกษา

A COMPARISON MATHEMATICS BASIC SKILLS AND PROBLEM-SOLVING THINKING ABILITIES OF EARLY CHILDHOOD BETWEEN COOKING ACTIVITIES AND EDUCATIONAL GAMES

วิไลภรณ์ สมศรี¹

WILAIORN SOMSRI

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมประกอบอาหาร และการใช้เกมการศึกษาสำหรับพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย (2) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพและค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมประกอบอาหาร และการใช้เกมการศึกษาของเด็กปฐมวัย (3) เพื่อเปรียบเทียบทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย ระหว่างการจัดกิจกรรมประกอบอาหาร กับการใช้เกมการศึกษา ระหว่างก่อน และหลังการจัดประสบการณ์ (4) เพื่อเปรียบเทียบทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมประกอบอาหาร กับการใช้เกมการศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เด็กปฐมวัยอายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ แบบวัดความสามารถในการคิดแก้ปัญหา มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด แบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานใช้สถิติ t-test และ One Way ANCOVA

ผลการวิจัยพบว่า (1) ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย โดยกิจกรรมประกอบอาหาร มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.97/80.62 และ 87.09/86.75 ตามลำดับ และค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.7420 และ 0.8123 (2) เด็กปฐมวัยมีทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย ระหว่างการจัดกิจกรรมประกอบอาหารกับการใช้เกมการศึกษา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (3) เด็กปฐมวัยมีทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาการใช้เกมการศึกษาสูงกว่าการจัดกิจกรรมประกอบอาหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การเปรียบเทียบทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์, ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา, จัดกิจกรรมประกอบอาหาร, การใช้เกมการศึกษา

¹นักวิชาการศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

Email : tinatina@outlook.co.th

ABSTRACT

The purposes of this research were to : 1) study lesson plan's using cooking activities and use educational game for developing basic math skills and the ability to solve problems of early childhood to be effective 2) to find the efficiency and the efficiency index of learning activities; 3) to compare basic math skills and the ability to solve problem of early childhood between cooking activities the use of educational games between before and after the experience 4) to compare basic math skills and the ability to solve problems of early childhood between the groups were organized cooking the use of educational games. The sample consisted of 40 early childhood age 3-5 years attending child development center in Bankang Sub- District Nakhon Phanom Province. The instruments used in this study included: (1) lesson plans on cooking activities and educational games approaches, (2) a test of basic math skills (3) a test of problem solving thinking ability (4.) item Observation on behavior in organization. The statistics used in this study were mean, standard deviation, t-statics and One Way ANOVA.

The findings revealed that; (1) the efficiency of basic math skills and Problem solving thinking ability of early childhood between cooking activities and educational game approaches were 80.97/80.62 and 87.09/86.75 respectively and the Efficiency Index of each was 0.7420 and 0.8123 respectively; (2) The basic math skills and Problem solving thinking ability of early childhood who learning using cooking activities and educational game between before and after learning found after learning were higher than before learning at .01 level of significance. (3) The basic math skills and Problem solving thinking ability of early childhood who learning using educational game were higher than cooking activities at .05 level of significance.

บทนำ

การศึกษาเป็นพื้นฐานของการพัฒนาประเทศเพราะการศึกษาเป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนาคนให้มีความรู้และทักษะในด้านต่างๆ โดยเฉพาะทักษะทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ในปัจจุบันความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะด้านการคิดและการแก้ปัญหาเริ่มมีมากขึ้นเนื่องจากความจำเป็นที่ต้องเตรียมคนให้มีความรู้มีความสามารถในการจัดการข้อมูลและข่าวสารในภาวะที่สภาพแวดล้อมเต็มไปด้วยข้อมูลที่เปลี่ยนแปลงและแผ่ขยายอย่างรวดเร็ว นักเรียนจำเป็นต้องได้รับการฝึกทักษะในการเลือกและรู้จักแก้ปัญหาต่างๆ บนพื้นฐานของการคิดและการให้เหตุผลทางตรรกศาสตร์ เพราะเป็นสิ่งที่ช่วยให้มีระเบียบวิธีคิดที่ถูกต้อง การใช้หลักฐานหรือข้อเท็จจริงจากสิ่งแวดล้อมมาเป็นส่วนประกอบในการตัดสินใจ

คณิตศาสตร์จึงเป็นศาสตร์ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาระบบความคิด ทำให้สามารถคาดการณ์วางแผน ตัดสินใจ และแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง (วิมลรัตน์ ศรีสุข. 2553, น. 74) และคณิตศาสตร์ยังมีบทบาทสำคัญยิ่งการพัฒนาความคิดของมนุษย์ ทำให้มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วนรอบคอบช่วยให้คาดการณ์ วางแผนตัดสินใจ แก้ปัญหาและนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม นอกจากนี้คณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือในการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศาสตร์อื่นๆ คณิตศาสตร์ จึงมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

การที่ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้คณิตศาสตร์อย่างมีคุณภาพนั้น จะต้องมีความสมดุลระหว่างสาระทางด้าน

ความรู้ ทักษะกระบวนการ ควบคู่ไปกับคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม คือ มีความรู้ความเข้าใจใน คณิตศาสตร์พื้นฐาน เกี่ยวกับจำนวน และการดำเนินการ การวัด เรขาคณิต พีชคณิต การวิเคราะห์ข้อมูลและความน่าจะเป็น พร้อมทั้งสามารถนำความรู้นั้นไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีทักษะกระบวนการทาง คณิตศาสตร์ที่จำเป็น ได้แก่ ความสามารถในการแก้ปัญหา ด้วยวิธีการที่หลากหลาย การให้เหตุผล การสื่อสาร สื่อความหมายทางคณิตศาสตร์ และการนำเสนอ การมี ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การเชื่อมโยงความรู้ต่างๆ ทางคณิตศาสตร์ และเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ มีการทำงานเป็นระบบ มีระเบียบวินัย มีความรอบคอบ ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล พร้อมทั้ง ตระหนักในคุณค่าและมีเจตคติที่ดีต่อคณิตศาสตร์

การฝึกหัดให้เด็กจำได้ไม่ใช่ว่าให้เด็กทำการบ้าน หรือฝึกคิดเลขซ้ำ ๆ แต่ควรเป็นการให้เด็กจำทางอ้อมจาก ประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน หรือการเล่น เกม เด็กจะ สนุกและไม่เบื่อลักษณะเช่นนี้เป็นการฝึกให้เด็กคิดคล่อง และสนุกกับเลข การใช้สถานการณ์ในชีวิตประจำวันของ เด็กจะเป็นฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยกิจกรรม การเรียนรู้จะต้องมีการวางแผนอย่างดีจากครู ด้วยการ ให้เด็กมีโอกาสค้นคว้า แก้ปัญหา และพัฒนาความคิดรวบ ยอดทางคณิตศาสตร์จากกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูจัดขึ้น ซึ่งต้องสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กที่แต่ละอายุ จะมีความสามารถเฉพาะการเข้าถึงพัฒนาการจะทำให้ สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเด็กได้ เพราะพัฒนาการทางคณิตศาสตร์ของเด็กอายุ 3-6 ขวบ จะมีความแตกต่างกันจะเห็นได้ว่าทักษะพื้นฐานทาง คณิตศาสตร์มีความสำคัญเป็นอย่างมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ ดำเนินการศึกษาเปรียบเทียบทักษะพื้นฐานทาง คณิตศาสตร์ และความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของ เด็กปฐมวัย ระหว่างการจัดกิจกรรมการประกอบอาหาร กับการใช้เกมการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการนำ นวัตกรรมการสอนไปปรับใช้ในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ด้านต่าง ๆ รวมถึงการจัดกิจกรรมให้กับเด็กปฐมวัย ที่แปลกใหม่และหลากหลายวิธีอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมประกอบอาหาร และการใช้เกมการศึกษา สำหรับพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และ ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยให้มี ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดระสบ การณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมประกอบอาหารกับการใช้เกม การศึกษาของเด็กปฐมวัย
3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ และความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของเด็ก ปฐมวัย ระหว่างการจัดกิจกรรมประกอบอาหาร กับการใช้ เกมการศึกษา ระหว่างก่อน และหลังการจัดประสบการณ์
4. เพื่อเปรียบเทียบทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ และความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของเด็ก ปฐมวัย ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมประกอบ อาหาร กับการใช้เกมการศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

1. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยการจัด กิจกรรมประกอบอาหาร กับการใช้เกมการศึกษาเพื่อพัฒนา ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ และความสามารถในการคิด แก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การจัด กิจกรรมการประกอบอาหาร กับการใช้เกมศึกษามีทักษะ พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ และความสามารถในการคิด แก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
3. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การ ประกอบอาหาร กับการใช้เกมศึกษามีทักษะพื้นฐานทาง คณิตศาสตร์ ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ระหว่าง การจัดกิจกรรมประกอบอาหาร กับการใช้เกมการศึกษา แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ และความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย ระหว่างการจัดกิจกรรมการประกอบอาหาร กับการใช้เกมการศึกษา ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นเด็กปฐมวัยอายุ 2-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลบ้านกลาง อำเภอมือง จังหวัดนครพนม สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 4 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งหมด 226 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ เด็กปฐมวัยอายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลบ้านกลาง อำเภอมือง จังหวัดนครพนม สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 2 ห้อง ๆ ละ 20 คนรวมนักเรียนทั้งหมด 40 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ได้แก่ เด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดโกศลมณีนิมิต และเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านกลางน้อย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์ มี 2 ชนิด ได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์ด้วยกิจกรรมประกอบอาหาร แผนการจัดประสบการณ์ด้วยกิจกรรมเกมการศึกษา แบบทดสอบวัดทักษะทางคณิตศาสตร์ ชนิดเลือกตอบ แบบวัดความสามารถในการคิดแก้ปัญหา มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด แบบสังเกตพฤติกรรม ระหว่างเรียน การเก็บรวบรวมข้อมูล ก่อนดำเนินการสอนผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้เด็กปฐมวัยอายุ 3-5 ปี ทราบเพื่อให้เด็กเข้าใจในการปฏิบัติตนในการเรียน ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre - test) ใช้แบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ และทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ดำเนินการจัดประสบการณ์ ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบกิจกรรมประกอบอาหาร และการใช้เกมการศึกษา เมื่อสิ้นสุดการทดลองตามแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังเรียน (Post - test) ใช้แบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐาน

คณิตศาสตร์ และแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดแก้ปัญหาดำเนินการทดสอบอีกครั้งหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบกิจกรรมประกอบอาหาร และการใช้เกมการศึกษาใช้แบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ และแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดแก้ปัญหารวบรวมข้อมูลจากคะแนนที่ได้จากการแบบวัดทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ และแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทั้งก่อนเรียน และหลังเรียน ครั้งที่ 1 ครั้งที่ 2 การจัดทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยอายุ 3-5 ปี โดยวิธีจัดกิจกรรมประกอบอาหาร กับการใช้เกมการศึกษา โดยการวิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์ สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3-5 ปี โดยใช้กิจกรรมประกอบอาหาร กับการใช้เกมการศึกษาที่ผู้ศึกษาค้นคว้าพัฒนา และหาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3-5 ปี โดยใช้กิจกรรมประกอบอาหาร กับการใช้เกมการศึกษา ที่ผู้วิจัยค้นคว้าพัฒนาขึ้น และศึกษาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ และความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยอายุ 3-5 ปี ในขณะจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) หาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าความเชื่อมั่นแบบทดสอบและแบบสังเกต การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ การหาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 เพื่อศึกษาการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมประกอบอาหาร และการใช้เกมการศึกษาสำหรับพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หาคุณภาพด้านกระบวนการและ

ผลลัพธ์ของแผนการจัดกิจกรรมประกอบอาหาร และ การใช้เกมการศึกษาสำหรับพัฒนาทักษะพื้นฐานทาง คณิตศาสตร์และความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของเด็ก ปฐมวัย จากคะแนนการประเมินพฤติกรรมกลุ่มที่ พึ่งประสงค์ การประเมินผลงานและคะแนนทดสอบย่อย ในแต่ละแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 8 หน่วย การเรียนรู้ แผนละ 25-30 นาที รวม 15 ชั่วโมง รวมทั้ง คะแนนจากแบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ และความสามารถในการคิดแก้ปัญหาหลังเรียนพบว่า

ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบอาหาร ของเด็กปฐมวัยมีค่า เท่ากับ 129.60 คิดเป็นร้อยละ 80.97 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 32.25 คิดเป็นร้อยละ 80.62 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และพบว่า ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกมการศึกษา ของเด็กปฐมวัยมีค่า เท่ากับ 139.40 คิดเป็นร้อยละ 87.09 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 34.70 คิดเป็นร้อยละ 86.75 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การจัดกิจกรรมประกอบอาหารกับการจัดกิจกรรม เกมการศึกษา

วิธีสอน	จำนวนเด็ก	คะแนนพฤติกรรมระหว่างเรียน		คะแนนทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และความสามารถในการคิดแก้ปัญหาหลังเรียน	
		$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D
กิจกรรมประกอบอาหาร	20	129.60	11.31	32.25	3.24
เกมการศึกษา	20	139.40	2.99	34.70	2.95
ประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบอาหาร	80.97/80.62				
ประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้เกมการศึกษา	87.09/86.75				

จากตารางที่ 1 พบว่า การจัดกิจกรรมประกอบอาหาร เด็กปฐมวัยได้คะแนนจากการประเมินพฤติกรรม การเรียนรู้ของนักเรียนทั้ง 8 หน่วยการเรียนรู้ คะแนน เฉลี่ย 129.60 คิดเป็นร้อยละ 80.97 ดังนั้น E_1 ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมประกอบอาหาร เท่ากับ 80.97 และ E_2 คะแนนที่ได้จากการทดสอบทักษะ พื้นฐานทางคณิตศาสตร์และความสามารถในการคิด แก้ปัญหาหลังเรียน คะแนนเฉลี่ย 32.25 คิดเป็นร้อยละ 80.62 แสดงว่าประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมประกอบ อาหาร เท่ากับ 80.97/80.62ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ ที่กำหนดไว้ คือ 80/80 และพบว่า การจัดกิจกรรมเกม การศึกษา เด็กปฐมวัยได้คะแนนจากการประเมิน

พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ทั้ง 8 หน่วยการเรียนรู้ คะแนนเฉลี่ย 139.40 คิดเป็นร้อยละ 87.09 ดังนั้น E_1 ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมเกมการศึกษา เท่ากับ 87.09 และ E_2 คะแนนที่ได้จากการทดสอบทักษะ พื้นฐานทางคณิตศาสตร์และความสามารถในการคิด แก้ปัญหาหลังเรียน คะแนนเฉลี่ย 34.70 คิดเป็นร้อยละ 86.75 แสดงว่าประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมเกม การศึกษา เท่ากับ 87.09/86.75 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ กำหนดไว้ คือ 80/80

ตอนที่ 2 เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัด ประสพการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมประกอบอาหารกับ

การใช้เกมการศึกษาของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หาค่า
ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะ
พื้นฐานทางคณิตศาสตร์และความสามารถในการคิด

แก้ปัญหา ของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมประกอบ
อาหารกับเกมการศึกษา ผลปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และ
ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมประกอบอาหารกับเกมการศึกษา

วิธีสอน	N	คะแนน เต็ม	ผลคูณ ของจำนวนนักเรียน กับคะแนนเต็ม	ผลรวมของ คะแนนทดสอบ ก่อนเรียน	ผลรวมของ คะแนนทดสอบ หลังเรียน	ดัชนี ประสิทธิผล (E.I.)
กิจกรรมประกอบอาหาร	20	40	800	199	645	0.7420
เกมการศึกษา	20	40	800	235	694	0.8123

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลของ
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะพื้นฐานทาง
คณิตศาสตร์และความสามารถในการคิดแก้ปัญหา โดยใช้
กิจกรรมประกอบอาหาร มีค่าเท่ากับ 0.7420 ซึ่งแสดงว่า
นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.7420 หรือคิดเป็นร้อยละ
74.20 และดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมเกม
การศึกษา มีค่าเท่ากับ 0.8123 ซึ่งแสดงว่านักเรียน
มีความรู้เพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.8123 หรือคิดเป็นร้อยละ 81.23

ตอนที่ 3 เพื่อเปรียบเทียบทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์
และความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ของเด็ก
ปฐมวัย ระหว่างการจัดกิจกรรมประกอบอาหาร กับการใช้
เกมการศึกษา ระหว่างก่อน และหลังการจัดประสบการณ์
ผลปรากฏดังตารางที่ 3-4

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการ
จัดกิจกรรมประกอบอาหาร ระหว่างก่อน และหลังการจัดประสบการณ์

ตัวแปร	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t	sig
	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D		
ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์	5.90	1.48	16.30	1.65	26.43**	.000
ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา	4.05	0.82	15.95	1.76	30.51**	.000

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการ
จัดกิจกรรมประกอบอาหาร มีคะแนนเฉลี่ยด้านทักษะ
พื้นฐานทางคณิตศาสตร์และความสามารถในการคิด

แก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมเกมการศึกษา ระหว่างก่อน และหลังการจัดประสบการณ์

ตัวแปร	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t	sig
	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D		
ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์	6.10	1.20	17.60	1.81	29.69**	.000
ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา	5.65	0.81	17.10	1.37	36.71**	.000

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตารางที่ 4 พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเกมการศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยด้านทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และความสามารถในการคิดแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 4 เพื่อเปรียบเทียบทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมประกอบอาหาร กับ การใช้เกมการศึกษา

ผู้วิจัยได้ศึกษาเปรียบเทียบทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมประกอบอาหาร กับ การใช้เกมการศึกษา ผลปรากฏดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมประกอบอาหาร กับ การใช้เกมการศึกษา

ตัวแปร	กิจกรรมประกอบอาหาร		เกมการศึกษา		t	sig
	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D		
ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์	16.30	1.65	17.60	1.81	2.36**	.023
ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา	15.95	1.76	17.10	1.37	2.30**	.027

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 5 พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกมการศึกษา มีทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และความสามารถในการคิดแก้ปัญหาสูงกว่ากิจกรรมประกอบอาหาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผล

ผลการวิจัยการเปรียบเทียบทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย ระหว่าง

การจัดกิจกรรมประกอบอาหารกับการใช้เกมการศึกษา สรุปผลได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย ระหว่างการจัดกิจกรรมประกอบอาหาร ซึ่งมีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.97/80.62 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 และการใช้เกมการศึกษา มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.09/86.75 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

2. ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมประกอบอาหารกับการใช้เกมการศึกษาเท่ากับ 0.7420 และ 0.8123 ตามลำดับ แสดงว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 74.20 และ 81.23 ตามลำดับ

3. เด็กปฐมวัยมีทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย ระหว่างการจัดกิจกรรมประกอบอาหารกับการใช้เกมการศึกษา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. เด็กปฐมวัยมีทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา การใช้เกมการศึกษาสูงกว่าการจัดกิจกรรมประกอบอาหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการดำเนินการศึกษาค้นคว้าโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงทดลอง การเปรียบเทียบทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย ระหว่างการจัดกิจกรรมประกอบอาหารกับการใช้เกมการศึกษา พบประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย ระหว่างการจัดกิจกรรมประกอบอาหารกับการใช้เกมการศึกษา มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.97/80.62 และ 87.09/86.75 ตามลำดับ หมายความว่า ผู้เรียนได้คะแนนเฉลี่ยจากการสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียน และการทำแบบทดสอบย่อยจากกิจกรรมการเรียนรู้โดยกิจกรรมประกอบอาหาร คิดเป็นร้อยละ 80.97 และได้คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนจากการทำแบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และความสามารถในการคิดแก้ปัญหา คิดเป็นร้อยละ 80.62 และผู้เรียนได้คะแนนเฉลี่ยจากการสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียน และการทำแบบทดสอบย่อยจากกิจกรรมการเรียนรู้โดยการใช้เกมการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 87.09 และได้คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนจากการทำแบบทดสอบ

วัดทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และความสามารถในการคิดแก้ปัญหา คิดเป็นร้อยละ 86.75 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ กับ

2. ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมประกอบอาหารกับการใช้เกมการศึกษาเท่ากับ 0.7420 และ 0.8123 ตามลำดับ แสดงว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 74.20 และ 81.23 ตามลำดับ หมายความว่า ผู้เรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมประกอบอาหาร และเรียนรู้โดยใช้เกมการศึกษา มีความก้าวหน้าในการเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 74.20 และ 81.23 ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย ระหว่างการจัดกิจกรรมประกอบอาหารกับการใช้เกมการศึกษา ชั้นปฐมวัยที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน มีรายละเอียดครบถ้วนสมบูรณ์

3. เด็กปฐมวัยมีทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย ระหว่างการจัดกิจกรรมประกอบอาหารกับการใช้เกมการศึกษา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจาก

3.1 กิจกรรมประกอบอาหารเป็นกิจกรรมที่เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงจากกระบวนการในการทำงาน เปิดโอกาสให้เด็กทดลองและปฏิบัติด้วยตนเอง จากสถานการณ์จริง โดยอาศัยประสาทสัมผัสทั้ง 5 เรียนรู้จากกระบวนการในการทำงาน กิจกรรมประกอบอาหารบูรณาการทักษะคณิตศาสตร์ อาทิ ทักษะการวัด การประมาณค่า การเปรียบเทียบจำนวน มากกว่า น้อยกว่า การนับ การแบ่งครึ่ง หรือการแบ่งเป็นส่วนๆ เป็นต้น ทำให้เด็กรู้จักคิดวางแผน ลงมือกระทำ และนำไปสู่ผลลัพธ์ด้วยตัวของเด็กเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกัญญารัตน์ แก้วละเอียด (2554, น. 113) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมประกอบอาหารที่มีต่อทักษะทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมประกอบอาหารมีทักษะทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานโดยรวมและรายด้านประกอบด้วย ด้านการสังเกต

ด้านการจำแนกประเภท ด้านการวัด ด้านการจัดกระทำ และสื่อความหมายข้อมูล หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 กิจกรรมเกมการศึกษา เป็นการเล่นชนิดหนึ่งที่มีส่วนช่วยให้เด็กมีความพร้อมในทุกด้านช่วยส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เล่นเกิดการเรียนรู้และความคิดรวบยอดที่เป็นพื้นฐานของความเข้าใจและความคิดด้านเหตุผลอย่างเป็นระบบ โดยมีกฎเกณฑ์ กติกาในแต่ละหน่วยกิจกรรมเหมาะสมตามวัยของผู้เล่น และเกมยังเป็นกิจกรรมที่มีความท้าทาย สร้างความสนใจกับผู้เล่น ผู้เล่นเกิดความสุขสนุกสนาน และภูมิใจเมื่อทำสำเร็จ เมื่อเกมการศึกษาได้บูรณาการโดยนำเนื้อหาคณิตศาสตร์ในระดับปฐมวัยที่มีความจำต้องฝึกทักษะเบื้องต้น ช่วยให้เด็กรู้จักสังเกต คิดหาเหตุผลและเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสี รูปร่าง จำนวน ประเภท ทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ ลักคณา เสนอฤทธิ์ (2551, น.70) พบว่าเด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมและระหว่างการจัดกิจกรรมเกมการศึกษาในแต่ละช่วงสัปดาห์มีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมทางสังคมโดยเฉลี่ยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สรุปผลการจัดกิจกรรมเกมการศึกษาส่งเสริมให้พฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยโดยรวมและรายด้านสูงขึ้นอย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังพัฒนาความสามารถด้านการคิดแก้ปัญหาได้อีกด้วย และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ

4. เด็กปฐมวัยมีทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ และมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา การใช้เกมการศึกษาสูงกว่าการจัดกิจกรรมประกอบอาหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจมีเหตุผลมาจากการจัดกิจกรรมเกมการศึกษาทำให้เด็กมีพัฒนาการทางความคิดเชิงเหตุผลเพิ่มขึ้น เนื่องจากเด็กปฐมวัยมีลักษณะชอบอิสระ เป็นตัวของตัวเอง ชอบถาม ช่างสงสัย ชอบแสดงความคิดเห็น ตลอดจนชอบแก้ไขปัญหา และเกมการศึกษาจัดขึ้นเพื่อสนองความต้องการของเด็ก ให้เด็กได้เล่นเพื่อฝึกทักษะความพร้อมทางร่างกาย เข้าวัดปัญหา อารมณ์และสังคม ช่วยให้เด็กรู้จักสังเกต คิดหาเหตุผล

และเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสี รูปร่าง จำนวน ประเภท ลักษณะการคิดของเด็กจึงเป็นการคิดที่มีลำดับขั้นการพัฒนาไปสู่การคิดเชิงเหตุผลหรือการคิดอย่างมีเหตุผล

ข้อเสนอแนะ

1. เทคนิคในการใช้คำถามกระตุ้นให้เด็กคิด ครูจะต้องมีเทคนิคกระตุ้นให้เด็กคิดหาเหตุผลจากคำถาม ครูควรใช้คำถามที่หลากหลายทางความคิด นอกจากนั้น การถามเด็กให้เป็นไปตามลำดับขั้นตอน เพื่อการคิดอย่างมีขั้นตอนและนำไปสู่การค้นหาคำตอบที่มีเหตุผล

2. การจัดกิจกรรมเกมการศึกษาครูควรจัดเกมให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนเพื่อให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการเล่นเกมการศึกษา ถ้าเด็กคนใดมีปัญหาเข้ากับเพื่อนไม่ได้หรือไม่ร่วมกิจกรรม ครูต้องให้ความช่วยเหลือทันที และควรจัดให้เด็กมีกลุ่มย่อยประมาณ 5-6 คน เพื่อส่งเสริมให้เด็กทำกิจกรรมอย่างทั่วถึง

3. ครูผู้สอน จะต้องมีความรู้ความเข้าใจแต่ละขั้นพัฒนาการและแต่ละประเภทของเกมการศึกษา นอกจากนั้นครูจะต้องมีเทคนิคในการจัดกิจกรรมเกมการศึกษาเพื่อนำมาซึ่งพัฒนาการทางความคิดเชิงเหตุผลและคิดแก้ปัญหา ถ้าสื่อไหนสามารถใช้สื่อจริงได้ก็ควรใช้สื่อจริง และครูควรสอนจากง่ายไปหายากเพื่อพัฒนาเด็กให้ถูกทาง

4. ควรศึกษาการจัดกิจกรรมเกมการศึกษาที่มีพัฒนาการความคิดที่มีสัมพันธ์แบบพหุคูณให้มากขึ้น เพราะจะเป็นการพัฒนาความคิดเชิงเหตุผลและการคิดแก้ปัญหาเด็กมีโอกาสคิดหลากหลายในการแก้ปัญหา รวมไปถึงพัฒนาทางด้านสติปัญญาได้

5. ควรศึกษาแนวทางการจัดทำเกมการศึกษาที่มีภาพประกอบเป็น 3 มิติ เพื่อพัฒนาความคิดเชิงเหตุผลและการคิดแก้ปัญหา เด็กปฐมวัยสามารถสัมผัสมิติต่างๆ ได้และเกิดการเรียนรู้

6. ควรจัดกิจกรรมประกอบอาหารที่มีขั้นตอนที่เข้าใจง่ายและเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ควรทำกิจกรรม

ประกอบอาหารที่มีสีสันสดใส เพื่อให้เด็กเกิดความสนใจ และควรจัดกิจกรรมให้เป็นไปตามขั้นตอน

Concepts and Values Clarification in Kindergarten, Journal of Environmental Education : 1977

Mayesky, Mary. 1998. Creative Activities for Young Children. United States of America : Delmar

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. 2546. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

กรมวิชาการ. 2540. การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ

กัญญชลลา ศิริชัย. 2549. ผลการจัดกิจกรรมเกมการศึกษามิติสัมพันธ์ที่มีต่อความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลของเด็กปฐมวัย. ปรินญานิพนธ์ ค.ม. กำแพงเพชร : มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

กัญญารัตน์ แก้วละเอียด. 2554. ผลของการจัดกิจกรรมประกอบอาหารที่มีต่อทักษะทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานของเด็กปฐมวัย. ปรินญานิพนธ์ ศษ.ม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ลักคณา เสนอฤทธิ์. 2551. ผลการจัดกิจกรรมเกมการศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วิมลรัตน์ ศรีสุข. 2553. การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนโดยบูรณาการรูปแบบการสร้างมโนทัศน์กับรูปแบบการแปลงเพื่อเสริมสร้างความรู้ทางคณิตศาสตร์และความสามารถทางการคิดแบบอุปนัยของนักเรียนมัธยมศึกษา. วารสารวิชาการ

Baroody, A.J. 2000. Does mathematics instruction for three – to five – year – olds really make sense, Young Children

Brewer, J.A. 1995. Introduction to Early Childhood Education : Preschool through Primary Grades. Boston : Allyn Bacon

Bryant, C.K.; & H.R. Hungerford. An Analysis of Strategies for Teaching Environmental

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชากรในเขตพื้นที่ตำบลกุดสระ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

FACTORS AFFECTING THE BEHAVIOR IN PERPARATION HOUSEHOLD ACCOUNTS FOR PEOPLE IN THE AREA OF GUDSA DISTRICT IN UDONTHANI

ชลลดา เหมะธูลิน, จินตนา ชัยชนะ

CHOLLADA HAMATULIN, JINTANA CHAICHANA

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีแรงจูงใจและปัญหาอันเกิดจากพฤติกรรมในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลกุดสระ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมในการจดบันทึก รายรับ-รายจ่ายของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกุดสระอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ที่มีการจัดทำบัญชีครัวเรือน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 384 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบปัจจัยลักษณะข้อมูลทั่วไปแตกต่างกัน มีผลต่อพฤติกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนด้านประชากรศาสตร์ คือ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน มีความสัมพันธ์ทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญอยู่ที่ระดับ 0.05 ซึ่งปัญหาด้านพฤติกรรมในการจัดทำบัญชีครัวเรือน คือ ประชาชนขาดความรู้ในการจัดทำบัญชีครัวเรือน และไม่มีการจัดทำกรรับ - จ่าย เงินอย่างต่อเนื่องปัญหาด้านการออม คือ ประชาชนมีพฤติกรรมการออมเงินที่น้อยและไม่มีการบริหารจัดการด้านการใช้เงินในแต่ละวัน จึงทำให้ไม่สามารถเก็บออมเงินไว้ใช้ยามจำเป็นได้ และปัญหาด้านการกู้ยืม คือ ประชาชนมีภาระหนี้สินการกู้ยืมจากธนาคาร และกู้ยืมเงินมาเพื่อซื้อบ้าน รถยนต์ ที่ดินและการศึกษาบุตรหลาน

คำสำคัญ : พฤติกรรม, การจัดทำบัญชีครัวเรือน

ABSTRACT

The research was motivate by problems arising from the behavior in preparation household accounts for people in the area of Gudsa district in Udonthai. The objectives are studing the behavior that record revenue & expenses of the people in the area of Gudsa district in Udonthai to the accounting household. The sample of 384 people. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean and standard deviation.

The research found that general factors are influence of preparation household accounts. The demographic factor are age, education, occupation and monthly of income. Having relationship statistical significant at the 0.05 level The main problems of the population in the area of Gudsa district in Udonthai are behavioral problems of the accounting household such as people lack of the knowledge to keep accounts household. And without rating to received – paid continuously. Savings problems the people have the behavior of saving few money and poor management of dairy money. Thus making it impossible to save money when they need. And borrowing problem, the people have the liabilities of bank loans and Loan for buying access (such as houses, cars, land) and education for their children, etc.

Keywords : behavior, preparation household accounts.

บทนำ

สถานการณ์ในปัจจุบันของสังคมไทยที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปสู่ยุคโลกาภิวัตน์ เนื่องจากคนไทยนำเอาวัฒนธรรมและวิถีการดำเนินชีวิตแบบตะวันตกเข้ามาใช้ในชีวิตรประจำวันจนเกิดเป็นกระแสนิยม มีการใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ไม่รู้ว่าแต่ละวันภายในครอบครัวมีการใช้จ่ายเงินไปเพื่ออะไรบ้าง และไม่ทราบว่าแต่ละเดือนมีรายได้เท่าไร จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาโดยเฉพาะปัญหาด้านหนี้สิน เพราะขาดการบริหารจัดการด้านการเงินของครอบครัว และไม่มีกรวางแผนทางการเงินที่ดีทำให้รายจ่ายมากกว่ารายรับ ดังนั้น การจัดทำบัญชีครัวเรือนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะเข้ามาช่วยให้คนไทยสามารถลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นรู้จักประหยัดและอดออมซึ่งจะสามารถแก้ไขปัญหาหนี้สินได้อย่างยั่งยืน

การจัดทำบัญชีครัวเรือนเข้ามามีบทบาทและมีความสำคัญต่อประชาชนในการวางแผนค่าใช้จ่ายให้สามารถกำหนดรายรับให้เหมาะสมและเพียงพอกับ

รายจ่ายการจัดทำบัญชีครัวเรือนเป็นการจดบันทึกรายรับ-รายจ่ายประจำวันของครัวเรือน ซึ่งสามารถนำข้อมูลมาวางแผนการใช้จ่ายเงินในอนาคตได้อย่างเหมาะสมทำให้เกิดการออม การใช้จ่ายเงินอย่างประหยัดคุ้มค่าไม่ฟุ่มเฟือยตามแนวปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวคือการวางแผนการใช้จ่ายเงินของครอบครัวเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินให้ครอบครัวมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

คณะผู้วิจัย ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการจัดทำบัญชีครัวเรือนช่วยให้ประชาชนทราบว่าในแต่ละวันครอบครัวได้รับเงิน หรือจ่ายเงินเป็นค่าอะไรบ้าง และควรมีการวางแผนการเงินอย่างไร ดังนั้น ทางคณะผู้วิจัยจึงได้ออกบริการเพื่อให้ความรู้แก่ประชาชนในการจัดทำบัญชีครัวเรือนในโครงการ “การบัญชีครัวเรือนแก้ไขปัญหาความยากจนกับชุมชนคนพอเพียง” ในพื้นที่ตำบลกุดสระ อำเภอมือจ่ง จังหวัดอุดรธานี จากการออกบริการวิชาการดังกล่าว ทำให้ทราบปัญหาต่าง ๆ ของชาวบ้าน คณะผู้วิจัย จึงได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ประชาชน

รู้จักการอดออม สร้างรายได้ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้จ่าย
อย่างรอบคอบ และลดหนี้สิน

แม้ว่าการจัดทำบัญชีครัวเรือนจะเป็นประโยชน์
ต่อชุมชนและชาวบ้านเป็นอย่างมากหากขาดความเอาใจใส่
และไม่มีความตั้งใจจริงที่จะทำอาจทำให้การวางแผนทาง
การเงินผิดพลาด เช่น ลืมบันทึกบัญชี ทำให้ขาดความ
ต่อเนื่องในการบันทึก ซึ่งส่งผลให้ไม่ยากบันทึก ไม่มีการ
เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน ฉะนั้นคณะผู้วิจัยจึง
ต้องการศึกษาถึงพฤติกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนของ
ประชาชนหลังจากที่ได้รับการอบรมแล้วจะมีส่วนช่วยใน
ด้านการเงินของครอบครัวมีว่าการเปลี่ยนแปลงอย่างไร
และเป็นการสร้างแรงจูงใจต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือน
เพื่อนำผลการวิจัยดังกล่าวเป็นแนวทางในการปรับปรุง
รูปแบบและวิธีการถ่ายทอดความรู้ทางการบัญชี ให้เกิด
ประโยชน์อย่างแท้จริงและสร้างการเรียนรู้อย่างยั่งยืน

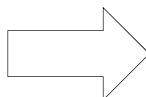
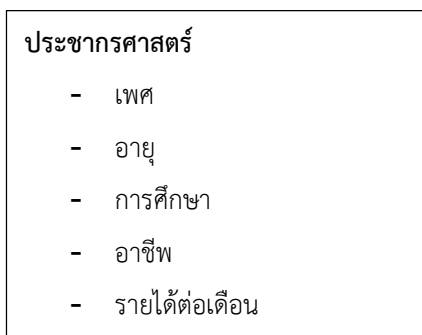
วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมในการจดบันทึกรายรับ-
รายจ่ายของประชาชนในเขตตำบลกุดสระอำเภอมือ
จังหวัดอุดรธานีที่มีต่อการจัดทำบัญชีครัว
2. เพื่อศึกษาปัญหาของประชาชนต่อการจัดทำ
บัญชีครัวเรือนในเขตพื้นที่ตำบลกุดสระอำเภอมือ
อุดรธานี
3. เพื่อนำผลการวิจัยไปบูรณาการด้านการ
เรียนการสอน
4. เพื่อเป็นข้อมูลต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่
เกี่ยวข้อง และชุมชน รวมทั้งผู้สนใจทั่วไปในการนำข้อมูล
ไปใช้เพื่อจัดทำบัญชีครัวเรือน วางแผนหรือกำหนดนโยบาย
การรณรงค์ส่งเสริมการจัดทำบัญชีครัวเรือน

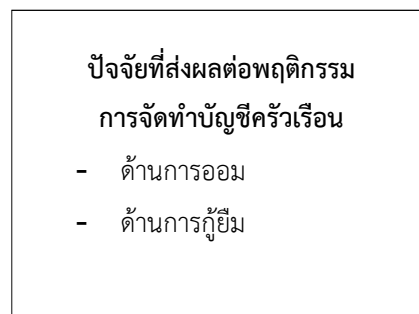
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการดำเนินงานวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

สมมติฐานการวิจัย

1. อายุของประชาชนที่แตกต่างกันมี
พฤติกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนด้านการออมที่แตกต่าง
กัน
2. อายุของประชาชนที่แตกต่างกันมี
พฤติกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนด้านการกู้ยืมที่แตกต่าง
กัน

3. ระดับการศึกษาของประชาชนที่แตกต่างกันมี
พฤติกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนด้านการออมที่
แตกต่างกัน
4. ระดับการศึกษาของประชาชนที่แตกต่างกันมี
พฤติกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนด้านการกู้ยืมที่
แตกต่างกัน

5. อาชีพของประชาชนที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนด้านการออมที่แตกต่างกัน

6. อาชีพของประชาชนที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนด้านการกู้ยืมที่แตกต่างกัน

7. รายได้ต่อเดือนของประชาชนที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนด้านการออมที่แตกต่างกัน

8. รายได้ต่อเดือนของประชาชนที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนด้านการกู้ยืมที่แตกต่างกัน

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลกุดสระ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 12 หมู่บ้านมีประชากรทั้งสิ้น 9,301 คน (<http://www.kudsa.go.th/index.php>) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่น 95% และให้ความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 5% ซึ่งขนาดตัวอย่างนี้สามารถคำนวณได้จากสูตรการหาขนาดตัวอย่างจากสูตรคำนวณของ Yamane (1973) คือ 384 คน

1.2 วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยแบ่งจากจำนวนประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลกุดสระ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 12 หมู่บ้าน เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างครบตามกำหนดไว้โดยใช้สูตร ดังนี้ จำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่มชั้น

$$= \frac{\text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรในแต่ละกลุ่มชั้น}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำนวนประชากร จำแนกตามหมู่บ้าน

พื้นที่/หมู่บ้าน	จำนวนประชากรในเขตพื้นที่ตำบลกุดสระ	
	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
บ้านกุดสระ	574	24
บ้านดงลิง	612	25
บ้านยางบึง	658	27
บ้านขมิ้น	772	32
บ้านโนนยาง	1,012	42
บ้านดงสระพัง	617	25
บ้านโคกก่อง	454	19
บ้านดอนหวาย	1,246	52
บ้านบ่อโคลน	637	26
บ้านโนนตู	632	26
บ้านดงเจริญ	1,084	45
บ้านดงลิง	1,003	41
รวม	9,301	384

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยลักษณะคำถามแบบปลายปิด (close-ended Questions) ซึ่งมีขั้นตอนการพัฒนาแบบสอบถามและการดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี แนวคิด วิธีปฏิบัติ จากวิทยานิพนธ์ การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคิดการใช้ข้อมูลทางการบัญชี รวมทั้งข้อมูลอื่น ๆ

2. พัฒนาและสร้างข้อคำถามของแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นลักษณะคำถามปลายปิดแบบเลือกตอบ (Close-ended Questions) ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลกุดสระ จังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วย

1. ด้านการออม
2. ด้านการกู้ยืม

ลักษณะคำถามจะเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) เพื่อจำแนกระดับความต้องการใช้ข้อมูลความเห็น ของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามออกเป็น 5 ระดับ คือ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในข้อคำถามแต่ละข้อ ดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย
1	ระดับความความคิดเห็นน้อยที่สุด
2	ระดับความความคิดเห็นน้อย
3	ระดับความความคิดเห็นปานกลาง
4	ระดับความความคิดเห็นมาก
5	ระดับความความคิดเห็นมากที่สุด

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลกุดสระ จังหวัดอุดรธานี

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากวารสาร บทความ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเอกสารวิชาการต่าง ๆ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้การประมวลผล และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ และใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลกุดสระ จังหวัดอุดรธานี โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.3 การทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Squares) ค่าเฉลี่ยผลรวมของคะแนนส่วนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean of Squares) ระดับขั้นของความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom) และความน่าจะเป็นทางนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัย

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งจำแนกตามปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชากร ในเขตพื้นที่ตำบลกุดสระ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ในภาพรวม ($n = 384$)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านการออม	2.38	0.73	น้อย
2. ด้านการกู้ยืม	2.11	0.79	น้อย
โดยรวม	2.24	0.76	น้อย

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชากร ในเขตพื้นที่ตำบลกุดสระ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานีโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชากร ในเขตพื้นที่ตำบลกุดสระ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานีอยู่ในระดับน้อยทุกด้านโดยเรียงลำดับ

ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการออม ($\bar{X} = 2.38$) และด้านการกู้ยืม ($\bar{X} = 2.11$)

สรุปผลการวิจัย

การศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชากร ในเขตพื้นที่ตำบลกุดสระ อำเภอมือเมือง จังหวัดอุดรธานี สามารถสรุปผลการวิจัย ดังต่อไปนี้ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ คือ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน มีความสัมพันธ์ทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญอยู่ที่ระดับ 0.05 โดยสภาพปัญหาหลักของประชากร ในเขตพื้นที่ตำบลกุดสระ อำเภอมือเมืองจังหวัดอุดรธานี มีดังนี้ ปัญหาด้านพฤติกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือน คือ ประชาชนขาดความรู้ในการจัดทำบัญชีครัวเรือน และไม่มีการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย เงินอย่างต่อเนื่องปัญหาด้านการออม คือ ประชาชนมีพฤติกรรมการออมเงินที่น้อย และไม่มีการบริหารจัดการด้านการใช้เงินในแต่ละวัน จึงทำให้ไม่สามารถเก็บออมเงินไว้ใช้ยามจำเป็นได้ และปัญหาด้านการกู้ยืม คือ ประชาชนมีภาระหนี้สินการกู้ยืมจากธนาคาร และกู้ยืมเงินมาเพื่อซื้อบ้าน รถยนต์ ที่ดิน และการศึกษาบุตรหลาน

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชากร ในเขตพื้นที่ตำบลกุดสระ อำเภอมือเมือง จังหวัดอุดรธานี มีประเด็นสามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. จากผลการศึกษาระดับความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชากร ในเขตพื้นที่ตำบลกุดสระ อำเภอมือเมือง จังหวัดอุดรธานี ในภาพรวมด้านการออม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชากร ในเขตพื้นที่ตำบลกุดสระ อำเภอมือเมือง จังหวัดอุดรธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบ

แบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนต่อการออม ข้อท่านใช้เงินก่อนเหลือแล้วค่อยออม รองลงมา คือ ท่านมีพฤติกรรมการออมเพื่ออนาคต ในรูปแบบของการฝากเงินกับธนาคารพาณิชย์ลำดับสุดท้าย คือ ท่านออมเงินในรูปแบบของการลงทุนซื้อทองคำซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภูวสิทธิ์ สินไชยกิจ (2550) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการออมภาคครัวเรือนในเขตเมืองและชนบทในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาจากการเปรียบเทียบการประเมินเงินออมของครัวเรือนในเขตเมืองและเขตชนบท พบว่าครัวเรือนในเขตเมืองมีการออมมากกว่าครัวเรือนในเขตชนบท สำหรับรูปแบบการออมของครัวเรือนพบว่า หัวหน้าครัวเรือนในเขตเมืองส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจส่วนตัวนิยมฝากเงินไว้กับธนาคารพาณิชย์สูงสุด รองลงมานิยมทำประกัน และรองลงมานิยมฝากเงินโดยการฝากไว้กับสหกรณ์

2. จากผลการศึกษาระดับความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชากร ในเขตพื้นที่ตำบลกุดสระ อำเภอมือเมือง จังหวัดอุดรธานี ในภาพรวมด้านการกู้ยืม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชากร ในเขตพื้นที่ตำบลกุดสระ อำเภอมือเมือง จังหวัดอุดรธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนต่อการกู้ยืม การมีภาระหนี้สินการกู้ยืมจากธนาคาร รองลงมา คือ กู้ยืมเงินมาเพื่อซื้อบ้าน รถยนต์ ที่ดินและการศึกษาบุตรหลาน เป็นต้น และลำดับสุดท้าย คือ กู้ยืมเพื่อการรักษาพยาบาล

3. เมื่อเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยลักษณะข้อมูลทั่วไปที่มีผลต่อพฤติกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนด้านอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ในภาพรวม พบว่า ปัจจัยลักษณะข้อมูลทั่วไป ด้านอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนในภาพรวมแตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. คณะผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาในครั้งนี้ไปบูรณาการกับการเรียนการสอนในรายวิชาบัญชีขั้นต้นในหัวข้อ การจัดทำและบันทึกรายการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสมุดรายวันขั้นต้น อาจารย์ผู้สอนได้เชื่อมโยงการวิจัยเข้ากับรายวิชาดังกล่าว พร้อมกับยกตัวอย่างการจัดทำบัญชีครัวเรือนและการบันทึกบัญชีลงในสมุดรายวันทั่วไปให้นักศึกษาได้เห็นภาพชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยเรียงลำดับตามเวลา ก่อนหลังของการเกิดรายการ ก่อนจะนำไปบันทึกในสมุดบัญชีขั้นปลายต่อไป

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยจำแนกข้อเสนอแนะไว้ 2 ลักษณะ คือ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลกุดสระ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี สามารถนำปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมในการจัดทำ บัญชีครัวเรือนมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของครัว ดังนี้

1.1 ด้านพฤติกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนจากการศึกษาพบว่า ผู้นำชุมชนควรจะทำให้มีการอบรมเพื่อเป็นการให้ความรู้แก่ประชาชนในการจัดทำบัญชีครัวเรือนให้มากกว่านี้ และกระตุ้นให้มีการจัดทำบัญชีครัวเรือนการรับ - จ่ายเงินอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากการศึกษาพบว่า ประชาชนขาดความรู้ในการจัดทำบัญชีครัวเรือน และไม่มีการจัดทำการรับ - จ่าย เงินอย่างต่อเนื่อง

1.2 ปัจจัยด้านการออม พบว่า สมาชิกทุกคนของแต่ละครัวเรือนควรจะมีการปรึกษาร่วมกันในเรื่องการใช้จ่ายเงินในแต่ละวัน พร้อมทั้งส่งเสริมและปลูกฝังให้ประชาชนรักการออมตั้งแต่วัยเด็ก และให้คำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการออมเงินในอนาคต เนื่องจากการศึกษาพบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมการออม

เงินที่น้อยและไม่มีการบริหารจัดการด้านการใช้จ่ายเงินในแต่ละวัน จึงทำให้ไม่สามารถเก็บออมเงินไว้ใช้จ่ายจำเป็นได้

1.3 ปัจจัยด้านการกู้ยืม จากการศึกษาพบว่า ประชาชนควรมีการวางแผนด้านการใช้จ่ายเงินเพื่อไม่ให้เกิดภาระหนี้สินจากการกู้ยืมเงิน เนื่องจากการศึกษาพบว่า ประชาชนมีภาระหนี้สินการกู้ยืมจากธนาคาร รองลงมา คือ การกู้ยืมเงินมาเพื่อซื้อบ้าน รถยนต์ ที่ดินและการศึกษาบุตรหลาน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชากรในเขตพื้นที่อื่น เพื่อนำผลการศึกษาวิจัยมาเป็นแนวทางพัฒนาและส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักออมเงินมากขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนให้หลายด้านกว่านี้ เพื่อเป็นการเพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการศึกษาวิจัยต่อไป

2.3 ควรจะมีการศึกษาปัจจัยที่เป็นแรงกระตุ้นที่ทำให้เกิดความต้องการในการจัดทำบัญชีครัวเรือน

เอกสารอ้างอิง

- คณาจารย์ภาควิชาจิตตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2537. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ไชยาทองด้อย. 2553. ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกร ในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ภูวสิทธิ์สิน ไชยกิจ. 2550. รูปแบบการออมภาคครัวเรือนในเขตเมืองและชนบทในจังหวัดเชียงใหม่.
- ภัทราเรืองสินภิญญา. 2552. พฤติกรรมการบันทึกบัญชีรายได้และรายจ่ายส่วนบุคคลของนักศึกษาและบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

วารสารวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เพชรบุรี.

องค์การบริหารส่วนตำบลกุตสระ, 2556. จำนวน

ประชากร. ค้นเมื่อ ธันวาคม 2556.

www.kudsa.go.th/index.php.

รงค์ ประพันธ์พงศ์. 2550. เศรษฐกิจพอเพียงและทฤษฎี
ใหม่. กรุงเทพฯ : เอลโล่การพิมพ์.

สุกัญญา ชัยวิชู. 2550. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการ
จัดทำบัญชีครัวเรือนของประชากรในอำเภอ
บางไทรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
สุวรรณภูมิศูนย์วาสุกรี.

สุนีย์ ตฤณขจี และนิยะดาวิเศษบริสุทธิ์. 2551. การรับรู้
และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจจัดทำบัญชี
ครัวเรือนของประชาชนในอำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.

Noll, A.N. 1989. Questionnaire Design Attitude
Measurement. New york: Basic book
publisher Inc.

Yamane, Taro. 1973. Statistics: An Introductory
Analysis. 3 rd ed., New york : Harper &
Row Publishers.

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

THE POLITICAL PARTICIPATION IN THE ELECTION OF MEMBER OF THE HOME OF REPRESENTATIVES IN MUANG DISTRICT OF UDON-THANI

เกรียงศักดิ์ โชติจรุงเกียรติ¹

KREANGSAK CHOTJAROONKIAN

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ที่มีความแตกต่างกันทางด้านสภาพเศรษฐกิจและสังคม มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงระดับ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน มูลเหตุที่ ประชาชนใช้ในการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทศนคติของประชาชนที่มีต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และ ความเห็นของประชาชนเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับการแก้ปัญหาเศรษฐกิจ และสังคม โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานีจำนวน 410 คน ผลของงานวิจัยนี้พบว่าประชาชนที่มีความแตกต่างกันในด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยส่วนใหญ่ประชาชนในกลุ่มตัวแปร ที่ระดับการศึกษาต่างกัน จะมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ไม่เท่ากัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่หลักของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร งานวิจัยพบว่า ประชาชนทุกกลุ่มตัวแปรต่างมีความตื่นตัวในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ใกล้เคียงกัน ยกเว้นกลุ่มตัวแปรที่ไม่มีอาชีพจะตื่นตัวน้อยที่สุด งานวิจัยนี้ยังพบว่า มูลเหตุที่ประชาชนทุกกลุ่มตัวแปรใช้ในการเลือก สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือ คุณสมบัติของผู้สมัครและนโยบายของพรรคการเมืองประกอบกัน โดยคุณสมบัติของผู้สมัคร รับเลือกตั้งต้องเป็นคนดีมีผลงาน กิริยาท่าทางเรียบร้อย นอบน้อมถ่อมตน รับฟังปัญหาชาวบ้านอย่างสม่ำเสมอ ส่วนทัศนคติที่ ประชาชนทุกกลุ่มตัวแปรมีต่อผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นทัศนคติที่ไม่ดี เพราะเชื่อว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งต่างก็มี การใช้เงินซื้อเสียง และมีการหาเสียงที่โจ่งตึ๋น และประชาชนทุกกลุ่มตัวแปรต่างไม่คาดหวังว่าการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะสามารถแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน จังหวัดอุดรธานี

¹ คณบดี คณะนิติศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล

E-mail : kreangsak200@hotmail.com

ABSTRACT

This research is to study the political participation of the people in the election of Members of the House of Representatives in the area of Muang District of Udon-Thani, and also study the people who have economical and social differences. The economical and social factors are gender, resident, age, education, occupation and income. The objectives of this research is to study the levels of knowledge and the participation of the people in the election of Members of the House Representatives, the reasons of the people for the election of Members of the House of Representatives, the people's attitudes towards Members of the House Representatives and the people's opinions regarding the participation of the election of Members of the House Representatives in the economical and social problem solving. The samples of this research were 410 participants in the area of Muang District of Udon-Thani. This research found that most people with difference in the levels of education had different understanding of the participation in the election of Members of the House Representatives, especially the major role of Members of the House Representatives. Moreover, the reason of the people from all factors for the election of Members of the House Representatives was the qualifications of the representatives and the policy of the political parties. The qualifications of the representatives consisted of good citizens with works, good manners, courtesy and always listening to the people's problems. Furthermore, the people's attitude to Members of the House Representatives was negative because they believed that Members of the House Representatives spent money on the election and campaign to attack opponents. The people from all factors did not expect that the participation in the election of Members of the House of Representatives could solve economical and social problem in the country.

Keyword : The Political Participation in the Election District of Udon-Thani

บทนำ

ภายใต้บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติรับรองสิทธิของประชาชนในการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้หลายประการ โดยการมีส่วนร่วมที่สำคัญอีกประการหนึ่งของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย คือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้แทนของตนเองเพื่อที่จะเข้ามาทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชนในการใช้อำนาจอธิปไตยทั้งในส่วนของผู้บัญญัติ คือ การออกกฎหมาย และในส่วนของผู้บริหารโดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ หัวหน้าฝ่ายบริหาร ได้แก่ นายกรัฐมนตรี

ซึ่งเป็นหัวหน้าของคณะรัฐมนตรีทั้งหมด ซึ่งมีส่วนสำคัญในการกำหนดนโยบายและทิศทางในการบริหารประเทศ ทั้งนี้ วิธีการได้มาซึ่งผู้แทนการใช้อำนาจอธิปไตยของประชาชนดังกล่าว รัฐธรรมนูญได้บัญญัติให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมโดยการเลือกตั้งผู้แทนการใช้อำนาจดังกล่าวโดยตรง ซึ่งถือว่าเป็นวิธีการที่ดีที่สุดในปัจจุบัน

จังหวัดอุดรธานี เป็นจังหวัดที่มีจำนวนประชากรมากเป็นอันดับ 6 ของประเทศ และเป็นอันดับ 5 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ 1,548,107 คน² สามารถมี

² สำนักงานสถิติแห่งชาติ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2554

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ถึง 9 คน มากเป็นอันดับ 5 ของประเทศ รองจากจังหวัดกรุงเทพฯ นครราชสีมา อุบลราชธานี ขอนแก่นและเชียงใหม่ และยังได้ชื่อว่าเป็น จังหวัดที่มีการเคลื่อนไหวและตื่นตัวมากในการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการใช้สิทธิเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร และเป็นฐานเสียงใหญ่ของพรรคการเมืองที่มีจำนวนผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 265 คน จากจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งสิ้นจำนวน 500 คน ในการเลือกตั้งวันที่ 3 กรกฎาคม 2554 ทั้งนี้เฉพาะในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี มีประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งสิ้นจำนวน 283,134 คน³

ทางภาครัฐได้มีการรณรงค์ให้ประชาชนทุกคนตระหนักถึงการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ให้ต้องไปใช้สิทธิดังกล่าว ให้ความรู้ว่าการไปใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นทั้งสิทธิ และหน้าที่ที่ประชาชนชาวไทยต้องกระทำ ดังปรากฏในรัฐธรรมนูญไทยแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 72 ว่า “บุคคลมีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง บุคคลซึ่งไม่ไปเลือกตั้งโดยไม่แจ้งเหตุอันสมควรที่ทำให้ไม่อาจไปเลือกตั้งได้ย่อมเสียสิทธิตามที่กฎหมายบัญญัติ การแจ้งเหตุที่ทำให้ไม่อาจไปเลือกตั้งและการอำนวยความสะดวกในการไปเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ”

ด้วยเหตุที่การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นต้นกำเนิดของอำนาจนิติบัญญัติ และอำนาจบริหารประเทศ จึงถือว่าเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่สำคัญภายใต้รัฐธรรมนูญ ดังนั้น ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติของประชาชนที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจึงเป็นเรื่องสำคัญ เพราะหากประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติต่อบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของตนเองได้อย่างถูกต้องตามเจตนารมณ์ที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้แล้ว ย่อมส่งผลให้ประชาชนตระหนักถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของตนเองในการไปทำหน้าที่ใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อันจะส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาของเมืองไทยต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาว่าประชาชนที่แตกต่างกันในด้านเศรษฐกิจและสังคมในเขตอำเภอเมืองจังหวัดอุดรธานี มีความรู้ความเข้าใจ และมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากน้อยแค่ไหน
2. เพื่อศึกษามูลเหตุในการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดอุดรธานี
3. เพื่อศึกษาทัศนคติต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และความเห็นเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับการแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย

การมีส่วนร่วมทางการเมืองสามารถแบ่งออกได้หลายระดับ ได้แก่ ระดับผู้ดู (On Lookers) ซึ่งได้แก่การให้ความสนใจต่อข่าวสาร การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง การถกเถียงปัญหาทางการเมือง การไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง การพยายามชักจูงให้ผู้อื่นเห็นด้วยทางจุดยืนทางการเมืองของประชาชน การร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่มผลประโยชน์ และการร่วมชุมนุมทางการเมืองระดับกลาง หรือระดับผู้มีส่วนร่วม (Participants) ได้แก่ การมีส่วนร่วมในโครงการของชุมชน การมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันของกลุ่มผลประโยชน์ การเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองที่มีส่วนร่วมของพรรคการเมือง และการช่วยรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ระดับสูง หรือระดับนักกิจกรรม (Activists) คือ การเป็นผู้นำกลุ่มผลประโยชน์ การมีตำแหน่งและทำงานเต็มเวลาให้กับพรรคการเมือง การได้รับเสนอชื่อเพื่อเข้าแข่งขันเพื่อชิงตำแหน่งทางการเมือง และการได้รับตำแหน่งทางการเมือง⁴

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประเทศที่กำลังพัฒนามีจุดเด่น คือ การถูกครอบงำด้วยความยากจน และ

³ คณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดอุดรธานี, 2554

⁴ Roth and Wilson 1980, 151

ความไม่เสมอภาค ซึ่งถือเป็นความล้มเหลวของระบอบประชาธิปไตยแบบตัวแทนของประเทศ เพราะระบบอุปถัมภ์ในชนบทไทยที่ก่อตัวเป็นเครือข่ายของระบบหัวคะแนนของผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น โดยมีกลุ่มทุนอภิสิทธิ์ กลุ่มทุนผูกขาดหมายเป็นผู้ประสานงานการเคลื่อนไหวในระดับชาติ⁵

ปรากฏการณ์ที่นักสังคมศาสตร์เริ่มให้ความสนใจ คือ การเมืองแบบใหม่ และการเคลื่อนไหวทางการเมืองรูปแบบใหม่ (The new politics and the new social movements) ที่มองการเคลื่อนไหวและการเรียกร้องของประชาชนว่า เป็นการโต้ตอบต่อปัญหา และความขัดแย้งชนิดใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งเป็นความขัดแย้งที่หลากหลาย และมีความสลับซับซ้อนยากเกินกว่าที่สถาบันในสังคมในปัจจุบันจะแก้ไขได้ และมีผลให้ประชาชนเริ่มเสื่อมศรัทธาต่อสถาบัน รัฐ และกลไกของรัฐ ประชาชนเหล่านี้จึงหันไปเคลื่อนไหวด้วยตนเอง โดยการสร้างประชาคมสังคม (Civil Society) ให้เข้มแข็งเพื่อเรียกร้องสิทธิพื้นฐานในฐานะที่เป็นมนุษย์ รวมไปถึงสิทธิที่จะไม่เชื่อฟังรัฐ ซึ่งเป็นทางเลือกใหม่ หรือการมีส่วนร่วมทางการเมืองนอกเหนือไปจากช่องทางปกติ ไม่ใช่ปล่อยให้รัฐบาล ผู้พิพากษา นักการเมือง ข้าราชการ ผูกขาดการกำหนดทิศทางของรัฐ และสังคมแต่เพียงฝ่ายเดียวอย่างแต่ก่อน⁶

กฎหมายที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

1.1 กำหนดให้การไปใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นหน้าที่ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ บุคคลมีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง บุคคลซึ่งไม่ไปใช้สิทธิโดยไม่แจ้งเหตุอันสมควรที่ทำให้ไม่อาจไปใช้สิทธิได้ ย่อมเสียสิทธิตามที่กฎหมายบัญญัติ (มาตรา 72)

1.2 กำหนดคุณสมบัติของผู้เลือกตั้ง กล่าวคือ กำหนดคุณลักษณะของบุคคลผู้ต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง

เช่น หากในวันเลือกตั้งอยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาล หรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ (มาตรา 100)

1.3 กำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เช่น ต้องไม่เป็นเป็นบุคคลล้มละลาย หรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต เป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา 100 (1) (2) หรือ (4) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีในวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ (มาตรา 102)

2. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2550

2.1 กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้ดูแลการเลือกตั้ง โดยห้ามมิให้กรรมการการเลือกตั้ง เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง กรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ผู้อำนวยการประจำหน่วยเลือกตั้ง กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย หรือผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้ง จงใจไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำการอื่นใดเพื่อขัดขวางมิให้มีการเป็นไปตามกฎหมาย ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ (มาตรา 20)

2.2 กำหนดสภาพบังคับแก่ผู้ที่ไม่ไปทำหน้าที่ใช้สิทธิเลือกตั้ง กล่าวคือในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและมีได้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งแล้ว แต่เหตุนั้นมีใช่เหตุอันสมควร หรือเป็นผู้ที่มีรายชื่อในประกาศตามมาตรา 25 ให้ถือว่าผู้นั้นเสียสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

⁵ (ธีรยุทธ์ บุญมี 2540, 64-67)

⁶ ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร 2540, 187-196

รับเลือกตั้งและสิทธิได้รับการเสนอชื่อเข้ารับการสรรหาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น กำนันและผู้ใหญ่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ (มาตรา 26)

2.3 กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริต โดยห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ตนเอง หรือผู้สมัครอื่น หรือพรรคการเมืองใด หรือให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด ด้วยวิธีการจัดทำ ให้เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ แก่ผู้ใดให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมแก่ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัด สถาบันการศึกษา สถานสงเคราะห์ (มาตรา 57) และห้ามมิให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจูงเงินใบบัตรเลือกตั้งหรือคะแนนเลือกตั้งให้ผิดไปจากความจริง หรือรวมคะแนนเลือกตั้งให้ผิดไป หรือกระทำด้วยประการใดโดยมิได้มีอำนาจกระทำโดยชอบด้วยกฎหมาย ให้บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือเสียหายหรือให้เป็นบัตรเสียหรือกระทำการด้วยประการใดแก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้หรืออ่านบัตรเลือกตั้งให้ผิดไปจากความจริง หรือทำรายงานการเลือกตั้งไม่ตรงความเป็นจริง (มาตรา 83)

กระบวนการว่าด้วยตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

1. การได้รับข่าวสารการเลือกตั้งและข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ประชาชนจะได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งดังนี้ ข่าวสารว่าจะมีการเลือกตั้ง ข่าวสารการรับสมัครเลือกตั้ง ข่าวสารเกี่ยวกับตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง นโยบายต่างๆ ของพรรคการเมืองของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับเลือกตั้งนั้น ประชาชนที่อยู่ในชนบทได้รับข่าวสารโดยผ่านสื่อหรือช่องทางใดบ้าง และจากสื่อหรือช่องทางนั้นๆ ประชาชนเลือกที่จะเชื่อข่าวสารจากแหล่งใดมากที่สุด

2. การสร้างหลักเกณฑ์และการให้น้ำหนักของหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร

ผู้ลงคะแนนเสียงแต่ละคนจะมาสร้างหลักเกณฑ์ของตนเองว่าในการลงคะแนนเสียงครั้งนี้จะให้ความสำคัญกับพรรคการเมืองหรือให้ความสำคัญกับคุณสมบัติส่วนตัวของบุคคล

3. การประเมินผลและการจัดลำดับผู้สมัครรับเลือกตั้งหลังจากกำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆ แล้วผู้ลงคะแนนจะประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคนว่าตามหลักเกณฑ์ที่กล่าวมาแล้วผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคนควรได้รับการประเมินเท่าไร ตามการประเมินของผู้ลงคะแนนเสียงแต่ละคน

4. การตัดสินใจสุดท้ายที่จะลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่งจากขั้นตอนที่ 1 ถึงขั้นตอนที่ 3 ผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งแต่ละคน ก็จะได้ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ตนเองคัดเลือกไว้เรียบร้อยแล้ว แต่ถึงแม้ว่าจะมีขั้นตอนในกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้งมาโดยตลอดจนกระทั่งได้ตัวผู้สมัครที่ได้รับการประเมินสูงสุด แต่เมื่อรับเงินหรือสิ่งของไปแล้ว อาจจะทำการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจไปลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครที่ตนเองรับสิ่งของ เงินทองมาก็ได้

ปัจจัยที่สำคัญต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

1. คุณลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเรื่อง เพศ อายุ สถานภาพ ในครอบครัว การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน และระดับมาตรฐานการดำรงชีพของครอบครัวของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การได้รับการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งจากสื่อมวลชนและบุคคล และความสำนึกทางการเมืองในระดับอบประชาธิปไตย ความคาดหวังจากบุคคลอื่น ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง และความสนใจการเมืองการปกครองในระดับอบประชาธิปไตยของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง⁷

2. เพศ อาชีพ สถานะสมรส ภูมิสำเนา การเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือองค์กรในสังคม และการเป็นสมาชิกของกลุ่มชน ที่มีชาติพันธุ์เป็นชนส่วนใหญ่ในสังคม มีแนวโน้มที่จะมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง⁸

⁷ พรศรี ใจชื่อ, 2523

⁸ ประสิทธิ์ บุญลิขิต, 2531

3. ระดับการศึกษา และรายได้มีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย อายุตัวและอายุงานมีความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ และผู้สื่อข่าวโทรทัศน์มีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย และมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับสูงไม่ต่างกัน⁹

พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

1. ความแตกต่างทางเพศและระดับการศึกษา พบว่า เพศหญิงมีแนวโน้มของการไปลงคะแนนด้วยจิตสำนึกเชิงการเมืองสูงกว่าเพศชาย เช่นเดียวกับคนวัยหนุ่มสาว ในด้านระดับการศึกษาทุกระดับการไปลงคะแนนด้วยสำนึกเชิงหน้าที่มากกว่าด้านอื่น ในขณะที่ผู้มีการศึกษาเพิ่มขึ้นจะมีจิตสำนึกทางการเมืองมากขึ้นด้วย ในด้านอาชีพพบว่าอาชีพที่ต้องได้รับการศึกษาสูงมีแนวโน้มที่จะไปลงคะแนนด้วยสำนึกทางการเมืองมากกว่าอาชีพที่ต้องใช้การศึกษาระดับต่ำกว่า

2. สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม พบว่า ผู้ที่อยู่ในฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำมีแนวโน้มที่จะไปลงคะแนนเสียงมากกว่าผู้ที่อยู่ในฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูง ผู้ที่อยู่ในเขตชนบทมีแนวโน้มไปลงคะแนนเสียงสูงกว่าผู้ที่อยู่ในเมืองใหญ่ที่มีความเจริญสูง และผู้ไปลงคะแนนเสียงส่วนใหญ่ไปออกเสียงเลือกตั้งเพราะสำนึกในหน้าที่ของพลเมืองดีมากกว่าที่จะให้มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารประเทศหรือต้องการผลักดันให้คนที่ตนต้องการเป็นรัฐบาล การไปลงคะแนนเสียงดังกล่าวจึงยังไม่ใช่กิจกรรมของการแสดงออกถึงความมีประสิทธิภาพทางการเมือง ดังนั้น ลักษณะของการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจึงมีแนวโน้มแบบมีส่วนร่วมโดยถูกชักจูงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง คนที่อยู่ในชนบทที่มีการศึกษาน้อย รายได้น้อย มีโอกาสถูกชักจูงให้ไปลงคะแนนเสียงได้ง่ายกว่าผู้ที่อยู่ในเขตเมืองมีการศึกษาสูง มีฐานะทางเศรษฐกิจดี และมีอายุอยู่ในวัยกลางคนมีแนวโน้มไปลงคะแนนเสียงโดยเลือก

พรรคและคำนึงถึงนโยบายของพรรคมากกว่าผู้ที่อยู่ในชนบทที่ประกอบอาชีพกสิกรรมและมีการศึกษาน้อยซึ่งลงคะแนนเสียงโดยคำนึงถึงตัวบุคคลเป็นสำคัญ¹⁰

ทัศนคติการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

1. ปัจจัยทางประชากรและทางสังคมที่มีอิทธิพลเด่นชัดต่อความรู้ ความเข้าใจ ความสนใจทางการเมือง การเลือกตั้งของประชาชน ก็คือ เพศ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม นอกจากนี้ยังพบว่าความรู้ความเข้าใจในระบบการเมืองแบบรัฐสภา กับทัศนคติทางการเมือง และการปกครองระบอบประชาธิปไตย ความสนใจในทางการเมืองกับทัศนคติมีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง¹¹

2. ความแตกต่างทางเพศและระดับการศึกษา พบว่า เพศมีความสัมพันธ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเฉพาะเพศชายจะเป็นสมาชิกพรรคการเมืองมากกว่าเพศหญิง¹² และผู้มีระดับการศึกษาสูงมีความเข้าใจทางการเมือง และมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้มีการศึกษาระดับต่ำ¹³

สมมติฐานของการวิจัย

1. มุลเหตุที่มีต่อการตัดสินใจของประชาชนในการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการไปเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นไปในทางลบ

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นไปในทางบวก

⁹ สุนันท์ เกษมชัยนันท์ 2536

¹⁰ สุจิต บุญบงการ และพรรคดี ผ่องแผ้ว, 2523

¹¹ วิภากรณ์ ปราโมช ณ อยุธยา, 2519

¹² เสริญ บุญญะหิตานนท์ และเน่งน้อย นมะตย์ 2520

¹³ ชัยวัฒน์ รัฐขจร, 2522

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) ที่สร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ที่มีสิทธิเลือกตั้ง การกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนกำหนด (Quota Sampling) โดยวิธีการแจกแบบสอบถาม หลังจากนั้น จะทำการประมวลผลโดยใช้โปรแกรมทางสถิติ

2. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง งานวิจัยนี้ศึกษาเฉพาะประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ที่มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน 283,134 คน และกำหนดตัวแปรการวิจัย 5 ตัว คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ผู้วิจัย ใช้กลุ่มตัวอย่างมาทำการวิจัยอย่างน้อย 410 คน โดยใช้ระดับความเชื่อมั่น 95% และความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ระดับ 0.05 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล ทำการประมวลผลโดยใช้โปรแกรมทางสถิติ ซึ่งสถิติที่ใช้ในครั้งนี้ได้แก่ ' ความถี่ ' (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่เป็นแบบปลายปิด และแบบปลายเปิด โดยคัดเลือกด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ทฤษฎีความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) ด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนกำหนด (Quota Sampling) 10 เขต และการเก็บข้อมูล ใช้วิธีการเก็บ แบบ บังเอิญ (Accidental Sampling) ด้วยการแจกแบบสอบถามตามสถานที่ต่างๆ

4. การทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในการวิจัย การดำเนินการออกแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ ได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาเนื้อหาข้อคำถาม โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาข้อคำถามตามข้อเสนอแนะดังกล่าว และได้ดำเนินการทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability Analysis) ของแบบสอบถาม ด้วยการทดสอบกลุ่ม

ตัวอย่างนำร่อง (Pilot Test) จำนวน 34 คน ซึ่งได้ค่า Alpha เท่ากับ 0.849 ซึ่งเป็นระดับค่าความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้ในการดำเนินการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี พบว่า

1. ความรู้ความเข้าใจทั่วไปเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการเลือกตั้งพบว่าประชาชนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดอุดรธานีที่อยู่ในเขตเทศบาล เทศบาลและเทศมณฑล ช่วงอายุตั้งแต่ 18-25 ปี และ 26-35 ปี การวิจัยตั้งแต่ระดับอาชีวศึกษา อนุปริญญา ปริญญาตรี ขึ้นไป อาชีพค้าขาย ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ระดับรายได้ตั้งแต่ 5,000 -9,999 บาท และ 10,000-14,999 บาท จะมีสถิติความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งมากกว่ากลุ่มตัวแปรอื่นๆ ในเรื่องเขตการเลือกตั้ง การสูญเสียประโยชน์หากไม่ไปเลือกตั้ง จำนวนผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งของตน การหย่อนบัตรเลือกตั้งลงในหีบ ความรู้เรื่องการนับคะแนน ผลการเลือกตั้ง ความรู้เรื่องการใช้สิทธิเลือกตั้งนอกเขต ความรู้เรื่องเครื่องหมายที่ใช้กาบัตรเลือกตั้ง

2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่าประชาชนร้อยละ 74.70 เทศบาล ที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล ช่วงอายุ 36-60 ปี การศึกษาดำรงระดับปริญญาตรี ทุกอาชีพ รายได้ต่ำกว่าต่อเดือน 5,000-9,999 บาท ยังไม่มีบทบาทหน้าที่หลักของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการออกกฎหมาย แต่ยังคงความรู้ว่า ผู้แทนราษฎรมีบทบาทหน้าที่ช่วยเหลือชาวบ้านซึ่งเป็นความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง

3. การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่าประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรครั้งที่ผ่านมามีวันที่ 3 กรกฎาคม 2554 ถึงร้อยละ 82.70 โดยเพศชาย ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล ช่วงอายุ 26-35 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพค้าขาย และมีรายได้ 5,000-9,999 บาท

ต่อเดือนไปใช้สิทธิมากกว่ากลุ่มตัวแปรอื่น และหากมีเลือกตั้งครั้งต่อไปประชาชนจะไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ถึงร้อยละ 94.60 โดยเพศชายและเพศหญิงไปใช้สิทธิใกล้เคียงกัน โดยผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล ช่วงอายุ 26-35 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพค้าขาย และมีรายได้ 5,000-9,999 บาทต่อเดือน จะไปใช้สิทธิมากกว่ากลุ่มตัวแปรอื่น

4. มูลเหตุในการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่าประชาชนไปเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพราะต้องการมีส่วนร่วมทางการเมืองร้อยละ 32.70 ถือว่าเป็นหน้าที่ตามกฎหมาย ร้อยละ 17.10 ไปเลือกตั้งเพราะสำนึกในการเป็นพลเมืองที่ดี และต้องการได้ผู้แทนราษฎรที่คำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก โดยประชาชนร้อยละ 42.20 ให้เลือกทั้งคนและพรรคประกอบกัน ส่วนปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่าประชาชนร้อยละ 53 เลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพราะนโยบายของพรรค โดยเกณฑ์ที่ใช้ในการเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือ เป็นคนดีมีผลงาน สังกัดพรรคที่ชอบ โดยเพศชาย ในเขตเทศบาล อายุ 26-35 ปี การศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรี อาชีพค้าขาย รายได้ต่อเดือน ตั้งแต่ 5,000 - 9,999 บาทขึ้นไป มีมูลเหตุดังกล่าวในการตัดสินใจเลือกมากกว่ากลุ่มอื่น

5. คุณลักษณะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ประชาชนต้องการ ประชาชนเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีคุณลักษณะต่างๆ เรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ มีกิริยาท่าทางเรียบร้อย นอบน้อมถ่อมตน ใจนักเลงกล้าได้กล้าเสียกล้าตัดสินใจเด็ดขาดเป็นนักธุรกิจที่ประสบความสำเร็จและมีชื่อเสียง เรียนดีมีการศึกษาสูง และตอบว่าเป็นเพศเดียวกันเป็นลำดับสุดท้าย

6. ทศนคติต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่าประชาชนร้อยละ 92.20 ต้องการให้รัฐบาลที่ดีเป็นตัวแทนของประชาชน และร้อยละ 55.60 ไม่ต้องการให้ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจ่ายเงินเพื่อซื้อเสียงในการเลือกตั้ง และร้อยละ 36.60 เห็นว่าการแจกสิ่งของหรือเงินซื้อเสียงไม่เหมาะสม และคิดว่าเงินดังกล่าวมีที่มาจากแหล่งต่างๆ เช่น นายทุนให้เงินสนับสนุนพรรคแล้วพรรคให้ผู้สมัคร

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การใช้อำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการหามา เช่น เงินใต้โต๊ะ เงินส่วนตัวและเงินเพื่อน เงินจากการสนับสนุนของประชาชน และไม่ต้องการให้มีการหาเสียงโจมตีผู้สมัครคุณสมบัติ นโยบายของพรรคการเมืองอื่น และสัญญาว่าจะให้เงินหรือสิ่งของเป็นลำดับสุดท้าย โดยเพศหญิง ที่อยู่นอกเขตเทศบาล ช่วงอายุ 18-25 ปี การศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาถึงระดับปริญญาตรี ที่เป็นักเรียนนักศึกษา อาชีพค้าขาย และกลุ่มรายได้ ต่อเดือน 5,000-9,999 บาท และ 10,000-14,999 บาท ไม่ต้องการให้มีการจ่ายเงินซื้อเสียงมากกว่ากลุ่มตัวแปรอื่น

7. ความคิดเห็นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองกับการแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคม พบว่าประชาชนร้อยละ 64.10 เพศหญิง ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล ช่วงอายุ 18-25 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพค้าขาย รายได้ต่อเดือน 5,000-9,999 บาท ไม่มั่นใจว่าจะแก้ไขได้ และต้องการให้แก้ปัญหาคอร์รัปชัน โดยการออกกฎหมายเพิ่มโทษคนทำผิดให้มากขึ้น ติดตามจับตาและร้องเรียนทุกครั้ง ที่พบเห็น ทำให้การเลือกตั้งบริสุทธิ์เพื่อป้องกันการถอนทุนคืนของนักการเมือง ตั้งกลุ่มประชาชนต่อต้านการคอร์รัปชัน เช่น เปิดโปงพฤติกรรมโกงกิน และเปลี่ยนรัฐบาลใหม่ ยุบสภา เลือกตั้งใหม่เป็นลำดับสุดท้าย และต้องการให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรับฟังปัญหาชาวบ้านอย่างสม่ำเสมอ ออกกฎหมายให้ดีและเป็นธรรม นำงบประมาณมาพัฒนาชุมชนให้มาก อยากให้แก้ปัญหาชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น ออกเยี่ยมเยียนพบปะชาวบ้านบ่อยๆ และจัดให้มีสวัสดิการ สาธารณูปโภคฟรี เช่น ไฟฟ้า ประปาเป็นลำดับสุดท้าย

สรุปผลการวิจัย

1. ตัวแปรด้านเศรษฐกิจและสังคมมีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กล่าวคือ ประชาชนที่แตกต่างกันในด้านเศรษฐกิจและสังคมในเขตอำเภอเมืองจังหวัดอุดรธานีมีความรู้ความเข้าใจ และมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการใช้สิทธิเลือกตั้ง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแตกต่างกัน คือช่วงอายุตั้งแต่ 18-25 ปี และ 26-35 ปี การศึกษาตั้งแต่ระดับอาชีวศึกษา อนุปริญญา ปริญญาตรีขึ้นไป อาชีพค้าขาย ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ระดับรายได้ตั้งแต่ 5,000 - 9,999 บาท และ 10,000-14,999 บาท จะมีความรู้ความเข้าใจ และมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่ากลุ่มอื่น แต่ความแตกต่างในด้านเพศชายและเพศหญิง จะไม่ส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมทางการเมือง

2. มูลเหตุจูงใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นไปในทางบวก คือ ใช้การตัดสินใจเลือกผู้แทนราษฎรของตน เป็นแบบประสมประสาน คือ ไม่ได้ตัดสินใจเพียงเพราะตัวบุคคล หรือเพียงเพราะสังกัดพรรคใดเป็นเด็ดขาด ทั้งนี้แม้วัฒนธรรมทางการเมืองในเขตนี้จะมีอิทธิพลต่อทัศนคติของคนเป็นสำคัญ และจะเลือกทั้งคนและพรรคประกอบกัน

3. ทัศนคติต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และความเห็นเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นไปในทางลบ คือ ผู้แทนราษฎรเป็นเพียงตัวแทนของของคนภาคใดภาคหนึ่ง หรือของกลุ่มที่มีสีเดียวกัน หรือเป็นฐานเสียงของรัฐบาล มีการแจกสิ่งของหรือเงินเพื่อซื้อเสียง มีพฤติกรรมซื้อเสียงโดยผ่านหัวคะแนน โดยแหล่งที่มาของเงินดังกล่าว มาจากนายทุนให้เงินสนับสนุนพรรคการเมือง

อภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี พบว่า

1. ความแตกต่างทางเพศ ระหว่างเพศชายและเพศหญิงของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี พบว่าไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวมถึงเรื่องความรู้ความเข้าใจทั่วไปเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง บทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตลอดจนการไปสิทธิเลือกตั้งที่ผ่านมา เพศชายและเพศหญิงต่างมีสถิติการสนใจจะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการไปเลือกตั้งที่แทบไม่ต่างกัน โดยเพศชาย

สูงกว่าเพศหญิงเพียงเล็กน้อย แต่อย่างไรก็ตาม ความเชื่อที่ว่าเพศหญิงไม่สนใจทางการเมืองในปัจจุบันเริ่มเปลี่ยนแปลงไปแล้ว เพราะในปัจจุบันเพศหญิงได้ตระหนักถึงสิทธิของตนเองตามรัฐธรรมนูญที่บัญญัติให้สิทธิเสรีภาพของสตรีและชายในทุกๆ ด้าน ย่อมเท่าเทียมกันภายใต้รัฐธรรมนูญ และจากข้อมูลงานวิจัยนี้พบว่าในปัจจุบันเพศชายมีความรู้และมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงกว่าเพศหญิงเพียงเล็กน้อย แต่จำนวนของเพศหญิงที่ออกไปทำหน้าที่ใช้สิทธิเลือกตั้งจากการรณรงค์ทั้งในส่วนภาครัฐกลับเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งพรรคการเมืองต่างๆ พยายามออกนโยบายที่ส่งผลประโยชน์โดยตรงต่อกลุ่มสตรี เช่น กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีซึ่งมีการให้งบประมาณมากเฉลี่ยจังหวัดละ 100 ล้านบาท ทั้งนี้เพื่อหวังเจาะฐานเสียงกลุ่มสตรีซึ่งเป็นแม่บ้านและเริ่มมีอิทธิพลต่อครอบครัวทั้งทางเศรษฐกิจ เหตุปัจจัยเหล่านี้ทำให้ประชาชนเพศหญิงเกิดความตื่นตัวในการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น

2. ถิ่นที่อยู่ของประชาชนทำให้ความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกันไป พบว่าประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเป็นกลุ่มที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการเลือกตั้งในภาพรวม โดยมีความตื่นตัวในทางการเมืองสูง ทั้งนี้เพราะประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลมีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่นกว่านอกเขตเทศบาล ดังนั้นกิจกรรมทางการเมือง การสื่อสารข้อมูลข่าวสารทางการเมืองที่มากกว่าประชาชนที่อยู่นอกเขตเทศบาล เช่น การเข้าร่วมชุมนุมฟังปราศรัยทางการเมือง การจัดทำกิจกรรมการเมืองต่างๆ ซึ่งจัดโดยพรรคการเมือง หรือหน่วยงานรัฐที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน รวมถึงการชุมนุมประท้วงเรียกร้องรัฐบาล ส่วนกลางในนโยบายของรัฐซึ่งประชาชนไม่เห็นด้วย ทั้งนี้โดยเฉพาะอย่างยิ่งการชุมนุมต่อต้านการรัฐประหาร และต่อต้านรัฐบาลที่พวกประชาชนคิดว่ามีที่มาจากพรรคการเมือง ซึ่งตรงกับสถิติการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในทุกๆ ครั้งที่ผ่านมามีการรัฐประหาร ทั้งนี้การที่ประชาชนในเขตเทศบาลออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งกันมากเพราะเริ่มสนใจการเมือง และมองเห็น

ความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการไปทำหน้าที่ใช้สิทธิเลือกตั้งเพื่อให้ได้มาซึ่งรัฐบาลที่ตนเองต้องการ

3. ประชาชนที่มีความแตกต่างทางระดับช่วงอายุ จะมีความรู้ความเข้าใจการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแตกต่างกัน พบว่าประชาชนช่วงอายุของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ผู้ที่มีอายุ 18-25 ปี และอายุ 26-35 ปี มีความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมทางการเมือง และมีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มช่วงอายุ 18-25 ปี เป็นกลุ่มของวัยที่มีการศึกษา และใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับข้อมูลข่าวสาร โดยในปัจจุบันที่สื่อทางสังคม (Social Media) ต่างๆ มีอิทธิพลสูง กลุ่มประชาชนในช่วงอายุดังกล่าวทำให้ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารความรู้จากการรณรงค์ของภาครัฐ ในขณะที่กลุ่มประชาชนช่วงอายุ 26-35 ปี ซึ่งอยู่ในช่วงของวัยทำงานสร้างเนื้อสร้างตัวก็ตระหนักถึงนโยบายของพรรคการเมืองที่จะเป็นรัฐบาลย่อมส่งผลกระทบต่อการทำมาหาเลี้ยงชีพของตนเอง จึงทำให้กลุ่มช่วงอายุดังกล่าวสนใจหาความรู้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่ากลุ่มอายุอื่น

4. ระดับการศึกษาของประชาชนมีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่าประชาชนที่มีระดับอาชีวศึกษา อนุปริญญาตรี และปริญญาตรีของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี มีความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมทางการเมือง บทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการไปเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มคนที่มีระดับการศึกษาสูง จะได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องการสูญเสียสิทธิบางประการหากไม่ไปทำหน้าที่ใช้สิทธิเลือกตั้ง รวมถึงได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น ทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมที่มาจาก การเลือกผู้แทนของตนมากกว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษาที่ต่ำกว่า

5. ความแตกต่างทางอาชีพของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานีจะให้ความสำคัญ และ

ตระหนักถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่เท่ากัน พบว่าประชาชนที่ประกอบอาชีพค้าขายเป็นกลุ่มที่มีความรู้ความเข้าใจ และมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากที่สุด และเป็นกลุ่มที่มีความตื่นตัวทางการเมืองมากที่สุด ทั้งนี้อาจเกิดจากปัญหาทางเศรษฐกิจซึ่งกระทบโดยตรงต่อผู้ที่ประกอบอาชีพค้าขาย เพราะหากเศรษฐกิจของประเทศซึ่งเป็นการบริหารตามนโยบายของพรรคการเมืองที่เลือกเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร ซึ่งหากรัฐบาลที่เลือกเข้าไปมีนโยบายที่ดีก็จะส่งผลถึงผลดีในการประกอบอาชีพทางการค้าขายของประชาชนกลุ่มนี้โดยตรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากนโยบายของรัฐบาลก่อนๆ ที่มุ่งเน้นส่งเสริมผู้ประกอบการค้าขาย ผ่านการส่งเสริมโครงการผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อม (SMEs) หรือโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ซึ่งนโยบายจากโครงการดังกล่าว เป็นการส่งเสริมอาชีพค้าขายโดยตรง

6. ระดับรายได้ต่อเดือนของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการไปเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยมีกลุ่มระดับรายได้อยู่ 2 กลุ่มที่มีความตื่นตัวในการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กลุ่มแรก คือ กลุ่มที่มีระดับรายได้ 5,000-9,999 บาทต่อเดือน จะมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่ากลุ่มรายได้อื่นๆ เนื่องจากการพรรคการเมืองที่เป็นรัฐบาลในปัจจุบัน และพรรคการเมืองอื่นๆ จะมีนโยบายประชานิยม การขึ้นค่าแรงรายวัน และประกันรายได้ต่อเดือนต่างๆ ในการหาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยเฉพาะในรัฐบาลในปัจจุบันมีนโยบายจะขึ้นค่าแรง 300 บาทต่อวัน หรือประกันรายได้ต่อเดือนของผู้ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีให้มีรายได้ 15,000 บาทต่อเดือน และกลุ่มที่มีรายได้ต่อเดือน 10,000-14,999 บาท ซึ่งกลุ่มนี้ คาดหมายว่าจะได้รับประโยชน์จากนโยบายการปรับฐานภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับผู้มีเงินได้พึงประเมินหลังหักค่าใช้จ่าย และค่าลดหย่อนแล้วไม่เกิน 150,000 บาท ไม่ต้องเสียภาษีหรือลดหย่อนบ้านหลังแรก รถคันแรก (Eco car) ก็จะได้รับเงินอุดหนุนเป็นส่วนลดจากรัฐบาล

7. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้ง ในส่วนที่เกี่ยวกับความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกระบวนการการเลือกตั้ง เช่น เขตเลือกตั้ง การสูญเสียประโยชน์หากไม่ได้ไปทำหน้าที่เลือกตั้ง จำนวนผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้ง วิธีการหย่อนบัตรเลือกตั้ง สถานที่นับคะแนนเลือกตั้ง การใช้สิทธิเลือกตั้งนอกเขต เครื่องหมายที่ใช้กาบัตรเลือกตั้ง พบว่าประชาชนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดอุดรธานีที่อยู่ในเขตเทศบาล เทศบาล และเทศบาลเมือง ช่วงอายุตั้งแต่ 18-25 ปี และ 26-35 ปี การศึกษาตั้งแต่ระดับอาชีวศึกษา อนุปริญญา ปริญญาตรี ขึ้นไป อาชีพค้าขาย ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ระดับรายได้ตั้งแต่ 5,000 -9,999 บาท และ 10,000-14,999 บาท จะมีสถิติความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการเลือกตั้งมากกว่ากลุ่มตัวแปรอื่นๆ ทั้งนี้ อาจเพราะกลุ่มประชาชนดังกล่าวอยู่ในสถานะที่ได้รับข้อมูลข่าวสารความรู้ในเรื่องต่างๆ จากการประชาสัมพันธ์ของภาครัฐ ส่วนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่หลักของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะพบว่าประชาชนทุกกลุ่มจำนวนมากที่ไม่รู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่หลักของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเป็นตัวแทนของประชาชนในการออกกฎหมาย

8. การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดอุดรธานี พบว่าประชาชนกลุ่มตัวแปรส่วนใหญ่ไปเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพราะต้องการมีส่วนร่วมทางการเมือง ส่วนรองลงมาถือว่าเป็นหน้าที่ตามกฎหมาย อันแสดงให้เห็นว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความตระหนักถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการเลือกตั้ง โดยตระหนักว่าสมาชิกผู้แทนราษฎรที่ตนเองเลือกเข้าไปทำหน้าที่แทนตน และหากได้รับเสียงส่วนใหญ่ได้จัดตั้งเป็นรัฐบาล กฎหมายและนโยบายทางบริหารที่ออกมาจากผู้แทนของพวกเขาย่อมส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมของพวกเขาทั้งทางตรงทางอ้อม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชาชนเริ่มตระหนักแล้วว่าตนเองมีอำนาจในการปกครองดูแลบริหารประเทศผ่านทางผู้แทนของพวกเขาเอง โดยให้ผู้แทนของตนเข้าไปกำหนดแนวทาง

และความเป็นไปได้ของประเทศตามที่ตนเองต้องการ อีกทั้งสภาวะทางการเมืองที่ผ่านมา จังหวัดอุดรธานีซึ่งเป็นฐานเสียงสำคัญของพรรคการเมืองใหญ่ จึงถูกใช้เป็นสถานที่จัดกิจกรรมทางการเมือง การปราศรัยทางการเมืองที่สำคัญหลายๆ ครั้ง ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่เกิดการตื่นตัวในการไปทำหน้าที่ใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยปลูกฝังความเชื่อความเข้าใจให้แก่ประชาชนว่ารักประชาธิปไตยต้องไปเลือกตั้ง

9. มูลเหตุที่ประชาชนใช้ในการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่ามูลเหตุที่ประชาชนเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานีทุกกลุ่มตัวแปรใช้ในการตัดสินใจเลือกผู้แทนราษฎรของตน เป็นแบบประสมประสาน คือไม่ได้ตัดสินใจเพียงเพราะตัวบุคคล หรือเพียงเพราะสังกัดพรรคใดเป็นเด็ดขาด ทั้งนี้แม้วัฒนธรรมทางการเมืองในเขตนี้จะยึดถือคุณธรรมความดีของคนเป็นสำคัญ แต่จากแนวโน้มการตัดสินใจของประชาชนในปัจจุบันเริ่มเปลี่ยนไป โดยพบว่าประชาชนส่วนใหญ่จะเลือกทั้งคนและพรรคประกอบกัน นั้นหมายความว่า เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นคนดีแล้วยังไม่พอ แต่ผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้นยังจะต้องอยู่ในพรรคการเมืองที่มีนโยบายเป็นที่ต้องการของประชาชนด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนเริ่มเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ผ่านมาและตระหนักแล้วว่า แม้ผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งประชาชนจะเลือกไปเป็นผู้แทนของตนแม้จะเป็นคนดีมีอุดมการณ์ แต่หากไปอยู่ในพรรคการเมืองที่ไม่ดีไม่มีอุดมการณ์ ก็อาจทำให้ผู้แทนที่ตนเลือกเข้าไปนั้นถูกกลืนหายไปกับพรรคการเมือง และไม่สามารถยึดหยัดเป็นคนดีและมีอุดมการณ์ตามคาดหวังได้ โดยคุณลักษณะส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ประชาชนต้องการ ต้องเป็นคนดีและคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก มีกิริยาท่าทางเรียบร้อย นอบน้อมถ่อมตน ส่วนพรรคการเมืองที่ประชาชนเลือก พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่จากทุกตัวแปรพิจารณาเลือกพรรคการเมืองจากนโยบายของพรรคการเมืองนั้นว่า นโยบายที่พรรคการเมืองใช้หาเสียงดังกล่าวสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนนั้นได้

หรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเป็นนโยบายประชานิยม จะได้รับความสนใจจากประชาชนเป็นพิเศษ

10. ทศน คติต่อ ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่าแม้ประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานีส่วนใหญ่ทราบดีว่ารัฐบาลที่ดีต้องเป็นตัวแทนของประชาชนทั้งประเทศ มิใช่เป็นเพียงของคนภาคใดภาคหนึ่ง หรือเป็นเพียงตัวแทนของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่มีสีเดียวกัน หรือเป็นฐานเสียงของรัฐบาล และพบว่าประชาชนมีทัศนคติเป็นลบต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยไม่เห็นด้วยกับการแจกสิ่งของหรือเงินเพื่อซื้อเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่ก็มีทัศนคติว่าผู้ที่สมัครรับเลือกตั้งเกือบทุกคนต่างใช้เงินในการดำเนินการหาเสียง มีพฤติกรรมการซื้อเสียงโดยผ่านหัวคะแนน โดยแหล่งที่มาของเงินดังกล่าว ประชาชนส่วนใหญ่คิดว่ามาจากนายทุน ให้เงินสนับสนุนพรรคการเมือง มีประชาชนบางส่วนมีทัศนคติว่าถ้ามีการแจกเงินก็ให้รับไว้ก่อน แต่จะเลือกหรือไม่ก็สุดแท้แต่ประชาชน หรือให้รับเงินไว้แต่ไม่ต้องเลือกคนที่แจกเงินเลย ซึ่งถือเป็นทัศนคติที่ไม่ถูกต้อง เพราะแสดงให้เห็นว่าประชาชนอาจยังไม่เห็นโทษภัยของการหาเสียงโดยวิธีการทุจริตผิดกฎหมาย

11. ความคิดเห็นของประชาชนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับการแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศพบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ไม่มั่นใจว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการไปเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะช่วยแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มอาชีพค้าขายแสดงความคิดเห็นว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่สามารถแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมได้มากกว่ากลุ่มอื่นๆ และต้องการให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรออกกฎหมายให้ดีและมีความเป็นธรรม นำงบประมาณมาพัฒนาชุมชนมาก แก้ปัญหาชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น และต้องการให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของตนลงพื้นที่เพื่อรับฟังปัญหาของประชาชนอย่างสม่ำเสมอ ส่วนปัญหาสังคมอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ในปัญหาเรื่องการคอร์รัปชันของนักการเมือง ประชาชนรู้สึกว่าเป็นปัญหาสังคมที่ผู้กระทำผิดไม่เข็ดหลาบ และอยากให้มีการออกกฎหมายเพิ่มโทษนักการเมืองที่กระทำความผิดฐานคอร์รัปชันให้สูงขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการตัดสิทธิทางการเมือง และโทษทางอาญา โดยประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าแม้จะมีการเปลี่ยนรัฐบาล ยุบสภา หรือเลือกตั้งใหม่ก็ไม่สามารถแก้ปัญหาคอร์รัปชันให้หมดได้แต่อย่างใด อันแสดงให้เห็นว่าประชาชนส่วนใหญ่ในทุกเพศ ถิ่นที่อยู่ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ล้วนมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน อันบ่งบอกให้เห็นถึงความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการความสัมพันธ์ในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมด้วยการเมืองเป็นไปในทางลบ

ข้อเสนอแนะ

1. กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งทั้งส่วนกลางและจังหวัด ในฝ่ายที่รับผิดชอบงานด้านกิจการการมีส่วนร่วมควรประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้ให้แก่ประชาชนในทุกกลุ่ม เรื่องบทบาทหน้าที่หลักที่แท้จริงของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในระบอบประชาธิปไตย และร่วมสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชนในการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการไปทำหน้าที่เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของตนเอง โดยประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ที่ทันสมัยเข้าถึงได้ง่าย และภาคการศึกษาต้องให้ความสำคัญและสอดแทรกความรู้ในเรื่องดังกล่าวเข้าไปในเนื้อหาวิชาที่สอนในสถาบันในทุกหลักสูตร และทุกระดับชั้นการศึกษา

2. ภาครัฐควรจัดอบรม กิจกรรม เพื่อรณรงค์ให้ประชาชนเห็นคุณค่าของระบบพรรคการเมือง และมีวิจรณ์ญาณในการเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยให้พิจารณาจาก นโยบายของพรรคการเมืองเป็นมูลเหตุหลักในการตัดสินใจ มากกว่าตัวบุคคล อันเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบพรรคการเมืองในระบอบประชาธิปไตย และส่งผลให้พรรคการเมืองต่างๆ จำเป็นต้อง “คิดสร้างสรรค์นโยบายที่ดีมาแข่งขัน” มากกว่าการหาเสียงโจมตีป้ายสีสาดโคลนคู่แข่ง อันจะ

ส่งผลประโยชน์สุดท้ายให้ตกประชาชนและประเทศชาติอย่างแท้จริง

3. ทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา ภาคสังคม พรรคการเมืองนักการเมือง รวมถึงสถาบันครอบครัว ควรร่วมกันเปลี่ยนแปลงทัศนคติเดิมของประชาชนที่เห็นว่าการแจกเงินหรือสิ่งของเพื่อซื้อเสียงเป็นเรื่องปกติประเพณีที่ทำกันโดยทั่วไปในการเลือกตั้ง ต้องร่วมชี้ให้เห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกันว่า “การซื้อเสียงเลือกตั้งเป็นต้นตอของปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน” และจะส่งผลกระทบต่อปัญหาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศในที่สุด โดยต้องเริ่มปลูกฝังทัศนคติดังกล่าวให้แก่ประชาชนในทุกกลุ่ม โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนที่อายุน้อยอยู่ และกลุ่มนักเรียนนักศึกษาที่จะเป็นกำลังสำคัญของสังคมและประเทศในอนาคตว่า “โตไปต้องไม่โกง” ทั้งนี้กลุ่มดังกล่าวจะเป็นกำลังช่วยเผยแพร่ความรู้ และสร้างค่านิยมที่ถูกต้องให้แก่รุ่นต่อไป

4. ภาครัฐควรรณรงค์ให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่น และเห็นว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และดำเนินการโดยสุจริต จะนำไปสู่การแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศชาติได้อย่างยั่งยืนและแท้จริง โดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ควรเพิ่มงบประมาณเพื่อความเข้มแข็งและประสิทธิภาพของฝ่ายที่รับผิดชอบงานด้านกิจการสืบสวนและวินัย รวมถึงภาครัฐควรมีมาตรฐานในเชิงป้องกันและลงโทษเพิ่มขึ้น โดยปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพิ่มอัตราโทษของการกระทำผิดกฎหมายการเลือกตั้ง และการทุจริตคอร์รัปชันในทุกกรณี

เอกสารอ้างอิง

กมล ทองธรรมชาติ และคณะ. การเมืองการปกครองไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช. 2525.
กรมการปกครอง. กระทรวงมหาดไทย. ประกาศสำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง เรื่อง จำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร แยกเป็นกรุงเทพมหานครและจังหวัดต่างๆ ตาม

หลักฐานการทะเบียนราษฎร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2554.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. เปิดโลกความคิดเสี่ยงสวรรค์การเมืองไทย : วิจัยความคิดประชาชนเรื่องการเมืองไทย. กรุงเทพฯ : บริษัทซัทเซส มีเดีย จำกัด, 2539.

ชัยวัฒน์ รัฐขจร. ความเข้าใจทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : ศึกษากรณีอำเภอ เมือง จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. ประวัติการเมืองไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดอกหญ้า. 2538.

ทินพันธุ์ นาคะตะ. การเมืองการบริหารภาระของชาติ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2534.

ธีรยุทธ์ บุญมี. ประชาธิปไตยตรวจสอบ ใน พินัย ว่องกุล (บก) จดจบบริษัทสู่ชุมชนอธิปไตย. โครงการวิดิทัศน์ ชุติโลกาภิวัตน์ ลำดับที่ 2. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง. 2540.

นัฐพงศ์ สุขวิเศษ. เหตุผลของการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง : ศึกษาเฉพาะกรณี เขต 1 จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2536.

ประสิทธิ์ บุญลิขิต, การศึกษาวิจัยเรื่องสถานะทางเศรษฐกิจกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณีประชาชนในเขตสุขาภิบาลในอำเภอเวียงชัย อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย. 2531.

ปรีดี เกษมทรัพย์. ประชาธิปไตยกับชนชั้นกลาง. กรุงเทพฯ : วิญญูชน. 2536.

พรศรี ใจเชื้อ. ปัจจัยที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งหมู่บ้านฝ่าน้อย ตำบลพิชัย อำเภอเมืองจังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2523.

- พรรคดี ผ่องแผ้ว และธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์. รายงานวิจัย เรื่องคณะกรรมการการเลือกตั้ง. กรุงเทพฯ : มูลนิธิเอเชีย. 2539.
- พรรคดี ผ่องแผ้ว. พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง : ทฤษฎีและผลการวิจัยเชิงประจักษ์. วารสาร สังคมศาสตร์ สิงหาคม (2522) : 1-11.
- มนตรี เจนวิทย์การ. ข้อคิดว่าด้วยบทบาทของกลุ่มผลประโยชน์ในยุคประชาธิปไตยทุนนิยม”, สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์. ปีที่ 36 ฉบับที่ 18, 9-15 ตุลาคม พ.ศ. 2532.
- ลิขิต ธีระเวคิน. วิวัฒนาการการเมืองการปกครองไทย. พิมพ์ครั้งที่ 5 แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2540.
- วรวิธ วงศ์กิจจาเลิศ. การศึกษาเชิงประจักษ์เกี่ยวกับทัศนคติทางการเมืองของนักศึกษาไทย และความสัมพันธ์กับคุณลักษณะทางสังคม. วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขา การเมืองการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2531.
- วิภากรณ์ ปราโมช ณ อยุธยา. การศึกษาเรื่องทัศนคติทางการเมือง ความรู้ความเข้าใจและความสนใจ ในการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขต กรุงเทพมหานคร วันที่ 4 เมษายน 2519. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาสังคม วิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย. 2520.
- วิเชียร เกตุสิงห์. สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย. พิมพ์ ครั้งที่ 2. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- สุจิต บุญบงการ และพรรคดี ผ่องแผ้ว. พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงของคนไทย. กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2523.
- สำนักคณะกรรมการการเลือกตั้ง จังหวัดอุดรธานี. สถิติ การใช้สิทธิเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดอุดรธานี. 3 กรกฎาคม 2554.
- สุนันท์ เกษมชัยนันท์. ทัศนคติทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสื่อมวลชนไทย : ศึกษาเปรียบเทียบผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์และ ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์สายการเมือง. สารนิพนธ์ รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2536.
- สุวิทย์ รุ่งวิสัย. พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ของประชาชนในอำเภอเมืองเชียงใหม่. กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์. 2526.
- เสริญ บุญญะหิตานนท์ และเน่งน้อย นະมาตย์. การวิจัย เกี่ยวกับทัศนคติความรู้ความเข้าใจทางการเมือง และพฤติกรรมในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2520.
- อรรถัย กักผล และโสภารัตน์ สาธุวงศ์. รายงานวิจัยเรื่อง สตรีกับการพัฒนาการเมือง. กรุงเทพฯ : คณะ รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2539.
- อเนก เหล่าธรรมทัศน์. *สองนคราประชาธิปไตย : แนวทางปฏิรูปการเมืองเศรษฐกิจเพื่อ ประชาธิปไตย*. กรุงเทพฯ : มติชน. 2538.
- Weiner, Myron. Political Participation : Crises of the Political Process. in Binder, L.et al. eds. Crises and Sequence in Political Development. Princeton, N.J. ; Princeton University Press, 1971.
- Roth, David F., and Wilson, Frank L., *The Comparative Study of Politics*. Englewood Cliff, N.J. : Prentice-Hall, 1980.

บทความวิชาการ

โครงสร้างหลวมของสังคมไทยในบริบทคุณลักษณะของคนอาเซียน

THE LOOSELY STRUCTURED SOCIETY OF THAILAND IN THE CHARACTERISTICS
OF THE ASEAN PEOPLEผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณพศ ลิทธิเลิศ¹

Asst. Prof. Khanapoj Sittilert

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งนำเสนอปัญหาที่เกิดจากโครงสร้างหลวมของสังคมไทย ที่อาจเป็นผลกระทบทั้งในทางที่ดีและเสียต่อการเปิดประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปีพุทธศักราช 2558 ซึ่งเป็นผลมาจากแต่เดิมของคุณลักษณะคนไทยที่เป็นสังคมเกษตรกรรม และศาสนาพุทธ ที่คนมักเป็นเจ้านายตนเองและเป็นผู้กำหนดเวลาในการทำงาน จึงมีความเป็นปัจเจกชนค่อนข้างสูง และจะทำทุกอย่างตามอำเภอใจ โดยไม่ค่อยให้ความใส่ใจต่อกฎเกณฑ์ของสังคม อีกทั้งคนไทยมีนิสัยชอบสนุกสนาน อีสาระ ไม่ชอบถูกบังคับ มีความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่ชอบวางแผน ไม่ป้องกันในการแก้ไขปัญหาล่วงหน้า แต่จะแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และทำงานเฉพาะกิจ จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าโครงสร้างสังคมหลวมนั้นมีทั้งข้อดีและข้อเสีย สำหรับข้อดีก็คือคนไทยมีความยืดหยุ่นจึงทำให้สามารถปรับตัวได้ง่ายในการที่จะอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคมได้ และความแตกต่างในความหลากหลายของคนในสังคมไทย เช่น สถานภาพทางเศรษฐกิจ ความเป็นเมืองและชนบท ชาติพันธุ์ ศาสนา การศึกษา แต่ก็ทำให้เกิดการแบ่งแยกกันมากขึ้น ถึงแม้จะมีความแตกต่างกันแต่ก็สามารถที่จะอยู่ร่วมกันได้ ข้อเสียคือการทำงานของคนไทยไม่ค่อยมีการวางแผน ยึดตนเองเป็นหลัก และมักจะหลีกเลี่ยงต่อการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ข้อบังคับ กติกาของสังคมอยู่เสมอ จึงเห็นควรที่จะดำเนินการในการหาแนวทางหรือมาตรการในการแก้ไขโครงสร้างหลวมให้เป็นโครงสร้างกระชับและมีความชัดเจนขึ้น ด้วยการหาวิธีการปรับเปลี่ยนเจตคติของคนให้เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อแก้ไขปัญหาร่วมกัน มีการบังคับใช้กฎระเบียบอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมความสัมพันธ์โดยเน้นการปรึกษาหารือ และสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ถ้าหากกระทำได้นี้ก็น่าจะสอดคล้องกับคุณลักษณะของคนในประชาคมอาเซียน และ 3 เสาหลัก ได้แก่ การเมืองและความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

คำสำคัญ : โครงสร้างหลวม, สังคมไทย, ลักษณะของคนอาเซียน

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชามานุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

Email : khanapoj.s@gmail.com

ABSTRACT

This paper focuses on the problem of loosely structured society of Thailand as well as potential positive and negative impacts on the country as it will become a part of ASEAN Economic Community in the year 2015. Since Thailand is an agricultural and Buddhist country in which people like being self-employed and set their own working time ; thus, they are highly individualist. They are in favour of doing everything in their own way, with little attention to the rules of society. Thailand also has a habit of entertaining and the people do not like being forced. They love a simple life, usually with no long-term, precautionary planning ; they mostly deal with immediate problem, on an ad hoc basis. From the foregoing, it can be seen that the loose social structure has both advantages and disadvantages. The advantage is that Thai people are flexible so they can be easily adapted in order to coexist with others in society amidst diverse people with different economic status, urban - rural disparity , different ethnic, religious and educational backgrounds. But this do not create much severance. They are still able to live together despite such differences. The downside is that the people always lack planning ; they are self-centered and often avoid complying with the statutes, regulations or rules of society. Therefore, it is necessary to find measures to modify the loose-fitting structure into a tighter and clearer one. This is by providing a way to change Thai people's attitudes for the sake of the common good, solutions to common problems, effective enforcement of regulations, good relationship based on intimate discussions as well as building mutual trust. If really implemented, this would be in consistence with the characteristics of the people of ASEAN and the three pillars of the ASEAN Community namely : politics and security, economy, society and culture.

Keyword : Loosely Structured Society, The Thai Society, characteristics of the ASEAN people

บทนำ

จากที่มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ว่ามนุษย์นั้นเป็นสัตว์สังคมที่อยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม เป็นหมู่เหล่า ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่มีมนุษย์กับสังคมจึงแยกออกจากกันไม่ได้ เพราะมนุษย์เกิดมาต้องอาศัยสังคมพึ่งพาอาศัยและมีความสัมพันธ์ต่อกัน ไม่สามารถที่จะอยู่โดดเดี่ยวตามลำพังได้ เช่น ลูกเมื่อเกิดขึ้นมา สามารถที่จะช่วยเหลือตนเองได้หรือไม่ ถ้าหากไม่มีแม่ พ่อ คอยป้อนข้าวป้อนน้ำให้อาบน้ำให้ ใส่เสื้อผ้า สอนให้ทำอย่างนั้นอย่างนี้ เป็นต้น

ก่อกำเนิดมีการจัดระเบียบในการมีชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างมีแบบแผนเพื่อเป็นหลักในการดำเนินชีวิตและการอยู่รอด และสร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่ตนเองและสังคม เพราะมนุษย์มีแบบแผนในการดำรงชีวิต ซึ่งแบบแผนของมนุษย์ได้จากการเรียนรู้ การสร้างสม การสืบต่อการถ่ายทอด จนทำให้มนุษย์แตกต่างจากสัตว์ทั่วไปด้วยเหตุที่มนุษย์นั้นมีการคิดต่อในเชิงการพัฒนาโดยไม่หยุดนิ่ง ยกตัวอย่างเช่น มนุษย์ได้อาหารมาบริโภคแล้ว มนุษย์ก็ยังคิดต่อไปอีกว่ามือต่อไปจะกินอะไร อาหารมาจากไหนและทำอย่างไร ถ้ากินไม่หมดจะเก็บถนอมอาหารอย่างไรสำหรับเก็บเอาไว้กินในมือต่อไปจึงทำให้เกิดเทคโนโลยีใหม่ ๆ ขึ้น ซึ่งแตกต่างจากสัตว์โดยทั่วไปเมื่อได้

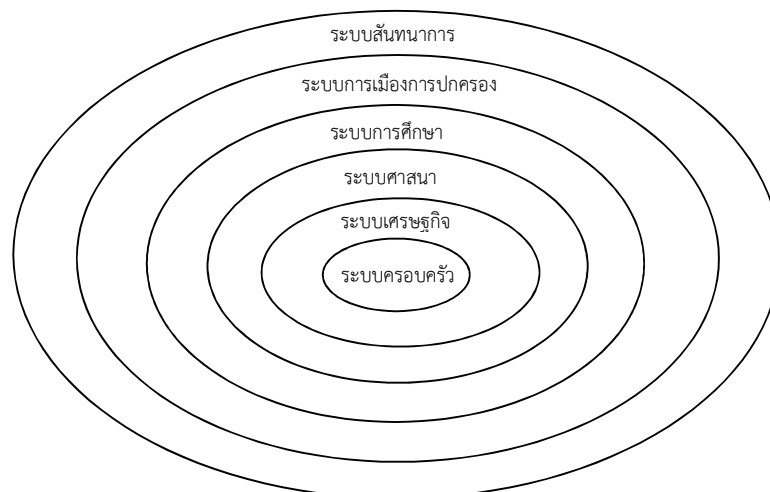
กินอาหารอิ่มแล้วก็จะนอนไม่ได้คิดว่ามือต่อไปจะมีกินหรือไม่ อย่างไร ถ้าหิวก็จะออกไปหาอาหารใหม่ ซึ่งก็จะกระทำอยู่เช่นนี้ตลอดมา จึงไม่มีวิวัฒนาการเหมือนกับมนุษย์

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น สังคมจึงหมายถึง คนตั้งแต่สองคนขึ้นไปมาอยู่ร่วมกัน และสร้างสมาชิกใหม่ โดยอาศัยอยู่ในอาณาบริเวณหนึ่งโดยมีความสัมพันธ์ภายใต้ กฎเกณฑ์ระเบียบ ข้อบังคับที่สังคมนั้น ๆ กำหนดขึ้น มีการปะทะสังสรรค์กันทางสังคม มีประเพณีและวัฒนธรรม เดียวกัน ซึ่งเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของคนในสังคม

โครงสร้างสังคม (Social Structure)

ในสังคมหนึ่ง ๆ แม้ว่าจะมีขนาดหรือ ลักษณะเฉพาะของสังคมแตกต่างกัน แต่เมื่อกล่าวถึง โครงสร้างสังคมโดยทั่วไปหรือโครงสร้างพื้นฐานทางสังคม แล้ว ทุกสังคมต่างมีองค์ประกอบย่อย ๆ ที่สำคัญ ซึ่งสามารถแยกออกได้เป็นระบบย่อย 6 ระบบที่มีความสัมพันธ์กันของสังคมมนุษย์ ได้แก่ ระบบครอบครัว ระบบเศรษฐกิจ ระบบศาสนา ระบบการศึกษา ระบบการเมืองการปกครอง (พิชิต พิทักษ์เทพสมบัติและธีรเวทย์ ประมวลรัฐรัฐการ, 2538, หน้า 23-24) และผู้เขียนขอเพิ่ม อีกระบบย่อยหนึ่งที่มีความสำคัญคือระบบสันตนาการ นอกจากระบบย่อยแต่ละระบบจะทำหน้าที่ของตนเองแล้วยังทำหน้าที่สัมพันธ์กับระบบย่อยอื่น ๆ อีกด้วย หากว่า ระบบย่อยไม่กระทำหน้าที่สัมพันธ์ต่อกัน ก็ต้องมีการปรับ

เพื่อให้ระบบย่อยในสังคมสามารถเคลื่อนไหวต่อไปได้ ในกรณีดังกล่าว ถ้าเปรียบโครงสร้างของสังคมเหมือนกับ ร่างกายของมนุษย์ซึ่งมีระบบย่อย คือ สมอง ทำหน้าที่สั่งการ ตา ทำหน้าที่ในการมองเห็น หู ทำหน้าที่ในการรับฟัง จมูก ทำหน้าที่ในการหายใจ ปาก ทำหน้าที่ในการรับประทานอาหารและน้ำ แขน ทำหน้าที่ในการจับลาก ดึง และขา ทำหน้าที่เดิน เป็นต้น ซึ่งแต่ละส่วนก็จะทำหน้าที่ของตนเอง และจะต้องมีความสัมพันธ์กับส่วนอื่น ๆ ด้วย ก็จะทำให้ระบบนั้นคงอยู่ได้ เช่น ตามองเห็นแก้วกาแฟวางอยู่บนโต๊ะ สมองทำหน้าที่ในการสั่งให้ขาเดินไปที่โต๊ะและให้แขนยกถ้วยกาแฟขึ้นมาดื่ม ที่ปากซึ่งทำหน้าที่ในการดื่ม นั้นแสดงว่าแต่ละส่วนทำหน้าที่ของตนเองและทำหน้าที่สัมพันธ์ซึ่งกันและกันด้วย ถ้าหากต่างฝ่ายต่างทำหน้าที่ของตนเองโดยไม่มี ความสัมพันธ์ต่อกัน ก็จะทำให้เกิดปัญหาได้ เช่น ตามองเห็นถ้วยกาแฟ สมองสั่งการให้ไปหยิบถ้วยกาแฟ แต่ขาไม่ยอมเดินคือไม่ทำหน้าที่ของตนเองและไม่สัมพันธ์กับระบบย่อยอื่น ๆ ก็ทำให้แขนไม่สามารถหยิบถ้วยกาแฟได้ คน ๆ นั้นก็จะกลายเป็นคนพิการซึ่งจะต้องหาวิธีรักษาหรือเข้าโรงพยาบาลเพื่อรักษาให้ร่างกายสามารถกลับมาเป็นปกติได้ โดยเป็นการปรับความสมดุลของระบบ เช่นเดียวกับ โครงสร้างของสังคมดังปรากฏตาม ภาพประกอบที่ 1

ภาพประกอบที่ 1 โครงสร้างสังคม (Social Structure)

โครงสร้างทางสังคม จึงหมายถึง ส่วนต่าง ๆ ที่ประกอบกัน เป็นระบบความสัมพันธ์ของสังคมมนุษย์ ส่วนประกอบ ดังกล่าวจะต้องเป็นเค้าโครงที่ปรากฏในสังคมมนุษย์ทุก ๆ สังคม แม้ว่าจะมีรายละเอียดปลีกย่อยแตกต่างกันไป ในแต่ละสังคมก็ตาม ในการนี้ โครงสร้างของสังคมจึงมี ลักษณะที่สำคัญดังนี้ (รัชชัย พิงธรรม, ม.ป.ป , ออนไลน์)

1. มีความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก หมายถึง สมาชิกในสังคมมีการปฏิสัมพันธ์กัน เช่น การสนทนากัน การประชุม การคบหาสมาคม การทำกิจกรรมร่วมกัน

2. มีกฎเกณฑ์หรือระเบียบแบบแผน ของ การติดต่อสัมพันธ์กัน หมายถึง มีระเบียบแบบแผน ข้อบังคับให้บุคคลในสังคมยึดถือร่วมกันเพื่อทำให้การ ติดต่อกันไปด้วยความเรียบร้อย เช่น การปฏิบัติระหว่าง ผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา หรือระหว่างครูกับศิษย์ เป็นต้น

3. มีจุดหมายในการติดต่อสัมพันธ์กัน การที่ สมาชิกในสังคมมีการติดต่อสัมพันธ์กัน ต้องมีเป้าหมายหรือ วัตถุประสงค์เป็นตัวกำหนด ซึ่งอาจจะเป็นเป้าหมาย เฉพาะตัว หรือเป้าหมายรวม

4. โครงสร้างของสังคมมีการเปลี่ยนแปลงได้ ตลอดเวลาหากมีสิ่งที่ทำให้ส่วนต่าง ๆ ของสังคม เปลี่ยนแปลง

สังคมไทย

สังคมไทยก็เป็นสังคมหนึ่งที่มีโครงสร้างทางสังคม เหมือนกับสังคมอื่น ๆ เพียงแต่ว่าอาจจะแตกต่างกัน ในรายละเอียดเท่านั้น และสังคมไทยก็เป็นกลุ่มชนชาติ ที่มีวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีที่สืบทอดกันมา เป็นระยะเวลายาวนาน โดยลักษณะของสังคมไทยนั้น จะเปลี่ยนแปลงไปตามปัจจัยต่างๆ ตลอดเวลา แต่อย่างไร ก็ตามก็ยังมีลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ของสังคมไทยอยู่ ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้ (ลักษณะสังคมไทย, ม.ป.ป., ออนไลน์)

1. มีโครงสร้างแบบหลวม ๆ หมายความว่า เป็นสังคมที่ได้มีการสร้างกฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับที่ดี ในสังคม แต่คนในสังคมไม่ว่าจะเป็นผู้ที่ต้องบังคับ ใช้กฎหมาย หรือผู้ที่อยู่ภายใต้กฎหมายก็ตามไม่ค่อยจะ

มีการรักษากฎเกณฑ์ระเบียบต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด ถึงจะมี ก็เป็นช่วงระยะเวลาหนึ่งเท่านั้นหลังจากนั้นก็เหมือนเดิม และมีการผ่อนปรนในเรื่องต่าง ๆ ค่อนข้างมาก เช่น โครงการส่งเสริมการสวมหมวกนิรภัย กฎหมายห้ามใช้ โทรศัพท์ในขณะขับรถ เป็นต้น

2. เป็นสังคมเกษตรกรรม ซึ่งเป็นอาชีพหลัก ทางเศรษฐกิจไทยมาแต่ดั้งเดิม ทั้งยังเป็นอาชีพที่สร้าง รายได้ให้กับประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศอีกด้วย นอกจากนี้ยังได้หล่อหลอมชีวิตจิตใจของคนไทยให้รักอิสระ อยู่อย่างเรียบง่าย มีจิตใจอ่อนโยน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ผู้อื่น และกัน แม้วิถีชีวิตของคนไทยในปัจจุบันจะ เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม นั่นก็คือระบบเศรษฐกิจแบบทุน นิยมจะเข้ามาในสังคมไทยซึ่งจะมีการแข่งขันกันทาง ธุรกิจมากขึ้น แต่จากการที่สังคมไทยเป็นสังคมชาวพุทธ จึงมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันทำให้สมาชิกในสังคมสามารถ ปรับตัวเข้าหากันได้อย่างสงบสุข ไม่มีปัญหาการขัดแย้งกัน เหมือนกับในสังคมของประเทศอื่น ๆ บางประเทศ

ภาพประกอบที่ 2 ภาพการลงแขกดำนา

ที่มา : ภาพดำนา, (ม.ป.ป.) , ออนไลน์

3. สังคมไทยเป็นสังคมที่มีความผูกพันกันใน ระหว่างเครือญาติอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้เนื่องจากสังคมไทยเป็น สังคมเกษตรกรรม จึงจำเป็นต้องอาศัยแรงงานของคน ในครอบครัวเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ครอบครัวของคนไทยแต่ เดิมเป็นครอบครัวขยายซึ่งมีบุคคลหลายชั้นมาอยู่รวมอยู่ ด้วยกัน เช่น มีพ่อแม่ ลูก หลาน ปู่ ย่า ตา ยาย หรือญาติ อื่นๆ ซึ่งเป็นสายสัมพันธ์ทางระบบเครือญาติ จึงเกิด

ความผูกพัน ห่วงใยดูแลทุกข์สุขของกันและกัน เป็นสายสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นที่ต้องอุปการะเกื้อกูลกัน มีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ และญาติผู้ใหญ่ของตน

4. สังคมไทยเป็นสังคมที่ยึดมั่นในพระพุทธศาสนา และขนบธรรมเนียมประเพณี ที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินชีวิตคนไทย และคนไทยก็จะมีพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนานับตั้งแต่เกิดตลอดจนกระทั่งตาย

5. สังคมไทยเป็นสังคมที่เทิดทูนสถาบันกษัตริย์ เนื่องจากประเทศไทยมีการปกครองในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์โดยมีกษัตริย์ปกครองมาตั้งแต่โบราณ ทรงมีฐานะเป็นพระเจ้าแผ่นดิน ยึดถือหลักทศพิธราชธรรม ในการปกครองประชาชนให้อยู่เย็นเป็นสุข ถึงแม้ในปัจจุบันการปกครองของไทยได้เปลี่ยนจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นการปกครองแบบประชาธิปไตยที่พระมหากษัตริย์อยู่ภายใต้กฎหมาย แต่พระมหากษัตริย์ก็ยังคงได้รับการเคารพเทิดทูนจากพสกนิกรอย่างเช่นในอดีตเสมอมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลปัจจุบัน ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ผู้ทรงอุทิศพระวรกายและพระราชหฤทัย ในการทรงงานอย่างหนัก เพื่ออาณาประชาราษฎร์อย่างไม่ทรงรู้สึกเหน็ดเหนื่อย เพื่อที่จะให้ประชาชนของพระองค์มีความสุข อยู่ดีกินดี พระองค์จึงทรงเป็นมิ่งขวัญ และศูนย์รวมแห่งความสามัคคีของคนในชาติ และได้รับการยกย่องเทิดทูนอย่างสูงในสังคมไทย

6. สังคมไทยเป็นสังคมที่ให้ความสำคัญในเรื่องอาวุโส ให้เกียรติยกย่องผู้ใหญ่ หรือผู้ที่อาวุโสกว่า ซึ่งถือเป็นลักษณะเด่นของสังคมไทย ซึ่งจะพบเห็นได้ในทุกกลุ่มทุกชั้น โดยพ่อแม่ ผู้ปกครองจะสั่งสอนลูกหลานกันต่อๆ มา ให้เด็กมีสัมมาคารวะต่อผู้ที่อาวุโสกว่า ซึ่งในทางพุทธศาสนาก็กล่าวรับรองว่าเป็นความดีงาม ผู้ที่ปฏิบัติจะได้รับความสุขความเจริญ

จากที่กล่าวมาข้างต้น เป็นลักษณะเฉพาะของคนไทยที่มีทั้งส่วนที่ดี และมีบางส่วนที่บกพร่องควรต้องมี

การปรับแก้ไขเพื่อให้สอดคล้องกับที่ประเทศไทยจะเปิดประเทศเข้าสู่อาเซียนในปี 2558

ในสังคมไทยนับตั้งแต่เริ่มมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504 - 2509) เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันจะเน้นการพัฒนาหรือเห็นคุณค่าทางวัตถุมากกว่าการพัฒนาทางด้านจิตใจ ซึ่งยิ่งพัฒนาไปเท่าใด จะยิ่งเกิดปัญหาจากการพัฒนาเท่านั้น เพราะไม่ค่อยให้ความสนใจต่อการพัฒนาสังคมเลย จึงเป็นผลที่ทำให้คนไทยในยุคปัจจุบันมีการแข่งขันกัน เอารอดเอาเปรียบซึ่งกันและกัน ขาดความเอื้อเฟื้อ มีความเครียดและปัญหาทางจิตเกิดขึ้นมากมาย เช่น มีพฤติกรรมการแสดงออกที่รุนแรง ทำร้ายกันของคนในครอบครัวตนเอง ขาดความเมตตา ทั้ง ๆ ที่คนไทยส่วนใหญ่ นับถือพุทธศาสนา ซึ่งจะเห็นได้ว่าปรากฏการณ์จริงไม่สอดคล้องกับลักษณะที่เป็นอัตลักษณ์ของคนไทยที่กล่าวมาในเรื่องความผูกพันกัน และสังคมไทยเป็นสังคมที่ยึดมั่นในพุทธศาสนา

ภาพประกอบที่ 3 พฤติกรรมการแสดงออกที่รุนแรง
ที่มา : สังคมไทย. (ม.ป.ป.) , ออนไลน์

หรือคนไทยในปัจจุบันตกเป็นทาสของประเทศทุนนิยม ที่ผลิตเครื่องอุปโภคบริโภคมาเป็นเหยื่อล่อ ทำให้คนอยากมี อยากได้ และเกิดการบริโภคนิยมผ่านสื่อต่าง ๆ โดยไม่ได้ มีการควบคุมอย่างจริงจัง เมื่อมีความต้องการอยากจะได้ สิ่งของต่าง ๆ เหมือนอย่างของคนอื่นมี แต่ไม่มีเงินซื้อ ก็จะ กระทำทุจริต ลักขโมย วิ่งราวทรัพย์ จี้ปล้น ค้าบริการ ทางเพศ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีสิ่งมอมเมาในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การพนัน สิ่งเสพติด ได้แก่ บุหรี่ ยาบ้า ยาไอซ์ กัญชา เมื่อสังคมไทยตกอยู่ในสภาพแวดล้อมเช่นนี้ อีกทั้ง คนส่วนใหญ่คิดว่า การมีความพร้อมทางวัตถุจะทำให้ชีวิตมี ความสงบสุข จึงพยายามทำทุกวิถีทางเพื่อให้ได้มาซึ่งวัตถุ ที่จะนำมาใช้ในการดำรงชีวิต สิ่งใดก็ตามที่ยังไม่มีเหมือน คนอื่น ๆ ก็พยายามดิ้นรนที่จะหามา สิ่งที่มีอยู่แล้วก็ทำให้มี มากกว่าเดิม ถึงกับต้องกู้หนี้ยืมสินเพื่อที่จะมาซื้อ ด้วย เหตุผลเหล่านี้อาจจะมึผลกระทบบ้างถึงขั้นทุจริตต่อหน้าที่ การงานได้ คนประเภทนี้จะหาความสงบสุขทางใจไม่ได้จน ตลอดชีวิต ข้อเท็จจริงดังกล่าวนี้ ไม่สอดคล้องกับหลักความ พร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนด้านการเมืองและ ความมั่นคง ในการที่จะทำให้คนอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ปราศจากภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ การค้ามนุษย์ คอร์รัปชัน เป็นต้น ในขณะที่เดียวกัน คนจะถลำลึกลงไปในระบบบริโภคนิยม ไม่ได้ใช้หลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการดำรงชีวิต จากข้อเท็จจริงข้างต้นคนไทยไม่ได้ใช้ เหตุผลในการตัดสินใจ ขาดการประหยัด การวางแผน และ ไม่มีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีทางด้านวัตถุ สร้างหนี้สินและ ไม่สามารถที่จะมีอำนาจในการชำระหนี้ได้ ตามการเสนอ ขาวเรื่องการสร้างหนี้ในระบบ กรณีนี้ก็ไม่สอดคล้องกับ เจตคติซึ่งเป็นคุณลักษณะหนึ่งของคนในประชาคมอาเซียน จำเป็นที่หน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องควรจะหา แนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ๆ ที่เกิดขึ้น

จะเห็นได้ว่าสังคมไทยในปัจจุบันจะมีลักษณะ ที่ค่อนข้างขัดแย้งกับลักษณะเฉพาะของคนไทยดั้งเดิมที่ เป็นสังคมเกษตรกรรม ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะผลมาจากสังคม ของเมืองไทยได้นำเอาวัฒนธรรมชาวต่างประเทศเข้ามา มากมายโดยเฉพาะวิถีการดำรงชีวิตแบบสังคมอุตสาหกรรม

แต่สิ่งที่ไม่เคยเปลี่ยนแปลงเลยและก็ยังเป็นอยู่ไม่ว่าจะมี การเปลี่ยนแปลงไปกี่ยุคกี่สมัยแล้วก็ตาม นั่นก็คือโครงสร้าง หลวมของสังคม

คำว่า โครงสร้างหลวมของสังคม เป็นผลงานวิจัย ของนักวิชาการชื่อ John F. Embree ซึ่งได้มาศึกษา รูปแบบทางสังคมของไทย โดยดูจากพฤติกรรมต่างๆ ความคิดเห็น ค่านิยม ฯลฯ โดยสรุปรูปแบบทางสังคมของ ไทยที่เรียกว่าโครงสร้างหลวม มีลักษณะดังนี้ (Embree, John F. 1950 , p. 183-193)

1. เป็นสังคมที่มีปัจเจกชนนิยมสูง (Individualism) รักอิสระ ทำอะไรตามใจตัวเอง มี ลักษณะตัวใครตัวมัน ไม่ชอบถูกบังคับ ไม่ค่อยมีวินัย สอดคล้องกับการเลี้ยงดูในวัยเด็กซึ่งน่าจะเกิดจาก กระบวนการหล่อหลอมกล่อมเกลางานสังคม (socialization) ที่ไม่มีการบังคับ ตัวอย่างเช่น ปัญหา จราจร สาเหตุของปัญหาไม่ใช่ว่าเรมียานพาหนะมากมาย จนถนนไม่พอใช้แต่อุปสรรคและปัญหาที่สำคัญประการ หนึ่งคือ ผู้ใช้รถใช้ถนนขาดความมีวินัยในการขับ ขี่ ยานพาหนะ ปาดซ้าย ปาดขวา ตัดหน้ารถคันอื่น จนทำให้ เกิดอุบัติเหตุหลายครั้ง แม้กระทั่งการใช้บริการรถเมล์ต้อง ยืนห้อยโหนโดยไม่มีที่นั่ง (ทั้งของภาครัฐและเอกชน)

อีกประการหนึ่งการข้ามถนนของคนไทย มีสะพานลอยให้ข้ามถนนเพื่อความปลอดภัยแต่ไม่ใช่โดย มีสาเหตุข้ออ้างหลากหลายประการ และสัญญาณไฟจราจร คนไทยไม่ค่อยยึดถือปฏิบัติอย่างจริงจัง เอาตนเองและ โอกาสเป็นที่ตั้งมากกว่า หรือการขับรถยนต์ทางจราจร ในขณะที่ประเทศญี่ปุ่น เป็นสังคมแบบโครงสร้างกระชับ ปัจเจกชนไม่มีอิทธิพลมากเท่ากับระเบียบวินัย ข้อบังคับ ของสังคมหรือกฎหมาย เช่น ไม่ว่าถนนจะโล่งแค่ไหน หรือ จะเป็นตอนดึกที่ถนนว่างไม่มีรถคันไหน คนญี่ปุ่นจะ ไม่ข้ามถนนเลย แต่จะเดินไปจนเจอทางม้าลายและรอ ไฟเขียวให้คนข้ามถึงจะข้ามถนน เช่นเดียวกับ ประเทศ มาเลเซีย สิงคโปร์ ระเบียบวินัยจะดีมาก เช่น การเดินข้าม ถนนที่ไม่มีสะพานลอยเมื่อมีไฟเขียวให้เดินข้ามได้ ก็เดิน ข้ามอย่างรวดเร็ว หากสัญญาณไฟแดงขึ้นยังข้ามถนน ไม่เสร็จ จะมีสัญญาณเตือนและต้องเสียค่าปรับ ส่วนรถเมล์

ถ้ามีผู้โดยสารเต็มแล้วจะไม่มี การจองรับผู้โดยสารอีก เพื่อให้ผู้โดยสารทุกคนได้มีที่นั่ง นี่คือการตัวอย่างของการสร้างวินัยให้กับคนในชาติสังคมโปรซึ่งเป็นประเทศที่เป็นเกาะเล็ก ๆ ประชากรมากมายแต่ไม่มีปัญหาติดเหมือนกับประเทศไทย ในการนี้ แนวทางในการแก้ปัญหา คือ การวางระเบียบควบคุมการจราจรที่รัดกุม สร้างวินัยให้กับคนในชาติทุกคนต้องร่วมมือดูแลช่วยเหลือกัน (อรทัย เพชรสันต, ม.ป.ป. , ออนไลน์)

ภาพประกอบที่ 4 การจราจรบนทางจราจร

ที่มา : ภาพจราจรบนทางจราจร, (ม.ป.ป.) , ออนไลน์

จากการสำรวจโดยใช้เครื่องมือแบบสอบถามใน 3 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มบุคคลทั่วไป กลุ่มอาจารย์ และกลุ่มนักศึกษา พบว่า ทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นเหมือนกันว่าด้านปัจเจกชนนิยมของคนไทยนั้นจะมีอุปนิสัยรักอิสระ เสรี รักความเป็นไทย ไม่ให้ความสำคัญกับเวลา มีความเชื่อเรื่องศาสนาเกี่ยวกับการพึ่งตนเอง และไม่ก้าวร้าวกัน ชอบทำตามใจตนเอง และผู้น้อยจะมีความเกรงใจผู้ใหญ่ ซึ่งก็เป็นคุณลักษณะของคนไทยดังที่กล่าวมาแล้ว เป็นต้น

ถ้าหากประเทศไทยจะต้องเปิดประเทศ จำเป็นที่จะต้องสร้างคุณลักษณะด้านทักษะพลเมือง และความรับผิดชอบต่อสังคมให้กับคนไทยในการอยู่ร่วมชนชาติอื่น โดยรู้และเข้าใจสิทธิมนุษยชน เห็นคุณค่าในการรักษา และปกป้องสิทธิของตนเองและผู้อื่น อีกทั้งตระหนักในความเสมอภาค ความยุติธรรม และมีส่วนร่วมในการสร้างความเป็นธรรมในสังคม ความรู้ในด้านกฎหมาย ข้อบังคับในสังคม และด้านสังคมและวัฒนธรรม

ให้ความสำคัญในเรื่องระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย และยึดมั่นวิถีทางประชาธิปไตย

2. ไม่ชอบผูกมัดในระยะยาว (Long-term obligation) แต่จะนัดแก้ปัญหาลเฉพาะหน้า เรื่องเฉพาะกิจ ไม่ชอบวางแผนระยะยาว ถ้าปัญหายังไม่เกิดจะไม่หาทางป้องกัน แต่รอปัญหาเกิดแล้วค่อยหาทางแก้ ในกรณีที่เกิดปัญหา เช่น น้ำท่วม วิกฤติเศรษฐกิจ ราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ ปัญหายาเสพติด ปัญหาครอบครัว ฯลฯ ก็จะไม่วางแผนล่วงหน้า ทำให้สังคมอยู่รอดยากในสถานการณ์ปัจจุบัน (จรี วิจิตรวาทการ, ม.ป.ป. , ออนไลน์) และจากการสำรวจ พบว่า คนไทยมีลักษณะตามที่กล่าวมาข้างต้น นอกจากนี้ ยังไม่ชอบการรวมกลุ่มกิจกรรมที่จะต้องผูกพันกันเป็นระยะเวลานาน จะทำกิจกรรมเฉพาะเป็นเรื่อง ๆ ไป เท่านั้น ที่ผ่านมามีการทำงานของคนไทยจะลงมือในการปฏิบัติโดยไม่จำเป็นต้องมีการวางแผน และอีกประเด็นที่สำคัญคนไทยส่วนใหญ่ยังขาดความร่วมมือกันอย่างจริงจัง และความสามัคคี นอกเสียจากว่าจะมีเหตุการณ์วิกฤติที่เกิดขึ้น

3. มีความยืดหยุ่นสูง (Flexibility) คนไทยปรับตัวง่าย มักจะเลือกปฏิบัติในสิ่งที่ตนพอใจ ไม่ยึดถือว่าต้องปฏิบัติเป็นแบบเดียวกัน ซึ่งไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัวเปลี่ยนแปลงได้ง่าย ไม่ชอบป้องกันปัญหาแต่แก้ปัญหาแก้ไขสถานการณ์ได้ ซึ่งจากการทำการสำรวจก็พบว่า กลุ่มบุคคลทั่วไป กลุ่มอาจารย์และกลุ่มนักศึกษาก็มีความคิดที่เห็นด้วยกับที่กล่าวมาข้างต้น ในกรณีนี้คนไทยมีลักษณะตรงข้ามกับฝรั่งที่มีความเข้มงวดกวดขันสูง (Rigidity) และยึดกฎเกณฑ์ ในประเด็นที่ทำให้สังคมไทยอยู่รอดได้ก็คือทำให้ประเทศไทยรักษาเอกราชไว้ได้ ตัวอย่างเช่น ในยุคหลังสงครามครั้งที่ 5 คือยุคของการล่าอาณานิคม พระองค์มีวิธีการต่อสู้ด้วยการใช้ 3 มาตรการหลัก ๆ ก็คือ (ลิขิต ธีรเวคิน, 2551 , ออนไลน์)

มาตรการแรก ก็คือ การใช้ **ใจ** และ **ปาก** หมายถึง การใช้ความชาญฉลาด และความจริงใจบวกกับกุศโลบายทางการทูต ด้วยการพยายามถ่วงดุลมหาอำนาจสองมหาอำนาจใหญ่คือ อังกฤษและฝรั่งเศส และต่อมาก็ได้

อาศัยรัสเซียและเยอรมนีมาช่วยบรรเทาแรงกดดันจากฝรั่งเศสโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณี รศ.112

มาตรการที่สอง ก็คือ การพัฒนาประเทศโดยเดินตามรูปแบบตะวันตก เปลี่ยนการปกครองบริหารจากจตุสดมภ์ เวียง วัง คลัง นา มาเป็น 12 กระทรวงแบบตะวันตก นำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามา เช่น ไฟฟ้า โทรเลข โทรศัพท์ รถยนต์ และรถไฟ ปฏิรูประบบการจัดกำลังคนด้วยการออกพระราชบัญญัติการเกณฑ์ทหาร ยกเลิกระบบไพร่ และเลิกทาสอย่างค่อยเป็นค่อยไป มาตรการดังกล่าวนี้ทำได้โดยการรวมศูนย์ไว้ส่วนกลางใน พ.ศ. 2435 ซึ่งมีการปฏิรูประเบียบบริหารราชการแผ่นดินอย่างขนานใหญ่

มาตรการที่สาม ก็คือ การใช้ความฉลาดในการมองปัญหาการเมืองระหว่างประเทศ ใช้ประโยชน์จากภูมิรัฐศาสตร์ของสยามที่เป็นรัฐกึ่งชน ทำให้อังกฤษและฝรั่งเศสทำสนธิสัญญาประกันเอกราชของสยามใน ค.ศ. 1896 และ ค.ศ. 1904

ในกรณีของคนไทยที่มีความยึดหยุ่นสูงก็เป็นผลดีต่อการเข้าไปสู่อาเซียนได้อย่างดี เพราะการปรับตัวได้ง่ายของคนไทยเป็นทักษะทางสังคมอย่างหนึ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตในประชาคมอาเซียน มีการบูรณาการทางสังคมสูงจะเห็นได้จากการยอมรับ ความเหมือน ความแตกต่างของความหลากหลายทางชีวภาพ เชื้อชาติ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ศาสนาและวิถีความเป็นอยู่ และก็สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างปกติสุข กอปรทั้งยอมรับผลกระทบของสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นด้วยหรือจะกล่าวอย่างทั่วไปว่าเป็นลักษณะของการประนีประนอมนั่นเอง

4. ผู้ที่ละเมิดกฎกติกาทางสังคมไม่ค่อยถูกสังคมลงโทษ (Low social sanction) คือ จากการใช้แบบสำรวจทำให้ทราบว่าคนไทยส่วนใหญ่มีความเข้าใจกฎระเบียบ ข้อบังคับและกติกาทางสังคมดี รู้ในหน้าที่แต่ชอบที่จะละเมิดบ่อย การแหกกฎกลายเป็นเรื่องธรรมดา นั่นก็เป็นเพราะว่าไม่มีบทลงโทษที่จริงจัง ทำดีทำชั่วมีค่าเท่ากัน หรือการลงโทษทางสังคมไม่เข้มแข็ง ทำให้ไม่มีความกระตือรือร้นที่จะทำความดี ความถูกต้อง เช่น การเลี้ยงดูพ่อแม่เป็นสิ่งที่ดี แต่ลูกที่ไม่เลี้ยงดูพ่อแม่ก็ไม่ถูกสังคมลงโทษและลูกที่ดูแลพ่อแม่ก็ได้ไม่ได้หมายความว่า

จะได้รับความรักหรือการยกย่องมากกว่าลูกที่ไม่ดูแล เป็นลักษณะอยู่แบบถ้อยที่ถ้อยอาศัย (จรี วิจิตรวาทการ, ม.ป.ป., ออนไลน์) หรือกรณีวัยรุ่นที่ยังไม่มีใบอนุญาตให้ขับขีรถยนต์ แต่ก็ไปขับขีรถโดยใช้ความเร็วสูงหรือใช้โทรศัพท์มือถือขณะขับขีรถเป็นเหตุให้เกิดอุบัติเหตุไปชนกับรถยนต์คันอื่นได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต แล้วสุดท้ายเรื่องก็เงียบหายไป ซึ่งจะเป็นปัญหาต่อการพัฒนาประเทศ เพราะไม่เคารพกฎหมาย หรือมีสองมาตรฐาน

โครงสร้างหลวมของสังคมไทยในประเด็นนี้จะมีผลกระทบต่อคุณลักษณะของประชาคมอาเซียนด้านสังคม และวัฒนธรรมในเรื่องของการมีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย การตระหนักในปัญหาของสังคม

อาเซียน หรือ สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations หรือ ASEAN) ก่อตั้งขึ้นโดยปฏิญญากรุงเทพ (The Bangkok Declaration) เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510 โดยสมาชิกผู้ก่อตั้งมี 5 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย ซึ่งผู้แทนทั้ง 5 ประเทศ ประกอบด้วย นายอาดัม มาลิก (รัฐมนตรีต่างประเทศอินโดนีเซีย) ตุน อับดุล ราชัก บิน ฮุสเซน (รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีกลาโหมและรัฐมนตรีกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติมาเลเซีย) นายนาซิโซ รามอส (รัฐมนตรีต่างประเทศฟิลิปปินส์) นายเอส ราชารัตนัม (รัฐมนตรีต่างประเทศสิงคโปร์) และพันเอก (พิเศษ) ถนัด คอมันตร์ (รัฐมนตรีต่างประเทศไทย) ในเวลาต่อมาได้มีประเทศต่างๆ เข้าเป็นสมาชิกเพิ่มเติม ได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม (เป็นสมาชิกเมื่อ 8 มกราคม 2527) เวียดนาม (วันที่ 28 กรกฎาคม 2538) ลาว พม่า (วันที่ 23 กรกฎาคม 2540) และกัมพูชา (วันที่ 30 เมษายน 2542) ตามลำดับ จากการรับกัมพูชาเข้าเป็นสมาชิก ทำให้อาเซียนมีสมาชิกรวม 10 ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยวัตถุประสงค์หลักของการก่อตั้งอาเซียน เพื่อส่งเสริมความร่วมมือและความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม เทคโนโลยี และการบริหาร ส่งเสริมสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับต่างประเทศ และองค์กรระหว่างประเทศ ประกอบด้วย

ความร่วมมือ 3 เสาหลัก คือ (คนพศ สิทธิเลิศ, 2554, น.10-12)

1. ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน
2. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
3. ประชาคมสังคม และวัฒนธรรม

ก่อนที่ประเทศไทยจะเปิดประเทศเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนั้น ควรที่จะหาแนวทางหรือมาตรการในการที่จะลดโครงสร้างหลวมของสังคมไทยให้เป็นโครงสร้างแบบกระชับ ซึ่งจะได้ไม่ก่อให้เกิดปัญหาที่คนหลายชาติจะมาใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน ซึ่งเป็นคุณลักษณะของคนอาเซียน ดังนี้

1. ปรับเปลี่ยนเจตคติในเรื่องการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน ให้มาทำประโยชน์ให้เกิดแก่ส่วนรวมมากขึ้น การเอื้ออาทรช่วยเหลือแบ่งปันกัน มีมิตรภาพ ยกย่องความหลากหลาย

2. ส่งเสริมการรวมกลุ่มเป็นชุมชน สมาคม/ชมรม เพื่อแก้ไขปัญหาาร่วมกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรม ทำให้เกิดการสร้าง ความมั่นคงและความร่วมมือกัน

ภาพประกอบที่ 5 การประชุมกลุ่มของชุมชน
ที่มา : ภาพรวมกลุ่มชุมชน, (ม.ป.ป.) , ออนไลน์

3. บังคับใช้กฎระเบียบอย่างมีประสิทธิภาพเท่าเทียมกันในสังคม โดยไม่ให้มีสองมาตรฐาน

4. ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคมอย่างเท่าเทียมกัน โดยเน้นการปรึกษาหารือมากกว่าระบบอุปถัมภ์ในกลุ่มพรรคพวก

5. สร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน โดยไม่คอยจับผิดกัน ร่วมมือกัน และที่สำคัญคือความสามัคคี ไม่มีการแบ่งแยกเป็นฝ่ายต่าง ๆ

ลักษณะโครงสร้างหลวมของสังคมนี้ มีผลให้คนไทยทำอะไรตามอำเภอใจ ไม่ค่อยยึดถือพันธะที่มีต่อระเบียบสังคมอย่างเคร่งครัด นอกจากนี้ จะเห็นได้ว่าในสังคมไทยมักมีการเลื่อนฐานะทางสังคมได้ง่ายโดยอาศัยระบบอุปถัมภ์และศาสนา ซึ่งเป็นวัฒนธรรมแบบศักดินาที่ยอมรับชื่นชมการเล่นพรรคเล่นพวก และยังหลงใหลในอำนาจนิยม ส่งผลให้ภาพรวมของสังคมไร้โครงสร้างที่ชัดเจน กอปรกับโครงสร้างหลวมมีลักษณะที่เป็นผลกระทบทั้งในทางที่ดีและเสียต่ออาเซียน ผู้เขียนขอเสนอในทางที่ดีก่อน เช่นในประเด็นที่มีความยืดหยุ่นสูง คนไทยจะใช้หลักการประนีประนอม มีการปรับตัวได้ง่ายหรือการคล้อยตาม ไม่สร้างกฎเกณฑ์ตายตัวให้กับตนเองในคุณลักษณะเช่นนี้ ทำให้คนไทยสามารถที่จะอยู่ร่วมกับคนที่ต่างชาติพันธุ์ได้ เนื่องจากคนไทยมีความสามารถพิเศษในการผสมกลมกลืนและปรับตัวให้เข้ากับทุกสถานการณ์ได้ไม่ว่าจะมีสิ่งใดเข้ามากระทบก็ตาม ด้านปัจเจกชนนิยมควรจะมีการปรับเจตคติในการให้ความสำคัญกับเวลาเป็นคนที่มีความรับผิดชอบ กล้าแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่ถูกต้อง ส่วนการให้ความเคารพผู้อาวุโสกว่าก็ถือว่าเป็นคุณสมบัติที่ดีในสังคม ในปัจจุบันส่วนใหญ่องค์กร หรือหน่วยงานต่าง ๆ ของประเทศไทยก็ให้ความสำคัญต่อการที่จะใช้การวางแผนก่อนปฏิบัติงาน พร้อมทั้งมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคในปีต่อไป ซึ่งก็จะทำให้การแก้ไขปัญหา นั้น ๆ เกิดประสิทธิภาพได้ ประกอบกับยังมีการทำวิจัยสถาบันเพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ในการแก้ไขปัญหาขององค์กร หรือบางองค์กรอาจจะมีการใช้วิธีการจัดการความรู้แล้วสังเคราะห์เป็นประเด็นซึ่งเป็นวิธีที่สามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติได้จริงก็จะทำให้เกิดคุณภาพต่อการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ควรที่จะมีการแยกแยะระหว่างความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กับระเบียบวินัยในสังคม ยกตัวอย่างเช่น การยื่นเข้าแถวเพื่อรอจ่ายเงินค่าซื้อสิ่งของที่ห้างสรรพสินค้า แต่เมื่อเห็น

เพื่อนเดินมาก็เรียกให้มาแทรกแถวเพราะเป็นเพื่อนเราซึ่งเป็นการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันเช่นนี้เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เราควรจะมีระเบียบวินัยในสังคมที่ว่าใครมาก่อนก็ควรจะได้รับสิทธินั้นก่อน ถ้าหากเราสามารถแยกแยะได้ก็จะทำให้สังคมนั้นมีความสุขได้ส่วนในทางที่เสียได้แก่ เป็นสังคมที่มีปัจเจกชนนิยมสูงไม่ชอบถูกผูกมัด เข้าใจกฎระเบียบ ข้อบังคับและกติกาทาสังคมดี รู้ในหน้าที่แต่ชอบที่จะละเมิดบ่อย ประเด็นเหล่านี้ถ้าไม่เร่งปรับปรุงแก้ไข อาจนำไปสู่การก่อให้เกิดปัญหาได้ จึงจำเป็นที่จะต้องนำแนวทางหรือมาตรการ 5 ประการดังกล่าวมาแก้ไข ให้สังคมไทยเป็นโครงสร้างแบบกระชับที่มีความสมบูรณ์ แข็งแรง โดยสร้างคุณลักษณะพลเมืองอาเซียน เช่น ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนในเรื่องจุดกำเนิด กฎบัตร และประชาคมอาเซียน มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งจะช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลและทำให้มนุษย์เข้าใจในข้อมูลพร้อมทั้งช่วยส่งผลให้มนุษย์สามารถสร้างสรรค์วิธีในการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้ รวมถึงสามารถจัดการและควบคุมชีวิตสภาพแวดล้อมและงานของตัวเองหรือแม้แต่สังคมและเศรษฐกิจของโลกได้ มีความภาคภูมิใจในตนเอง และตระหนักว่าการเป็นพลเมืองอาเซียนนั้นมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี เพราะมีความมุ่งมั่นที่จะรวมพลังกันสร้างความเข้มแข็งในภูมิภาคอย่างยั่งยืนบนพื้นฐานความเอื้ออาทรระหว่างกันมีความพร้อมด้านภาษา โดยเฉพาะภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษากลางของโลก และภาษากลางของอาเซียนที่มีความสำคัญมาก ดังนั้นพลเมืองอาเซียนทุกคนต้องมีความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้สังคมไทยจะต้องมีการเตรียมความพร้อมที่จะก้าวเข้าไปสู่ในบริบทประชาคมอาเซียนไม่ว่าจะเป็นด้านการเมืองและความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมได้อย่างภาคภูมิใจ และมีความมั่นคง

เอกสารอ้างอิง

คณพศ ลิทธิเลิศ. (2554). รายงานการวิจัย คุณลักษณะของนักศึกษาที่มีผลต่อความพร้อม

ในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน : กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. สมุทรปราการ : มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

จรี วิจิตรวาทการ. (ม.ป.ป.). **Key Concept และลักษณะคำถาม**. [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <http://idamppm14.files.wordpress.com/2008/11/keyconcept-drjuree.doc>. (3 มกราคม 2556).

ณรงค์ เสียงประชา. (2538). **มนุษย์กับสังคม**. กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส.พรินติ้ง เฮาส์.

ทัศนีย์ ทองสว่าง. (2537). **สังคมไทย**. กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส.พรินติ้ง เฮาส์.

ธวัชชัย พิงธรรม. (ม.ป.ป.). **โครงสร้างทางสังคม**. [ออนไลน์] แหล่งที่มา: <http://ites.google.com/site/watmutl/sm42> (29 ธันวาคม 2555).

พิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ และธีรเวทย์ ประมวลวรรัฐการ. (2538). **โครงสร้างสังคม**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ลิขิต ธีรเวคิน. (2551). **การรักษาเอกราชและการดำรงเอกลักษณ์**. [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <http://www.boybdream.com/managernews-content.php?newid=23831> (3 มกราคม 2556).

สุพัตรา สุภาพ. (2534). **สังคมวิทยา**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.

สุพัตรา สุภาพ. (2543). **สังคมและวัฒนธรรมไทย**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.

อรรถัย เพชรสันทัด. (ม.ป.ป.). **ปัญหาของสังคมไทย**. [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <http://www.moe.go.th/webtcs/Table4/Kosin12/1/he2.html> (2 มกราคม 2556).

Embree, John F. 1950 "Thailand : A Loosely Structured Social System," *American Anthropologist*, Yale University.

การเตรียมบทความและการส่งต้นฉบับเพื่อตีพิมพ์ลงในวารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล

กองบรรณาธิการ วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล ประสงค์รับพิจารณาบทความวิจัยและบทความวิชาการทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่มีเนื้อหาในกลุ่มสาขาวิชาทางด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ และกลุ่มสาขาวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีได้จำกัดเฉพาะจากบัณฑิตศึกษา คณาจารย์ นักวิชาการ ภายในวิทยาลัยสันตพลเท่านั้น แต่ยังไม่เปิดกว้างสำหรับบัณฑิตศึกษาจากสถาบันระดับอุดมศึกษาอื่น ๆ ทุกสังกัด ซึ่งบทความที่จะได้รับการพิจารณาเพื่อลงตีพิมพ์วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล จะต้องผ่านกระบวนการกลั่นกรองโดยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) จำนวน 2 ท่าน ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องก่อน และจะต้องเป็นบทความที่แสดงให้เห็นถึงคุณภาพทางด้านวิชาการและมีสาระประโยชน์

ประเภทของบทความที่รับพิจารณาลงตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ

1. **บทความวิจัย (Research article)** หมายถึง การนำเสนอบทความวิจัยอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย บทความย่อ บทนำ วัตถุประสงค์ของการวิจัย กรอบแนวคิดที่ใช้ในการดำเนินงานวิจัย/สมมติฐานของการวิจัย (ถ้ามี) วิธีการดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และเอกสารอ้างอิง

2. **บทความวิชาการ (Academic article)** หมายถึง บทความที่เขียนขึ้นในลักษณะวิเคราะห์ วิจัย มีการใช้แนวคิดทฤษฎี หรือเสนอแนวคิดใหม่ ๆ จากพื้นฐานวิชาการที่ได้เรียบเรียงมาจากผลงานทางวิชาการของตนเองหรือของผู้อื่น หรือเป็นบทความทางวิชาการที่เขียนขึ้นเพื่อเป็นความรู้สำหรับผู้สนใจทั่วไป ประกอบด้วย บทความย่อ บทนำ เนื้อหา บทสรุป และเอกสารอ้างอิง

3. **บทความปริทัศน์ (Review article)** หมายถึง งานวิชาการที่มีการประเมินสถานะล่าสุดทางวิชาการเฉพาะทางที่มีการศึกษา ค้นคว้า มีการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้ทั้งทางกว้างและทางลึกอย่างทันสมัย โดยให้ข้อวิพากษ์ที่ชี้ให้เห็นแนวโน้มที่ควรศึกษาพัฒนาต่อไป

ทั้งนี้ในส่วนของหน้าที่เป็นชื่อเรื่องควรมีข้อมูลดังนี้ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้นิพนธ์ สังกัด (สาขาวิชา คณะ มหาวิทยาลัย) หรือกรณีเป็นนักศึกษา ควรมีรายละเอียด เช่น หลักสูตร สาขา มหาวิทยาลัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และวุฒิการศึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยเขียนอธิบายไว้เป็นเชิงอรรถ เป็นต้น

ผู้นิพนธ์ควรตรวจสอบเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับบทความที่นำเสนออย่างละเอียด ข้อมูลที่นำเสนอจะต้องไม่เฉพาะเจาะจงผู้อ่านที่อยู่ในสาขาของบทความเท่านั้น แต่ต้องนำเสนอข้อมูลที่ผู้อ่านในสาขาอื่นๆ หรือนิสิตนักศึกษาในระดับสูงสามารถเข้าใจได้

การเตรียมบทความเพื่อส่งตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ

1. ตั้งค่าน้ำกระดาษ : กำหนดให้เว้นระยะขอบบน 2.5 ซม. เว้นระยะขอบล่าง ขอบขวา 1.5 ซม. และขอบซ้าย 1.5 ซม.
2. การแบ่งคอลัมน์ : เนื้อหาในหน้าบทความย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ค่าตั้งเป็นแบบหนึ่งคอลัมน์ ส่วนเนื้อหาหน้าอื่นๆ ให้ตั้งค่าเป็นแบบสองคอลัมน์ (ส่วนเนื้อหาที่เป็นตารางหรือรูปภาพประกอบ ให้ผู้นิพนธ์ปรับเป็นแบบหนึ่งหรือสองคอลัมน์ก็ได้ตามความเหมาะสม)

3. เนื้อหาทั้งหมดของบทความ (รวมบทคัดย่อ) จำนวนไม่เกิน 15 หน้ากระดาษ A4 ตัวหนังสือภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์ด้วยฟอนต์ TH SarabunPSK
4. ชื่อบทความภาษาไทยและภาษาอังกฤษพิมพ์ตัวหนาขีดขอบซ้ายของหน้ากระดาษ ขนาด 18 พอยต์
5. ชื่อหัวข้อ ขนาด 18 พอยต์ ตัวหนา ส่วนเนื้อหาของบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์ตัวธรรมดา ขนาด 15 พอยต์
6. ระบุชื่อผู้พิมพ์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ของทุกคนและหน่วยงานที่สังกัด ขีดขอบขวาของหน้ากระดาษ ขนาด 15 พอยต์ ตัวเอียง
7. คำอธิบายเชิงอรรถหน้าแรกระบุต้นสังกัดของผู้พิมพ์ใช้อักษรขนาด 14 พอยต์ พร้อมอีเมลล์ของผู้พิมพ์ ที่นำเสนอบทความไว้ต่อท้ายคำอธิบายเชิงอรรถเพื่อกองบรรณาธิการและผู้สนใจสามารถติดต่อได้
8. บทคัดย่อทั้งไทยและภาษาอังกฤษ ควรระบุคำสำคัญ (Keyword) ที่อยู่ในบทความอย่างน้อย 3-5 คำ
9. ตารางและภาพประกอบ พิมพ์ขีดขอบซ้ายหน้ากระดาษ เช่น
ตารางที่ 10 ความพึงพอใจของนักเรียน..... (ในกรณีเป็นการอ้างอิงตาราง ต้องระบุแหล่งที่มาไว้ได้ตาราง) /
ภาพประกอบที่ 2 การตัดใบต้นข้าวในแปลง..... (ในกรณีเป็นการอ้างอิงรูปภาพ ต้องระบุแหล่งที่มาไว้ได้คำอธิบาย)
10. การอ้างอิงข้อมูลวิทยุภูมิ แทรกในบทความ ใช้การอ้างอิงแบบนาม-ปี (Author-date) และการเขียนบรรณานุกรมตามแบบ APA Style 5 เช่น สมเกียรติ พงษ์ศิริ (2550, น. 35) หรือ (สมเกียรติ พงษ์ศิริ, 2550, น. 35 หรือ Michel Will (2012, p. 29) หรือ (Michel Will, 2012, p. 29)

การส่งต้นฉบับบทความ (Full Paper)

1. สามารถส่งได้ 2 ช่องทาง คือ

ช่องทางที่ 1 1.1) พิมพ์บทความต้นฉบับ Hard Copy ด้วย Laser Printer ซึ่งประกอบด้วย
ส่วนที่ 1 บทความต้นฉบับพร้อมระบุชื่อเจ้าของบทความและเจ้าของบทความร่วม จำนวน 1 ชุด
ส่วนที่ 2 บทความต้นฉบับไม่ระบุชื่อเจ้าของบทความและเจ้าของบทความร่วม จำนวน 2 ชุด
ส่วนที่ 3 บันทึกไฟล์ข้อมูลส่วนที่ 1 และ 2 ลงแผ่น CD-R หรือ CD-RW ในรูปแบบ doc file และ pdf file จำนวน 1 แผ่น (เพื่อป้องกันความคาดเคลื่อนของต้นฉบับจากการส่งพิมพ์ปลายทาง ผู้ส่งต้องตรวจสอบ pdf file กับต้นฉบับบทความก่อนส่งด้วย)

โดยส่งบทความเพื่อขอตีพิมพ์มาทางไปรษณีย์ ส่งมาที่วิทยาลัยสันตพล เลขที่ 299/1 ถนนอุดร-สกล ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41000 ***วงเล็บมุมซอง (ส่งบทความวารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล) ***

ช่องทางที่ 2 1.2) ส่ง file ข้อมูลบทความตามข้อ 1.1) ผ่านทางอีเมลล์ slamtum@stu.ac.th เมื่อได้รับบทความแล้ว กองบรรณาธิการจะแจ้งกลับไปยังผู้เขียนบทความให้ทราบทางอีเมลล์ของท่าน ตามกำหนดการ

2. ผู้ประสงค์จะส่งบทความสามารถส่งมายังกองบรรณาธิการได้ทุกปีพุทธศักราช โดยวารสารจะมีกำหนดการตีพิมพ์เป็นประจำทุกปี ๆ ละ 2 ฉบับ ดังนี้ ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม – มิถุนายน และฉบับที่ 2 ประจำเดือนกรกฎาคม – ธันวาคม

แบบนำส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ลงวารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล

ผู้รับผิดชอบบทความ ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย).....

ผู้รับผิดชอบบทความ ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ).....

ตำแหน่ง () อาจารย์วิทยาลัยสันตพล () อาจารย์/บุคคลทั่วไป () นักศึกษาระดับ.....

สถาบัน/หน่วยงาน.....

มีความประสงค์ขอส่งบทความเพื่อตีพิมพ์ลงในวารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล

ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย).....

(ภาษาอังกฤษ)

ประเภทของบทความ ☐ บทความวิจัย ☐ บทความวิชาการ ☐ บทความอื่นๆ (ระบุ).....

สถานที่ติดต่อผู้รับผิดชอบ.....

เบอร์โทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้..... โทรสาร.....

E - mail Address.....

ทั้งนี้ ข้าพเจ้าได้แนบเอกสารบทความ ดังรายการทั้ง 3 ส่วนต่อไปนี้ครบถ้วนแล้ว ได้แก่

- ☐ ส่วนที่ 1 บทความต้นฉบับพร้อมระบุชื่อเจ้าของบทความและเจ้าของบทความร่วม จำนวน 1 ชุด
- ☐ ส่วนที่ 2 บทความต้นฉบับไม่ระบุชื่อเจ้าของบทความและเจ้าของบทความร่วม จำนวน 2 ชุด
- ☐ ส่วนที่ 3 บันทึกไฟล์ข้อมูลส่วนที่ 1 และ 2 ลงแผ่น CD-R หรือ CD-RW ในรูปแบบ doc file และ pdf file จำนวน 1 แผ่น
 - ส่งทางไปรษณีย์
 - ส่งทาง Email : slamtum@stu.ac.th

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าบทความนี้เป็นผลงานตามที่ได้ระบุชื่อในบทความจริงและไม่เคยเผยแพร่ที่ไหนมาก่อนหรืออยู่ในระหว่างพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารฉบับอื่น

ลงชื่อ.....

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ติดต่อสอบถามรายละเอียดได้ที่

อ.ภานุมาศ พุ่มแก้ว เบอร์มือถือ 088 561 4561 อีเมลล์ : slamtum@stu.ac.th

สำนักวิจัย กองบรรณาธิการวารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล 299/1 ถนนอุดร-สกล ตำบลหนองบัว อำเภอเมืองอุดรธานี

จังหวัดอุดรธานี 41000 โทร. 042-323-464 ต่อ 211 โทรสาร. 042-204-263

สามารถดาวน์โหลดเอกสารแบบฟอร์มต่างๆ ได้ที่ <http://scaj.stu.ac.th/download>

ใบสมัครสมาชิกวารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล

ชื่อ – นามสกุล (นาย / นาง / นางสาว)

Name – Surname (Mr. / Mrs. / Miss / Ms.)

เลขที่สมาชิก.....(กรณีขอต่ออายุสมาชิก)

สถานที่ให้จัดส่งวารสาร

☐ ที่ทำงาน / ที่บ้าน ที่อยู่.....

โทรศัพท์เบอร์มือถือ.....

☐ อื่น ๆ ที่อยู่.....

โทรศัพท์เบอร์มือถือ.....

ประเภทของสมาชิก

(ค่าสมาชิกรายปี ปีละ 300 บาท)

☐ อาจารย์ ☐ นักศึกษาระดับ.....

☐ บุคคลทั่วไป ☐ สถาบัน / หน่วยงาน

ข้าพเจ้าขอสมัครสมาชิก

☐ 1 ปี 2 เล่ม เป็นจำนวนเงิน 300 บาท (ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน, ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม)

ชำระเงินโดย

☐ เงินสด บาท

☐ โอนเงินผ่านธนาคาร ไทยพาณิชย์ สาขาบึงชี อุดรธานี ชื่อบัญชี “กองทุนวิจัย โดย วิทยาลัยสันตพล” เลขที่บัญชี 829-2-04024-6 ประเภทบัญชี ออมทรัพย์

จำนวนเงินที่โอน.....บาท (ว/ด/ป) ที่โอน.....เวลาที่โอน.....ช่องทางที่โอน.....

(เมื่อโอนเงินค่าสมัครสมาชิกแล้ว จะต้องเก็บสำเนาหลักฐานการโอนเงินไว้ หากปลายทางตรวจสอบยอดไม่พบจะขอเรียกดูหลักฐานการโอน)

ลงชื่อ.....ผู้สมัคร

(.....)

วันที่...../...../.....

ติดต่อสอบถามรายละเอียดและส่งเอกสารได้ที่

อ.ภานุมาศ พุ่มแก้ว 088 561 4561 อีเมลล์ : slamtum@stu.ac.th

สำนักวิจัย กองบรรณาธิการวารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล 299/1 ถนนอุดร-สกล ตำบลหนองบัว อำเภอเมืองอุดรธานี

จังหวัดอุดรธานี 41000 โทร. 042-323-464 โทรสาร. 042-204-263